TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (1828) 1985 VASARIS-FEBRUARY 26 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Tautos deimantas

Paprastai tautos didžiuojasi medžiaginiais turtais, kuriais remia savo gerovę ir valstybinę galybę, lemiančią savąjį ir net kitų tautų gyvenimą. Nepasiturinčios tautos turi rikiuotis žemesniame plane ir jausti didesnę ar mažesnę priklausomybę nuo didžiųjų galybių. Didžiųjų tautų dvasiniai turtai įsisiūbavusiame politiniame žaisme kažkaip netenka pirmaeilės reikšmės, būna nustumiami į antraeilę vietą. Kitaip yra mažųjų tautų gyvenime. Dažniausiai jos didelių medžiaginių turtų neturi ir negali pasiduoti pagundai per daug didinti karinę bei politinę galybę. Jos aiškiai mato, kad jų paskirtis yra kurti ekonominę gerovę, įgalinančią dvasinių vertybių kūrybą. Pažvelgę į mažųjų tautų gyvenimą, jų praeitį, randame iškilusius į pirmąsias eiles ne karo ar politikos vadus, o dvasinio pasaulio atstovus — įvairių kultūros sričių ir religijos žmones, kurie lyg švyturiai stovi tautos gyvenime. Jie yra pagrindinė tautos jėga, kuri tautą maitina, ją dvasiškai turtina, stiprina ir iškelia tarptautiniame gyvenime. Ir jeigu pasaulyje nebūtų didžiųjų karinių-politinių galybių, vyrautų tautos su didesniu dvasiniu pajėgumu ir iškeltų dvasines vertybes į pirmąsias eiles.

KOL MŪSŲ Lietuva buvo didi karinė-politinė galybė, pirmoje eilėje rūpėjo medžiaginiai-kariniai ištekliai, bet kai atsikūrė naujoji nepriklausoma Lietuva, rūpesčiai pasikeitė. Tiesa, reikėjo ir tada rūpintis gynybinėmis problemomis, bet tiktai tiek, kad tauta galėtų atsidėti dvasinei kūrybai. Per du dešimtmečius nepriklausomo gyvenimo dvasinėje-kultūrinėje srityje Lietuva padarė daugiau nei senovėje per du šimtmečius. Plačiašakis kultūrinis gyvenimas staigiai suklestėjo ir jeigu ne didžiųjų galybių imperialistiniai kėslai, lietuvių tauta būtų pirmose dvasinio gyvenimo eilėse. Dar ir dabar, gyvendama vergijoje, ji stengiasi, kiek įmanoma, eiti laisvės metais pramintu keliu, puoselėti dvasines vertybes, kurių skalėje labai ryškiai šviečia tautos tikėjimas, įsiaudęs krikščionybėje. Tai, sakytume, tautos deimantas, žėrintis visoje tautos istorijoje. Jis žėrėjo, nors ir skirtingai, pagonybės laikais, jis tebežėri ir krikščionybės šimtmečiais. Tai dvasinis turtas, kurį tauta subrandino ilgame istorijos kelyje, kančioje, persekiojime, svetimųjų priespaudoje. Užtat šiandieną ji gali atsiremti į tą dvasinį deimantą, glūdinti tautos širdyje bei šviečiantį ir tamsiausią valandą. Galbūt daug kas to nejaučia, net nevertina, kaip kad sveikas žmogus nebrangina savo sveikatos, tačiau tuo gyvena galbūt net nesąmoningai.

BET JUO brangesnis turtas, juo didesnė pagunda į jį kėsintis. Dabartiniai sovietinės Lietuvos valdovai sovietai kėsinasi į mūsų tautos turtą, norėdami jį ne pasisavinti, o sunaikinti. Ir tai dėl to, kad tasai tautos deimantas — krikščioniškasis tikėjimas yra didžioji dvasinė atrama prieš marksistinį tikėjimą, brukamą lietuvių tautai visomis galimomis priemonėmis. Tai atrama ir prieš rusinimą, kurį neša Maskva visa valstybine savo jėga. Pastaroji atsitrenkia į dvasinę lietuvio pilį, amžiais statytą bei brandintą, atmušančią svetimas įtakas. Didelė tos pilies jėga yra minėtasis tikėjimas — krikščionybė, tapusi lietuvio dalimi. Ją sugriovus, labai palengvėtų keliai į mūsų tautos marksinimą ir rusinimą. Dėl to mums rūpi, kad toji lietuvio pilis nebūtų priešų sugriauta, kad minėtasis deimantas nebūtų išplėštas. Ta intencija Kanadoje kasmet rengiama Tikinčiosios Lietuvos diena pirmąjį kovo mėnesio sekmadienį. Tuo būdu norima iškelti tikėjimo reikšmę dabarties Lietuvai, jai pagelbėti maldomis ir lėšomis, juoba, kad į tą lietuvių maldos žygį jungiasi ir daugelis Kanados vyskupų su savo ganomaisiais. Tegu mūsų tautiečiai okupuotoje Lietuvoje pajunta, kad jie nėra vieni, kad jų broliai ir sesės užjūriuose taip pat brangina tautos deimantą — tikėjimą ir juo remiasi, laukdami laisvės aušros. **Pr. G.**

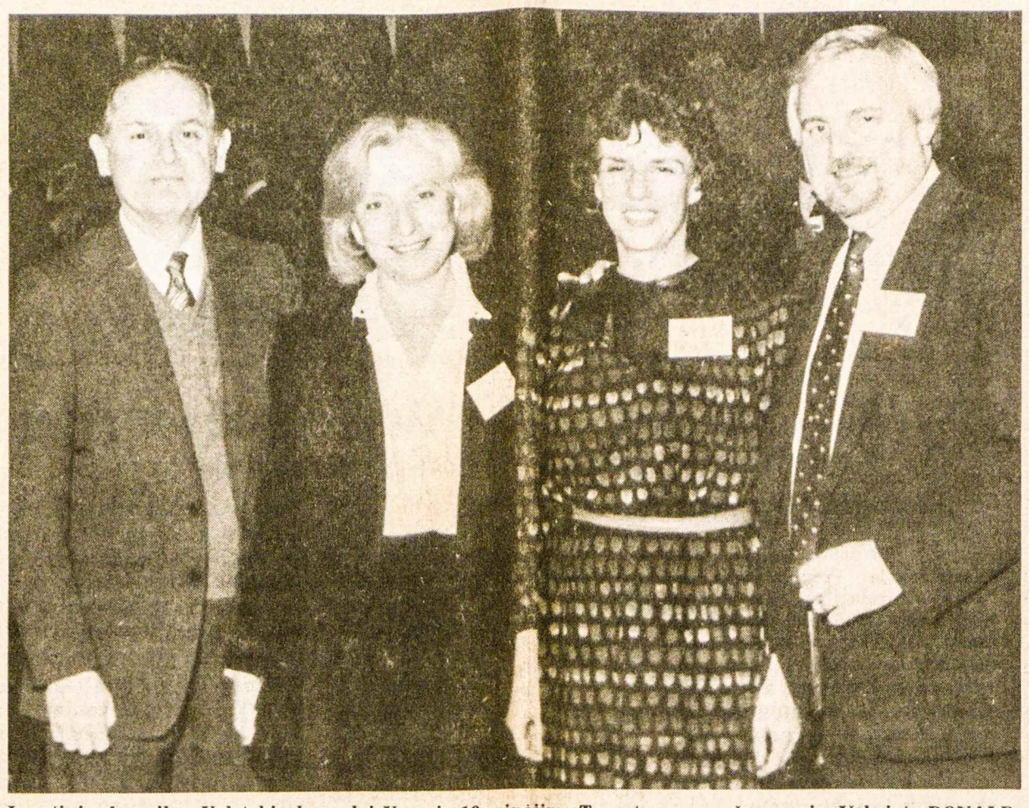

Jungtinių Amerikos Valstybių konsulai Vasario 16 minėjime Toronte su savo žmonomis. Iš kairės DONALD TREMBLAY, LILĖ TREMBLAY (lietuvaitė), einąs generalinio konsulo pareigas JAMES WARD, PAMELA WARD. Jų dalyvavimas visų buvo labai šiltai sutiktas Nuotr. St. Dabkaus

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Grąžinti Baltijos valstybėms laisvę!

Parlamentarų grupės kreipimasis į Europos tarybą, kuriai priklauso 21 valstybė

A. LEMBERGAS

Prieš 65-rius metus, vasario 2-ją, Tartu mieste buvo pasirašyta nepriklausomos Estijos ir Sov. Sąjungos taikos sutartis, kuria pastaroji visiems laikams atsisakė bet kokių pretenzijų į Estiją. Daugiau kaip dvejus metus estai anuomet ginklu priešinosi bolševikų mėginimams jėga nuslopinti naujam gyvenimui pakilusią tautą.

Šiandien sovietinė propaganda nenori tos taikos sutarties prisiminti, kaip lygiai ir visų kitų su Baltijos valstybėmis pasirašytų sutarčių, kurias raudonieji Maskvos valdovai sulaužė. Ir vis dėlto ne kas kitas, o "didysis" Leninas anuomet, prieš 65-rius metus, pasirašė "visiems laikams" taikos sutartis su Estija, Lietuva ir Latvija.

Tiesa, bolševikai visuomet garsiai skelbė tautų apsisprendimo teisę, bet tikrovėje visokiais būdais mėgino ją paneigti. Tik susidūrę su tvirtu pasipriešinimu ir nepalankiomis sąlygomis, jie laikinai atsisako savo agresyvių tikslų, kaip anuomet prieš 65-rius metus.

Estijos kovos

Raudonoji armija pradėjo veržtis į Estiją 1918 m. gale. Puolimui vadovavo pats Trockis, ragindamas raudonarmiečius drąsiai pulti, anot jo, saujelę estų geltonsnapių gimnazistų, kurie gynė Narvą. Bet tie "geltonsnapiai" pasirodė geri kariai. Raudonoji armija tik po penkių dienų kovos užėmė Narvą, kur tuojau buvo paskelbta sovietinė Estijos respublika.

Nepriklausomos Estijos vyriausybė su Vakarų sąjungininkų pagalba greitai suorganizavo veiksmingą krašto gynybą. 1919 m. sausio viduryje jau visa Estija buvo išvalyta nuo įsibrovėlių raudonarmiečių. Estai savo ruožtu rėmė su bolševikais kovojančio generolo Judeničiaus kariuomenę. Tada Leninui parūpo sumažinti gresiantį pavojų. 1919 m. rugpjūčio 31 d. Kremlius pirmą kartą pasiūlė Estijai derybomis spręsti konfliktą. Estai gerai žinojo bolševikų kėslus, Trockio ir Čičerino nesutarimus, todėl neskubėjo. Tik kai Kremliuje laimėtoju tapo Čičerinas, 1919 m. gruodžio 5 d. Tartu mieste prasidėjo derybos, pasibaigusios 1920 m. vasario 2 d. Estijos ir Sov. Sąjungos taikos sutarties pasirašymu. Dvidešimt dvejus metus Estija galėjo džiaugtis laisve ir nepriklausomybe.

Naujas užmojis

Maskvos sulaužytos taikos sutartys su Baltijos valstybėmis šiomis dienomis prisimenamos ir Strasburge. Čia 30-ties Vakarų Europos parlamentarų vardu V. Vokietijos krikščionių demokratų atstovas Klausas Jegeris pasiūlė Europos tarybai surengti debatus apie Baltijos valstybių teisių padėtį. Europos taryba, kuriai priklauso 21 valstybė, raginama pasmerkti sovietinį kolonizmą Baltijos kraštuose, o Jungtinės Tautos — paremti trijų Baltijos šalių apsisprendimo teisę.

Estija, Latvija, Lietuva turi teisę būti nepriklausomomis pagal daugybę sutarčių, kurias pasirašė Sov. Sąjunga — sakoma parlamentarų pareiškime. Jegeris atskirai priminė 1920 m. taikos sutartis, kuriomis Sov. Sąjunga garantavo visų trijų Baltijos valstybių teritorinę neliečiamybę. Trisdešimties pasiūlymas įteiktas Europos tarybos parlamentarų komisijai, kuri parengs rekomendacijų projektą tarybai ir ministerių komisijai. Debatai, Jegerio nuomone, galėtų įvykti rudens sesijoje.

Pareiškimo faktai

Pasiūlyme smerkiama Sov. Sąjunga dėl Baltijos valstybių okupacijos ir vis smarkiau vykdomo masinio rusinimo.

Buvusios nepriklausomos Baltijos valstybės okupuotos 1940 m. Dar prieš tai pasirašyta Ribbentropo ir Molotovo sutartis, kuria Baltijos valstybės perduotos sovietinės įtakos sferon. Tuo pasinaudodamas, Stalinas okupavo Baltijos kraštus po to, kai Hitleris užpuolė Lenkiją. Jegeris pažymėjo, kad estai, latviai ir lietuviai aštuonerius metus kovojo, tūkstančiai žuvo kovodami, apie 650,000 estų, latvių, lietuvių buvo ištremti į Sibiro darbo stovyklas. Žmogaus teisės, ypač religijos laisvė, buvo ir tebėra sovietinės valdžios pažeidinėjamos.

Reikalavimai

V. Europos parlamentarų grupė reikalauja, kad Sov. Sąjungos vyriausybė sugrąžintų Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėms laisvę, prašo Europos tarybai priklausančių valstybių vyriausybes imtis veiksmų Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimų eigoje, ypač būsimoje Vienos konferencijoje, dėl įgyvendinimo apsisprendimo teisės Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonėms ir tuo tikslu kreiptis į Sov. Sąjungos vyriausybę. Ragina Europos tarybai priklausančių valstybių vyriausybes atkreipti Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimų ekspertų, susirenkančių gegužės 7 d. Otavoje, dėmesį į rimtus žmogaus teisių pažeidimus, kuriuos vykdo sovietinė valdžia trijose Baltijos šalyse.

Parlamentarų grupė prašo Europos tarybos ministerių komisiją trijų dalykų: 1. minėtų Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimų susitikimus rengiant, derinti valstybių delegacijų nusistatymą ir užtikrinti jų darnų veikimą; 2. bendru pareiškimu pasmerkti Sov. Sąjungos atkakliai vykdomą kolonizmą laisvės trokštančių Europos tautų teritorijose, 3. prašyti Europos tarybai priklausančių valstybių vyriausybes informuoti Jungtinių Tautų atitinkamus organus apie nuolatinius apsisprendimo teisės ir žmogaus teisių pažeidinėjimus trijose Baltijos valstybėse.

KANADOS ĮVYKIAI

Neatsargus ministeris

Kanadą nustebino staigus ir netikėtas krašto apsaugos ministerio Roberto Coates atsistatydinimas. Nuvažiavęs į Atlanto sąjungos posėdžius Europoje, jis su dviem savo tarnautojais 1984 m. lapkričio 29 d. aplankė karinę kanadiečių bazę V. Vokietijoje, Lahro vietovėje. Ten oficialius pietus ministeriui R. Coates surengė karinių Kanados dalinių vadas gen. mjr. D. Wightmanas. Vėlyvą vakarą R. Coates su savo palydovais užsuko į naktinį vokiečių klubą "Tiffany", kuriame šoka pusnuogės moterys, rodomi pornografiniai filmai. Prie ministerio R. Coates stalo prisėdo jau apsirengusi šokėja Micki O'Neil. Mat šokėjos yra įpareigotos bendrauti su klientais, kad jie joms pirktų gėrimus, padidindami pelną klubo savininkui. Micki O'Neil net nežinojo, kad jis yra Kanados krašto apsaugos ministeris. Šį įvykį tik prieš porą savaičių aprašė Otavos dienraštis "The Citizen, gerokai išpūsdamas, užsimindamas net apie galimą karinių paslapčių išdavimą. Tada ministeris R. Coates ir paskelbė savo atsistatydinimą, nors ministeris pirm. B. Mulroney užtikrino parlamento narius, kad incidentas buvo tirtas, jokių saugumo pažeidimų nerasta.

Spėliojimų bangą sukėlė atsistatydinimo priėmimas, kai iš tikrųjų nėra rimtos priežasties. Atrodo, buvo stengiamasi išvengti galimo skandalo. Visi sutinka, kad R. Coates pasielgė netaktiškai, apsilankydamas tokiame klube, bet to klubo nuolatiniai klientai yra kanadiečiai kariai ir karininkai, iš kurių šokėjos gali gauti bent jau karinę Kanados bazę liečiančių paslapčių. Jų užėjimas į tą naktinį klubą nėra uždraustas. Opozicinių partijų triukšmo nebuvo susilaukta. Jų kritiką nutildė ministerio R. Coates atsistatydinimas, kurio galėjo ir nebūti. R. Coates, yra 56 metų amžiaus parlamento veteranas, jame praleidęs jau 28 metus. Jis pareikalavo, kad dienraštis "The Citizen" atitaisytų faktų iškraipymus ir atspausdintų atsiprašymą. Leidėjams atsisakius tai padaryti, pradėta byla, reikalaujanti atsilyginimo už garbės pažeidimą.

Spauda vis dar pilna kaltinimų, kad Kanadoje slepiami žydus žudę karo nusikaltėliai. Daugiausia jų susilaukiama iš S. Wisenthalio centro Los Angeles mieste atstovo Toronte S. Littmano ir paties S. Wiesenthalio. Pagrindinis dėmesys yra nukreiptas į ukrainiečius SS karininkus ir rumunų Geležinės gvardijos narius. Meta-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

JUNGTINIAME JAV KONGRESO POSĖDYJE ENTUZIASTIŠKAI BUVO SUTIKTA Britanijos premjerė M. Thatcher. Pusvalandį trukusi jos kalba susilaukė plojimų net 24 kartus. Atrodo, daug kas prisiminė 1952 m. sausio 17 d. taip pat jungtiniame JAV kongreso posėdyje kalbėjusį W. Churchillį, kai buvo prasidėjęs šaltasis karas su Sovietų Sąjunga. Ta įtampa nėra pašalinta ir dabar. M. Thatcher pritarė prez. R. Reagano pradėtiems gynybinių ginklų tyrimams erdvėse, nes jie gali pašalinti branduolinio karo pavojų. Ji teisingai pabrėžė, kad Sovietų Sąjungą atnaujinti nutrauktas derybas branduolinių ginklų klausimais paskatino ne jos gera valia, bet Vakarų pasaulio jėga. Greitų sprendimų tose derybose M. Thatcher nesitiki, kol Sovietų Sąjunga laikosi dabartinės savo taktikos, keliančios nepasitikėjimą ir net baimę žmonių širdyse. Ji padėkojo Amerikai už V. Europos išgelbėjimą II D. kare, kartu primindama, kad ta V. Europa, priklausydama Atlanto sąjungai, dabar pati rūpinasi savo saugumu. Jam užtikrinti V. Europa Atlanto Sąjungai parūpino 95% visų divizijų, 85% tankų, 80% karo lėktuvų, 70% karo laivų. Laisvę ir demokratiją V. Europoje yra pasiruošę ginti trys milijonai ginkluotų europiečių. Naują pasitikėjimą ir pasididžiavimą atnešė ekonominis JA Valstybių atkutimas. Esą saulė vėl teka Vakaruose. M. Thatcher palietė ir dalį savo problemų — tebevykstančias kovas Š. Airijoje. Ji patarė Amerikiečiams neduoti finansinės paramos airių IRA organizacijai, nuo kurios daugiausia nukenčia patys airiai. Net 70% nužudomų asmenų yra airiai ir Š. Airijoje, ir Airijos respublikoje. Spaudos konferencijoje M. Thatcher pasmerkė N. Zelandijos darbiečių vyriausybę, uždariusią savo uostus JAV karo laivams. Kanada susilaukė pagyrimo už skriejančių JAV bombų bandymus jos teritorijoje.

Dešimtmečio sukaktis

Premjerė M. Thatcher, prieš aplankydama prez. R. Reaganą, susilaukė dėmesio vertos sukakties. Konservatorių partijos vadove ji buvo išrinkta 1975 m. vasario 11 d., kai parlamento rinkimus pralaimėjo premjero E. Heatho vyriausybė. Ji konservatorius vėl grąžino valdžion, ypač didelės pergalės susilaukdama 1983 m. birželio mėnesį. Sukakties proga M. Thatcher sakėsi esanti patenkinta prabėgusiu dešimtmečiu, norinti valdyti dar 10 metų. Iš tikrųjų ji gali tapti ilgiausiai XX š. Britaniją valdžiusia premjere, jeigu parlamento rinkimus paskelbs besibaigiant penkerių metų terminui. XX š. rekordas lig šiol priklausė liberalui H. Asquithui, kuris 1908-16 m. laikotarpyje Britaniją valdė aštuonerius metus ir 243 dienas, vieną savaitę ilgiau už W. Churchillį. Dešimtmečio džiaugsmą sudrumstė Oksfordo universitetas, nuo II D. karo pabaigos davęs garbės doktoratus visiems jį baigusiems Britanijos premjerams. Doktorato suteikimas premjerei M. Thatcher buvo atmestas didoka 738:319 balsų dauguma. Dėl to universitetas susilaukė piktos jos šalininkų reakcijos. Kai kurios darbovietės žada nesamdyti universitetą baigiančių studentų, kai kurie tėvai ketina nesiųsti savo vaikų. Esą universitetas yra tapęs marksistų lizdu.

Aplankė popiežių

Izraelio premjeras Š. Peresas, atvykęs oficialaus vizito Italijon, specialioje audiencijoje buvo priimtas Jono-Pauliaus II. Pokalbis truko 40 minučių. Atrodo, buvo paliesti taikos Artimuosiuose rytuose reikalai. Šv. Sostas lig šiol neturi diplomatinių ryšių su Izraeliu. Šią temą iškėlė Amerikos žydų komiteto vadovai, su Jonu-Paulium II susitikę prieš porą savaičių. Esą diplomatinių ryšių užmezgimas turėtų didelės įtakos taikai. Problemą sudaro skirtinga Izraelio ir Vatikano politika. Izraelis Jeruzalę laiko savo sostine, o Vatikanas nori, kad ji būtų paskelbta tarptautiniu miestu. Vatikanas taipgi remia nepriklausomos valstybės sudarymą palestiniečiams Izraelio okupuotose srityse. Vatikano sluoksniai teigia, kad pokalbis buvo draugiškesnis už popiežiaus Pauliaus VI susitikimą su Izraelio premjere G. Meir 1973 m., tačiau nė viena pusė nuolaidų nepadarė. Spaudos konferencijoje Š. Peresas pabrėžė, kad Jeruzalė ir toliau liks politine Izraelio sostine, prieinama visoms religinėms grupėms. Esą Jonas-Paulius II būtų malonus svečias Izraelyje.

Serga Černenka

Sovietų kompartijos vadas K. Černenka dingo iš viešo gyvenimo 1984 m. gruodžio 27 d. Jo sirgimą dabar patvirtino TASSas aukščiausiojo sovieto rinkimų išvakarėse. Esą gydytojai jam neleido dalyvauti rinkiminiame vajuje Kremliuje, pasakyti kalbos. Ją perskaitė kitas partietis. Liga ir jos priežastis neatskleidžiama. Žinoma, kad K. Černenka, 73 metų amžiaus, jau anksčiau turėjo sutrikimų plaučiuose, sunkiai kvėpuodavo.

Šiame numeryje:

Tautos deimantas
Krikščioniškasis tikėjimas — didžioji vertybė ypač grėsmėje

Grąžinti Baltijos valstybėms laisvę
Parlamentarų grupės kreipimasis į Europos tarybą Strasburge

Mūsų liūdesio ir vilties šventė
Profesoriaus Romo Vaštoko kalba Vasario 16-sios iškilmėje

Išeivija Lietuvos laisvinime
Jos rūpesčiai ir galimybės realiai žvelgiant į dabartį

PLB valdybos pareiškimas
Lituanistikos katedros reikalas dar nebaigtas

Amerikiečio novelė apie Lenkiją
Leidinys "Poland", liečiantis ir praeities Lietuvą

Nuo centų iki milijonų
Kreidito kooperatyvas, kukliai pradėjęs, vėliau suklestėjęs

Žemaitijos sūnus — prelatas Kanadoje
Kunigas Justinas Bertašius — parapijos steigėjas ir vadovas

Užgavėnių diena ir vakaras
Karnavaliniai renginiai Toronto Lietuvių namuose

Su Lietuvos globėju
Kazimierinis scenos vaizdelis Lietuvos globėjo šventei

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj - JAV doleriais).
Pavieniai numeriai - 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage pending at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

"The Washington Post" dienraštis 1984.XII.29 išspausdino ilgą George W. Cornell straipsnį: "Tikėjimas į Dievą klesti, nepaisant sovietų atmetimo". Jam autorius, remdamasis savo kelionės įspūdžiais ir kitais duomenimis, tvirtina, kad po 67 metų oficialaus ateizmo siautėjimo religinis gyvenimas stiprėja, nes vadinamasis "mokslinis materializmas" pasirodė esąs tuščiaviduris ir jau atgyventas. Pačių sovietų akademiniais tyrinėjimo duomenimis, Sov. Sąjungoje iš 270 milijonų gyventojų 121 milijonas tiki į Dievą. Amerikiečių sociologo W. C. Fletcherio nuomone, pastarasis skaičius gali būti net didesnis. Sovietų duomenimis, 20% gyventojų reguliariai lanko pamaldas. Vakaruose reguliarus pamaldų lankymas esąs mažesnis: Danijoje 5%, Prancūzijoje 12%, Britanijoje 15%. Lankydamasis Maskvoje, G. W. Cornell apklausinėjo 10 šaligatvių praeinančių sovietų piliečių. Keturi jų pasisakė tikį į Dievą. Remdamasis šia apklausa ir pačių sovietų akademiniais duomenimis, autorius tvirtina, kad Sov. Sąjungoje 45% gyventojų tiki į Dievą. Sovietinis režimas stengiasi pakeisti krikščioniškąjį tikėjimą suderintu sekuliariniu nacionalizmu, kurio centre statoma "motina Rusija", istorija ir karinė jėga. Tai esą matyti pagarbiose iškilmėse su atitinkama muzika ir nuotaika.

Apie religines jaunimo nuotaikas R. Europoje ilgą straipsnį paskelbė Desmond O'Grady, Romoje gyvenantis JAV laikraščio "Visitor" korespondentas 1984.-XI laidoje. Komunistiniam režimui susidėvėjus, R. Europoje atbunda susidomėjimas religija ir tautybe. Kai kurie komunistų vadai, norėdami išlaikyti visuomenės drausmingumą, atsiremia į tautiškumą. Taip esą pvz. R. Vokietijoje, kur iškeliama tautos praeitis, jos figūros (R. Wagneris), net M. Liuteris. Kituose R. Europos kraštuose religija yra tapusi beveik revoliucine jėga. "K. Bendrija Lietuvoje yra dalis tautiškumo, priešingo sovietiniam valdymui. Be abejonės, tai prisideda prie jaunimo religinio uolumo trijų su puse milijono tautos, kurios 75% yra katalikai. Lietuvai, kaip ir Lenkijos katalikai, žino, kad priešiškai nusistačiusiem pareigūnam sunkiai sekasi, kai tikintieji vieningai priešinasi. Paskutiniame dešimtmetyje jie drąsiau veikė, protestuodami prieš valdžios įvestą ateistinį švietimą". Apie tikinčio jaunimo persekiojimą Lietuvoje esą daug rašo "LKB kronika". Vienas ryškiausių tikinčio jaunimo kovotojų esąs Virgilijus Jaugelis, kuris nebuvo priimtas į viešąją kunigų seminariją, pasiruošė privačiai ir buvo įšventintas kunigu. Atlikęs dvejų metų kalėjimo bausmę, mirė vėžio ligos pakirstas.

Sovietinė valdžia esą nevienodai žiūri į tautiškumą — kartais laiko jį pavojingu, kartais leistinu. Tai esą pastebima Estijoje ir Latvijoje. Religinės "atgyvenos" sovietams kartais atrodo nebepavojingos ir leistinos. Pvz. Vengrijoje buvo leista opera apie tautos globėją šv. Steponą. Neaišku, ar vengrų entuziazmą sukėlė trankioji moderni muzika, ar pats karalius — šventasis.

Ryškiausias religinis atgimimas pastebimas Jugoslavijoje, kur yra 40% ortodoksų, 31% katalikų, 16% mahometonų. Ten taip pat religija glaudžiai susijusi su tautybe. Daug prisideda prie religinio atgimimo Marijos apsireiškimai Medjugorje.

Amerikiečių laikraštis "Visitor" 1984.XI.11 išspausdino Desmond O'Grady straipsnį apie Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II įtaką R. Europoje. Remdamasis turima informacija, jis randa, kad toji įtaka esanti labai reikšminga Lenkijoje, kiek mažiau — Čekoslovakijoje, Ukrainoje, Jugoslavijoje, Lietuvoje ir nežymi — Rumunijoje bei Vengrijoje. Apie Lietuvą rašo: "Atrodo, kad išrinkimas popiežiumi Jono-Pauliaus, kuris kalba ir lietuviškai (gali tik skaityti, Red.), turėjo sustiprinti tenykštę K. Bendiją. Pradžioje taip ir buvo. Pavyzdžiui, sakoma, kad jo išrinkimas popiežiumi paskatino 522 Lietuvos kunigus iš 711 padaryti pareiškimą 1979 m., kad jie nepaklus taisyklėm, kurios padaro kunigus parapijų tarybų tarnautojais ir tuo būdu sustiprina valdžios pareigūnų įtaką. Lietuvos K. Bendrija tebėra drąsi ir stipri, tačiau yra trinties su Vatikanu. Kai kurie lietuviai reiškė nepasitenkinimą, kai jų vyresnysis vyskupas nebuvo pakeltas pirmuoju Sov. Sąjungoj reziduojančiu kardinolu".

Kyla Lietuvos vėliava prie Toronto miesto rotušės vasario 16 dieną, giedant Tautos himną — Nuotr. St. Dabkaus

Mūsų liūdesio ir vilties šventė

Vasario 16-ji, mūsų išeivijos paskirtis ir dabartinės veiklos galimybės

PROF. ROMAS VAŠTOKAS

Vasario 16 iškilmėje Toronte-Mississaugoje Trento universiteto antropologijos profesorius Romas Vaštokas pasakė labai aktualią kalbą, kurią čia spausdiname. RED.

Šiandieną minime svarbiausią šventę savo tautos gyvenime toli nuo savo žemės, savo brolių ir seserų, po daugelio metų, kai paskutinį kartą skambėjo laisvės varpas.

Minime ne tiktai nepriklausomybės paskelbimą — kartu pagerbiame ir tuos vyrus bei moteris, kurie už tautos laisvę paaukojo savo gyvybę, savo dabartį už tautos rytojų, savo darbu ir ryžtu atstatė nepriklausomą Lietuvą.

Kartu minime ir gerbiame savo brolius bei seseris Vladimiro ir Čistopolio kalėjimuose, sąžinės kalinius psichiatrinėse ligoninėse ir visus tuos tautiečius, kurie, prispausti vergijos, nepraranda žmoniškumo nužmogintoje šalyje.

Kartu gerbiame ir vyresniąją kartą išeivijoje, kuri per 40 metų tiek daug atliko lietuviško tęstinumo srityje, kuri tėvų palikimą perdavė ateinančiom kartom laisvame pasaulyje.

Liūdesio ir vilties šventė

Bet neužtenka prisiminti ir pagerbti — turime šiandien iš tos praeities semtis ryžto ateičiai, rasti prasmę tautos likime.

Mes visi esame paveldėtojai daugelio metų aukos ir tremties tikslo. Mūsų tautos dabarties kova yra tęsinys pirmųjų laisvės kovų. Taigi ši diena yra dvilypė — liūdesio ir vilties šventė.

Liūdesio šventė, nes po tiek aukų, po tiek metų, po tiek didžiųjų tautų garbingų pažadų mūsų tauta tebėra pavergta, jos turtas eikvojamas, jos kalba naikinama, jos dvasinis gyvenimas alinamas, jos gamta teršiama. Liūdesio diena ir todėl, kad istorija kartojasi, kad maskvinė priespauda, nors kitu vardu ir kitu veidu, vėl smaugia mūsų tautą... Pavergėjas yra tas pats, jo tikslai tie patys, priemonės tos pačios. Skirtumas tik tas, kad šiandien tardymai žiauresni, priespauda visuotinesnė, propaganda klastingesnė.

Ši diena yra ir vilties šventė. Anais priespaudos laikais lietuvių tauta nenulenkė klusniai galvos, nesuklupo prieš pavergėją — ji priešinosi ir kovojo. Lietuviškas žodis buvo ginklas už laisvę ir žmoniškumą. Simonas Daukantas kėlė gilią tautos praeitį, Motiejus Valančius mokė garbingai gyventi, Vincas Kudirka žadino žmones veikti, Šatrijos Ragana ugdė kilnius jausmus. Nepajudinamas jų tikėjimas, ištvermė, viltis, darbas vedė į laimėjimą. Prieš daug gausesnį priešą jie kovojo dvasios jėga, moraliniu pranašumu ir siekiamo tikslo teisėtumu. Juk ne svetimųjų malonė mums padovanojo nepriklausomybę — jos kaina buvo aukos, darbas ir ištvermė.

Šiandien yra ir vilties šventė, nes mūsų senelių tikėjimas, pergalė duoda stiprybės bei ryžto ir mums, laisvėje gyvenantiems, ir mūsų tautai, vargstančiai vergijoje.

Jei neprarasime ryšio su buvusiomis kartomis, jei įsisavinsime visą geriausią jų palikimą, jei mokėsime jį perduoti ateinančiom kartom, išliksime.

Juk ir dabartinės "Aušros" autoriai, ir "Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos" leidėjai, ir visi sąžinės laisvės darbuotojai bei kaliniai gyvena viltimi, kad pasaulis jų šauksmą išgirs, kad žmoniškumas grįš, kad jų kančios ir kovos bus pateisintos.

Mūsų galimybės

Minėdami šią svarbiausią laisvės sukaktį, apžvelgdami sunkų tautos kelią į nepriklausomybę, regėdami aukas mūsų brolių ir seserų, — pamąstykime apie savo pastangas, savo darbus pavergtam kraštui padėti.

Daug kas pasikeitė per 45 išeivijos metus: pasikeitė mūsų kovos laukas, mūsų ginklai, suretėjo mūsų gretos, atėjo nauja karta, — bet nepasikeitė troškimas tautai laisvės. Nepasikeitė ir išeivijos paskirtis — patiem išlikti ir Lietuvą laisvinti.

Prie šios minties norėčiau sustoti ir suminėti keletą galimybių, kuriomis galime kelti savo laisvės bylą Kanados ir tarptautinėje visuomenėje.

Kaip ir caro priespaudos laikais, kaip ir dabar pavergtoje Lietuvoje, mūsų ginklai šioje kovoje yra moraliniai ir dvasiniai. Kovojam šiandieną žodžiais ir beldžiamės į plačiojo pasaulio sąžinę su tiesa, su faktais, su idėjom, kad padarytos skriaudos būtų atitaisytos, kad dabarties vergija nebūtų užmiršta, kad ateities sprendimai būtų teisingi.

Atsiminkime, kad viso laisvinimo darbo pagrindas yra vienybė savo gretose ir su Rytų Europos tautų laisvintojais. Niekas taip nesilpnina sovietinio kalėjimo sienų, kaip mūsų vienybė ir bendras darbas. Niekas neteikia mūsų pavergtiesiems tiek vilties, kiek vieningas laisvinimo frontas.

Atsiminkime taip pat, kad kovojame ne vieni — ne mes vieni esam nustoję laisvės. Turime visad pabrėžti jungtines politines pastangas su bendro likimo draugais.

Ypač svarbu reikštis politiniame Kanados gyvenime. Svarbu eiti į krašto politiką ir priminti viešai apie padarytas mūsų tėvynei skriaudas, perspėti apie grėsmę ir sovietinio imperializmo smurtą.

Neužtenka prašyti valdžios, kad skelbtų oficialias deklaracijas, kad smerktų Baltijos valstybių okupaciją. Kaip Kanados piliečiai, mes turime ne tik teisę, bet ir pareigą aktyviai, pilnai dalyvauti politiniame krašto gyvenime. Niekas geriau nežino kaip politiniai pabėgėliai, kad laisvė, žmoniškumas yra brangus turtas, kuris savaime neateina. Tai kiekvienos laisvos tautos brangenybė, kurią reikia puoselėti, saugoti ir ginti.

Tapę Kanados politinių partijų nariais, galime tiesiogiai paveikti krašto gyvenimą, padėti mažųjų tautinių grupių pastangom ir prisidėti prie tarptautinių santykių vairavimo. Dar svarbiau — galime reikštis prieš sroves, kurios yra nenaudingos mūsų bylai.

Ypač svarbu, kad jaunoji karta, čia baigusi mokslus ir įsijungusi į profesijas, taptų politiškai aktyvi ne tik partijose, bet ir partijų organuose, seimuose, sprendimuose, dalyvautų kaip kandidatai į krašto parlamentus.

Belstis Otavoje

Kalbant apie politinį krašto gyvenimą, neužmirština, kad 1985 m. gegužės 7 d. Otavoje prasidės trečias Helsinkio akto peržiūros posėdis. Tai istorinė proga iškelti Sovietų Sąjungos nusikaltimus Baltijos tautoms ir paklausti sovietų atstovus, kodėl pagrindinės žmogaus teisės pripažintos Helsinkyje, visos buvo sulaužytos Lietuvoje.

Paklauskime su Lietuvos Helsinkio grupės nariais, kodėl tautos apsisprendimo teisė, tautos suverenumo teisė, tautos santvarkos teisė, kurias garantuoja Sov. Sąjungos deklaracija, pabrėžia Lenino taikos dekretas ir kurias pakartojo Varšuvos sąjungos deklaracija 1978 m. lapkričio 23 d. — yra sulaužytos, atimtos.

Paklauskime su Viktoru Petkum, kodėl Baltijos kraštų teisių skelbėjai yra persekiojami sovietų teismuose, kodėl sąžinės laisvės kaliniai yra siunčiami į koncentracijos stovyklas ir psichiatrines ligonines net už Lietuvos ribų.

Paklauskime su Ona Lukauskaite-Poškiene, kodėl stumiama lietuvių kalba iš viešojo ir valstybinio gyvenimo, kodėl žmonės neturi teisės laisvai pasirinkti gyvenamos vietos savo šalyje ar už jos ribų, kodėl dalinamos piliečiams įskundimo kortelės?

Kartu su latviais, estais ir kitais Rytų Europos ateiviais, surenkime masinę manifestaciją Otavoje, kad jos balsas pasklistų ne tik Kanadoje ir laisvajame pasaulyje, bet pasiektų ir Vladimiro bei Čistopolio kalėjimus.

Red. pastaba. Baigiamojoje savo kalbos dalyje prof. R. Vaštokas anglų kalba išsamiai ryškino galimybę atnaujinti nebaigtą Niurnbergo teismą ir jame teisti karo nusikaltėlius, dar nesulaukusius bausmės. Vokietijos užsienio reikalų ministeris buvęs pakartas, bet buvęs Sov. Sąjungos užsienio reikalų min. V. Molotovas tebėra gyvas, kaip ir kiti nusikaltę pavergtom tautom. Ta kalbos dalis bus išspausdinta atskirai.

PRANEŠIMAS

1985 metų vasario 16 dieną Port Colborne, Ontario,
mirė
a. a. JUOZAS PAUŽUOLIS,
ilgametis Kanados Lietuvių Bendruomenės Wellando apylinkės pirmininkas. Palaidotas Port Colborne.

A†A
ELEONORAI JURĖNIENEI
mirus,
jos vyrui JUOZUI, sūnui PIJUI, broliui ir visiems giminėms nuoširdi kaimynų užuojauta –
R. S. Beržiniai *E. V. Vindašiai* *E. V. Galeckai*
Tillsonburg, Ont.

A†A
ANTANUI KLIMUI,
ilgamečiam Toronto lietuvių golfo klubo iždininkui,
mirus,
žmoną PRANUTĘ, sūnų JONĄ, seserį STASĘ PAUTIENIENĘ ir artimuosius giliai užjaučiame –
Toronto lietuvių golfo klubas

A†A
APOLONIJAI PLENIENEI
mirus Lietuvoje,
jos sūnums JURGIUI ir ALEKSUI su žmona reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą –
B. A. Jonušai *B. V. Gataveckai*
A. E. Abromaičiai

A†A
ALFONSUI RUDOKUI
mirus,
jo žmoną BRONĘ, dukras DANĄ ir AUDRONĘ su šeimomis nuoširdžiausiai užjaučiame ir dalinamės jūsų liūdesiu –
M. B. Povilaičiai *B. J. Lukšiai*
A. K. Ratavičiai *O. B. Čeikos*
Z. P. Augaičiai *A. Budreika*
V. E. Galeckai

A†A
IRENAI KLIORIKAITIENEI
staigiai ir netikėtai iškeliavus amžinybėn,
jos vyrą JONĄ, dukras, brolį VINCĄ PAULIONĮ, jo šeimą, gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –
V. V. Augėnai *J. N. Budriai*
B. R. Bakevičiai *J. B. Danaičiai*
J. O. Gustainiai *S. D. Rukšos*

A†A
dr. IGNUI SAULYNUI
mirus,
1985 m. sausio 28 d. Baltimorėje, JAV,
reiškiame gilią užuojautą jo žmonai VALERIJAI ir sūnui SIDUI, kartu liūdėdami –
giminės ir draugai:

V. O. Beresnevičiai
A. D. Beresnevičiai
V. G. Baleišos
A. L. Stulginskai
B. B. Tamošiūnai

Sesutei MORTAI
mirus Lietuvoje,
mūsų choristėms – LAIMAI STUKIENEI ir DANUTEI JONIKIENEI reiškiame nuoširdžią užuojautą –
Hamiltono Aušros Vartų parapijos choras

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbiamosios mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės
Nemokamas pristatymas į namus.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Citataučių svečių priėmime, suruoštame KLB krašto valdybos Toronto Prisikėlimo parapijos salėje, registruoja atvykstančius. Iš kairės: HENRIKAS STEPAITIS, VYTAUTAS BIRETA, viduryje – ANGELIKA SUNGAILIENĖ ir atstovai iš Historical Society

Nuotr. St. Dabkaus

Išeivija Lietuvos laisvinime

Č. SENKEVIČIUS

Tėvynėje okupacijos kolaborantai savo spaudoje nuolat ir pašaipiai pravardžiuoja politinius išeivijos veiksnius "vaduotojais". To "vadavimo" pragaištingumą dažnai iliustruoja išeivijos laisvojo žodžio citatomis, nurodo veiksnių ir atskirų asmenų nesantaikas. Tai tiesa. Taipgi ir vadavimas kabutėse tam tikra prasme yra tiesa, nes tautos dalis pati viena išeivijoje Lietuvos neišlaisvins. Paprastai išsilaisvina tik tie, kuriems tos laisvės reikia. Taigi pagrindinis laisvinimo potencialas, natūralus siekis yra pačioje tėvynėje. Žinoma, okupanto patikėtiniai yra verčiami to nematyti ir apie tai nekalbėti, visą "ramybės drumstimo" kaltę suverčiant išeivijai. Tai baimės ir prieš tikrovę užsimerkimo vasališkos dvasios ilgametė stadija. Nesunku laisvam žmogui ją suprasti. Tuo atžvilgiu kartais darosi sunkiau savę suprasti, t.y. išeivišką laisvųjų Vakarų pažiūrą.

Bet kokia ji bebūtų, kokius taikytume vadavimo metodus, kokias klaidas bedarytume, dėl kurių ir vieningumas pairsta, kaip bežiūrėtume į okupuoto krašto sumaišytas ir suraizgytas sunkaus gyvenimo scenas, mįslėmis ir spėliojimais užtemdytus užkulisius, — viena lieka ryšku: dėl tautos ateities ir jos laisvėjimo rūpesčiai vienodai užgulę laiko visus — ir ten, ir čia, išskyrus tuos menkaverčius egoistus, kuriems tėvynė ten, kur jiems gerai.

Kad tie rūpesčiai pasireikštų kokiu nors veiksmingumu, jieškome draugų, galybių schemoje matydami tik mažytį savo pajėgumo taškelį. Mūsų bylą remiančių žmonių visada reikėjo ir reikės, bet gal nevisai gyvenimiška, kai tokių draugų jieškojimą ribojame tik Vakarų demokratijomis. Gal todėl, kad tai mums prieinamiausia, ir mes patys jaučiamės esą tų demokratijų pilnateisiai nariai. Iš tikrųjų šių laisvųjų kraštų vadovai, nekalbant jau apie eilinius, yra nuoširdūs, simpatiški ir mūsąjį likimą užjaučią žmonės. Bet, išskyrus jų gražius norus ir žodžius, ypač iškilmių progomis, ir rezoliucijas, dažnai naudingas jų pačių platesniam asmeniškam dėmesiui ar rinkimams, — jie tuo tarpu nieku kitu nepasiruošę prisidėti, kad ta mūsų laisvės byla bent jau formaliai taptų nors ir antraeile tarptautine problema. Tuo būdu praktiškai, jau keturiems dešimtmečiams po II D. karo praėjus, visaip bandytose fiziškose ir politiškose grumtynėse esame palikti beveik vieni. O laikas jau praretino gretas, retina jas ir toliau, mažina pastangas, stumia į neviltį, o tos Vakarų demokratijos gali tęsti Lietuvos okupacijos nepripažinimą net iki tos dienos, kai išeivijoj mirs paskutinis lietuvis . . .

Todėl sunku būtų patikėti kita logika, negu ta, kad realiausi laisvės bylos draugai yra tie, kuriems tos laisvės reikia, nors jų pajėgumas negali būti šiandien nei aiškiai matomas, nei apskaičiuojamas, tačiau pats patikimiausias. Taigi žvelgiame į Lietuvą, į tuos darbuotojus, kurie savo kiemą labai gerai pažįsta. Atviri kovotojai, Sibiro tremtiniai ir kaliniai drąsa ir tiesos reiškimu kalba už visus, net ir už tuos, kurie pridengti kompartijos bilietais. Yra tikra, kad visi vienodai jaučia neapykantą rusiškajai okupacijai. Būtų naivu manyti, kad muravjovinės dvasios veržimasis į Baltijos jūrą iš vienos pusės ir amžinai kietas atoveiksmis iš kitos pusės būtų pasikeitęs po antrosios okupacijos. Viskas lieka, kaip yra buvę per šimtmečius — rusas lietuviui niekada nebuvo n e i draugas, nei "vyresnysis brolis".

Mūsiškajai išeivijai, ne visada vienodai suprantančiai dabartinę tikrovę arba ją matančią sąmoningai kitaip, negu iš tikrųjų yra, kartais pasivaidena norai jaustis virš visko. Ir tai turbūt dėl to, kad esame laisvi . . . ir net pasiturintys. Deja, tuo kriterijumi vadovaudamiesi, daromės panašūs į keistus užsispyrėlius, mėtančius į dramblį plastikinius kamuoliukus ir manančius, kad nuo to "šaudymo" vistiek vieną kartą taikinys turės kristi . . .

Antras dalykas, kuris lengvai įstengia mus supainioti — tai praeitis, kuri vieniems būtinai "turi grįžti", kitiems — vienintelė visos darbuotės ir kovos įkvėpėja. Neigti tai, kas praeityje buvo padaryta, pasiekta, laimėta, būtų taip pat šalinimasis nuo tikrovės, bet aklai kartoti tai, kas buvo, nepaisant pasikeitusios padėties, būtų naivu ir net kenksminga.

Mūsų prisidėjimas prie Lietuvos vadavimo ar tautos laisvėjimo visada bus naudingesnis, jei atsirems į dabartinę situaciją okupacijoje, giliau žvelgs ir pažins ten daromus bandymus bei planuojamas strategijas, jei pradės dalykus teisingai matyti — norai ir svajonės sau, tikrovė — sau. Sujauktoj skrynioj daug sunkiau surasti tai, ko jieškoma.

A†A

ANTANUI KLIMUI

mirus,

jo žmoną PRANĘ RADZEVIČIŪTĘ-KLIMIENĘ ir visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

TLS klubas "Vytis", valdyba ir nariai

A†A

ANTANUI KLIMUI

mirus,

jo žmonai PRANEI RADZEVIČIŪTEI-KLIMIENEI ir visai giminei reiškiame gilią užuojautą –

O. ir J. Juodikiai

A†A

IRENAI KLIORIKAITIENEI

tragiškai žuvus,

jos brolį VINCĄ PAULIONĮ ir visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

TLS klubas "Vytis", valdyba ir nariai

A†A

ALFONSUI RUDOKUI

mirus,

gilaus liūdesio prislėgtus žmoną BRONĘ, dukteris DANUTĘ, AUDRONĘ ir šeimas nuoširdžiai užjaučiame bei dalinamės jų skausmu –

J. K. Jauneikos *V. M. Miceikos*
S. P. Pargauskai *E. Razokienė*

Miami, Fla.

Amerikiečio novelė apie Lenkiją

James A. Michener novelė "Poland" ir kai kurie Lietuvos istorijos faktai lenkų akimis

J. V. SŪDUVAS

Istorijos reikšmę tautai ir valstybei turbūt labiausiai yra įsisąmoninę lenkai. Lenkija iš mūsų juk yra pasisavinusi žymiuosius tautos žmones, svarbiąsias istorinių mūšių pergales, didelius etnografinių žemių plotus, o štai dabar jie literatūra svetimomis kalbomis bando nuteikti pasaulinę opiniją ir tiesia rankas į visus Rytprūsius. Pasaulinėje literatūroje, laikas nuo laiko pasirodo leidinių, iš kurių matosi, kad dabartinė Lenkija neatsisako savo pretenzijų į Vilnių ir jo žemes. Matyti, kad lenkų tauta santykiuose su savo kaimynais iš patirtų skaudžių istorijos smūgių nieko nepasimokė, bet drauge ir nieko nepamiršo.

Toks įspūdis susidaro paskaičius 1983 m. "Random House" Amerikoje ir Kanadoje išleistą didelio formato 556 psl. James A. Michenerio novelę "Poland" anglų kalba.

1. Autorius ir šaltiniai

James A. Michener yra žymus amerikiečių istorinių novelių, filmų ir televizijos scenarijų rašytojas. Savo knygai siužetą pasirinkęs iš Lenkijos istorijos vien dėl to, kad paskutiniais dešimtmečiais dėl savo ypatingos geografinės padėties ir dėl Krokuvos kardinolo Karolio Wojtylos išrinkimo Romos popiežium Lenkija tapo pasaulio dėmesio centru. Prieš rašydamas novelę 1979 m., autorius aštuonis kartus lankėsi Lenkijoje, kalbėjosi su žymiausiais krašto politinio, visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo žmonėmis — universitetų profesoriais, studentais, ūkininkais. Malūnsparniu aplankė istorines Lenkijos vietoves, mūšių laukus, Vavelio, Lankut Palace ir kitas pilis, Lenino laivų statyklą Gdanske. Autoriui buvo pristatyta dvylika žymių lenkų intelektualų: "They chose the scholars, I set the topics, and happy relationship ensued . . . I received unmatched overview of Polish history as local authorities view today". Taigi, kaip sako savo įžangoje pats autorius, istorinius duomenis gavo iš lenkų tų sričių specialistų.

Neketinu J. A. Michenerio novelę "Poland" išsamiai recenzuoti. Apžvelgsiu tiktai tuos novelės istorinius faktus, kurie tiesiogiai liečia Lietuvą. Nors, kaip autorius sako, novelė yra istorinė fikcija, tačiau kai kurie jos skyriai yra grynai senosios istorijos faktų atpasakojimas, kaip autoriui jie buvo pateikti lenkų istorikų.

2. Lenkija žemėlapyje

Knygos aplanke įdėtas spalvotas R. Europos žemėlapis, kurio centre Lenkija dabartinėse sienose. Jos vakaruose ir pietuose pažymėtos kaimyninės valstybės ir vokiečių žemės, atiduotos Lenkijai po II D. karo. (German lands given to Poland by Russia 1945). Lenkijos rytuose yra tik Sovietų Sąjunga. Nepažymėtos net Baltijos valstybių sienos. Punktyrine linija apvestos žemės su Lvovu ir Wilno iki Daugavos šiaurėje su įrašu: "Polish lands taken from Poland by Russia in 1945". Reiškia, ir komunistinė Lenkijos vyriausybė Vilnių bei jo žemes laiko savo nuosavybe.

Labai diplomatiškai ir atsargiai aprašomi įvykiai, kaip kryžiuočių ordinas, pakviestas mozūrų kunigaikščio Konrado, užkariavo ir išžudė senuosius prūsus. Niekur neminima prūsų giminystė su lietuviais ar aplamai baltais. Prūsai vadinami "pagan barbarians who occupied Baltic seacoast — which should normally have been part of Poland" (60 p.). Ordinas, užkariavęs ir išžudęs prūsus, rašo toliau Michener, krašto vietoves pavadinęs vokiškai ir lenkiškai. Gdansk buvo pavadintas Danzig, Krolewiec — Koenigsberg, Klajpėda — Memel ir t.t. Reiškia, skaitytojas susidaro įspūdį, kad Karaliaučius, Klaipėda ir kitos Prūsijos žemės senovėje buvo lenkiškos.

3. Jogailos vedybos

Panašiai, kaip su prūsais, su dar didesniu atsargumu aprašoma prišlybų eiga, niekur nepaminint nei Vilniaus, kaip Lietuvos sostinės, nei kitos lietuvių pilies.

Prisiekusi meilę Habsburgų princui Wilhelmui Jadvyga nenori Jogailos. Jos patarėjas Kazimir guodžia: " I know you fear, Majesty, that we propose to replace him with a hairy barbarian of God knows what disposition. I will myself go to Lithuania". Lietuvoje Jadvygos pasiuntiniai įsitikino, maudydamiesi su Jogaila pirtyje (marble carved tub), kad lietuvių kunigaikščio kūnas neapaugęs, kaip lokio, plaukais. Apie tai, sugrįžę į Krokuvą, pranešė Jadvygai. Vėl niekur nemini kur buvo ta marmoru išklota pirtis, nei pilies vardo, nei vietovės, nors Vilnius tada jau buvo plačiai žinomas.

Autorius rašo: "Lithuania, a country of enormous size — Baltic to Black sea was officially christianized" po Jogailos-Jadvygos vestuvių, tačiau niekur dar nemini Vilniaus kaip Lietuvos sostinės. Pagaliau tik 1409 m. pasitarime su kryžiuočiais oficialiai minimas Wilno, nes jau tada Krėvos sutartimi Jogailos buvo užrašyta lenkams visa Lietuva.

Toliau rašoma, kad iš Jadvygos ir Jogailos vestuvių kilo visoje Europoje garsi dinastija, tačiau niekur nemini, kad ji prasidėjo tik iš Jogailos — Sofijos, Alšėnų kunigaikštytės, vedybų, nes gi Jadvyga mirė pagimdžiusi negyvą pirmagimį. Taigi jokios dinastijos ji negalėjo pradėti. Iš Jogailos ir Sofijos vaikų gimė ir šv. Kazimieras. Apie tai novelėje nerašoma.

4. Žalgirio mūšis

Plačiai ir gana smulkmeniškai autorius aprašo Žalgirio mūšį. Tačiau matyti, kad jis šalia lenkų naudoja ir kitų istorikų šaltinius. Lenkai, pateikdami savo, lietuvių sąjungininkų rusų ir totorių pulkų dydį bei apginklavimą, visur stengiasi lietuvius pažeminti. Nuslepia vadovaujamąjį Vytauto vaidmenį mūšio eigoje, visur iškelia strateginius Jogailos sugebėjimus, lygina jį su didžiuoju totorių Džengis Kanu. "King Jegiello himself stationed atop a small hill well to the rear, in the tactic dictated by the Genghis Kahn." Visai nemini, kad ant to kalnelio buvo pastatyta palapinė — koplyčia. Joje karalius Jogaila mūšio metu išklausė trejas Mišias ir mūšio lauke pasirodė tik jam baigiantis. Komunistinės Lenkijos istorikams, matyt, tikybiniai reikalai neįdomūs.

Kad prie Žalgirio lietuviai buvę tik buožėmis ir dalgiais ginkluoti, tai pasakos XV š. lenkų istoriko J. Dlugošo, kuris nekentė Vytauto ir lietuvių. Tačiau lenkai ir tai pakišo novelės autoriui Micheneriui. Šių dienų rimtų istorikų yra patvirtinta, kad šarvuote ir ginklais lietuvių pulkai nieku nesiskyrė nuo lenkų. O kad mūšio sąmyšyje lietuvius būtų galima atskirti nuo lenkų, Vytautas buvo įsakęs saviškiams nešioti prie kairės rankos šiaudų pynelę. Jeigu jie būtų buvę tik buožėmis ir dalgiais ginkluoti, nebūtų reikėję specialaus ženklo.

Micheneris rašo, kad totoriams pasitraukus lietuviai sustabdė kryžiuočių veržimąsi prie Žalgirio. Vėliau iš pamiškės jų raiteliai ir totoriai puolė kairįjį vokiečių sparną bei užnugarį ir juos apsupo. Žiauriose kovose krito vokiečių vadovybė su didžiuoju magistru Ulrich von Jungingen. Lietuvių žuvo du trečdaliai visų karių, dvigubai daugiau negu lenkų — rašo autorius. Temstant, pasibaigus mūšiui, Micheneris atiduoda pagarbą ne Jogailai, bet Vytautui. "Duke Witoldi . . . who had been the greatest of the allied battle commanders, a man of supreme courage", kuris vedė sąjungininkus ir "his own Lithuanians against their mortal enemy". Nuo čia autorius rašo jį lietuviškai: " Vytautas the Great, he would be known in subsequent Lithuanian history, savior of the nation" (91 p.).

5. Paderewskis ir unija

Ilgas laikotarpis nuo Žalgirio iki I D. karo yra pergrūstas istoriniais Lenkijos įvykiais ir jos žymiaisiais žmonėmis. Mums įdomus VIII knygos skyrius "Shattered Dreams" — išsklaidyti sapnai. Jame autorius gyvu dialogu pavaizduoja poversalinės taikos atsikūrusios Lenkijos ministerio muziko Paderewskio pasitarimus su lietuvių ir ukrainiečių delegacijomis Gorka pilyje dėl istorinės unijos atgaivinimo. Ukrainiečių delegacijos vardu kalba ūkininkų atstovas Vondrachuk, o lietuvių — profesorius, žymus intelektualas Vytautas Jurgėla iš Wilno. Ukrainiečių delegacija atmeta bet kokias lenkų siūlomas unijos sąlygas, siekdami nepriklausomos Ukrainos. Paderewskis, pataikaudamas lietuviams, vadina prof. Vytautą Jurgėlą net "descendant of the Great Vytautas who led the fight against the Teutonic Knights at Grunwald". Prof. Jurgėla atsako: "We have the will — Jurgėla exulted — a thousand years of history reborn, a nation of ancient honor . . ." (336 p.). Sakosi paruošęs planus naujos Lietuvos respublikos vyriausybės, kurioje ir pats dalyvausiąs. Derybos išyra. Tik kažkodėl šiame novelės skyriuje ir visur kitur autorius nemini Vilniaus klausimo ir lietuvių-lenkų santykių dėl jo. Matyt, šiandieninei Lenkijai tai minėti yra nepatogu.

Novelė baigiasi Sov. Sąjungos okupavimu visos Rytų Europos, sovietizacijos procesu užimtose tautose ir komunistinės Lenkijos iškilimu. Savo istoriniu charakteriu ir lengvu stiliumi novelė įdomi pasiskaityti visiems. Jos išleidimu visiems laikams lenkai laimėjo didelį propagandinį kreditą angliškai skaitančioje visuomenėje. Gaila, kad mes šitame forume esame toli atsilikę. Savo praeities nuoskaudoms atremti neturime anglų kalba išleistos visos Lietuvos istorijos, o apie dailiosios prozos veikalus angliškai galime tik svajoti. Nors savo periodinės spaudos puslapiuose didžiuojamės jaunosios kartos profesoriais ir daktarais iš medicinos, chemijos ir gamtos mokslų, tačiau retas iš jų domisi istorinėmis Lietuvos problemomis arba ryžtasi apginti jas nuo suklastojimų pasauliniame forume.

Prieš dešimtį metų (1975.III.2) tragiškai žuvusiam ROMUČIUI JOCIUI prisiminti

Brangus Romuti!

Tu išėjai, kai žemę dengė
sniegas,
Kai pavasaris jau buvo taip arti.
Tu išėjai pačioj jaunystėj,
Pačiam gražiausiame gyvenimo
kely.

Tu palikai, ką taip karštai
mylėjai –
Tuos sodus, girias ir žalius
laukus.
Tu palikai gražias šviesias
idėjas
Ir neįgyvendintus svajų sapnus.

Buvai tu kupinas jaunystės
džiaugsmo,
Džiaugeis gyvenimu gražiu.
Gyvent mylėt juk buvo pasiryžta,
Ir eit gyvenimo pasirinktu
keliu.

Deja, Aukščiausio buvo
suplanuota,
Keliai nežinomi, visai kiti.
Iš tenai nė vienas nesugrįžta,
Bet mes ateisim pas tave visi.

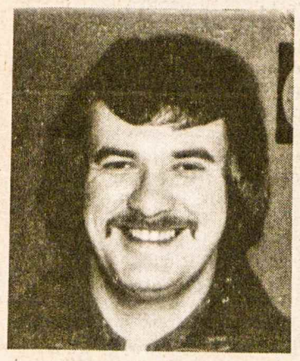

Tu išėjai, mes čia vieni palikom.
Gaivina mus tikėjimo malda gili,
Tikėjimo — kad kartą susitiksim
Prie sosto Viešpaties ten
dangiškoj šaly.

Liūdintys tėvai ir broliai
M. P. Jociai

Rodney, Ontario

LISABONA, FATIMA, MADRIDAS, JERUZALĖ, BETLIEJUS, NAZARETAS, GALILĖJA, ROMA, VATIKANAS

KELIONĖ Į ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ

1985 m. gegužės 5 — gegužės 24

globojama **Katalikų informacijos centro**

rengiama ***GIDEONO KELIONIŲ AGENTŪROS***

923-7337

Kaina — $3,495.00 (kanadiškais) padengia:

- Kelionę lėktuvu iš Toronto ir atgal
- Pervežimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal
- Kambarius geruose viešbučiuose ir maistą
- Įžymybių apžiūrėjimą bei išvykas. Angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Aerodromų ir vizos mokesčius.

Labai įdomi kelionė su kunigu Tomu Dove

Smulkesnių informacijų gausite užpildę ir atsiuntę šią atkarpą:
GIDEON TRAVEL AGENCY, 60 St. Clair Ave. East
Toronto, Ont. M4T 1N5

Vardas, pavardė ..... Tel.....

Adresas .....

Kūrėjas-savanoris STASYS PACIŪNAS, dalyvavęs Klaipėdos atvadavime, buvo pagerbtas Toronte.

Nuotr. B. Tarvydo

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PAŽENKLINO VIRBU

Povilas Ivaškevičius, gyvenantis Kapsuke (Marijampolėje), "Valstiečių laikraščio" skaitytojus supažindina su plėšikavusiu Vilkaviškio rajono Pilviškių miestelio gyventoju Leonu Šeškausku ir jo bendrininku Vytautu Muliku. Mažoje Antanavo kaimo trobelėje gerokai po vidurnakčio 75 metų amžiaus senuką Joną Jurgaitį pažadino bildesys. Jam dar nespėjus susivokti, gerklę spaudė šaltas peilis: "Stambus aukštas vyras su kapronine kojine ant akių reikalavo pinigų, brangenybių. Nesulaukęs puolė versti menkus našlio rakandus. Rado tik taupomąją knygutę, šlykščiai nusikeikė, pagrasino ir, piktai trenkęs durimis, išėjo . . ." J. Jurgaitis tada pradėjo užsirakinti ne tik trobelės, bet ir kambario, kuriame miega, duris. Kitą žvaigždėtą, šaltą naktį kažkieno pirštai pro išpuvusios palangės plyšį vidun įstūmė taupomąją knygelę. Gergždžiantis balsas pareikalavo išimti ir atidavimui paruošti tūkstantį rublių. Vėjuotą žiemos vakarą Pilviškių užkandinėje ilgai dūko geriančiųjų kompanija, kol pagaliau buvo išprašyta. Nuo jos miestelio gatvėse atsiskyrė Leonas Šeškauskas ir Vytautas Mulikas, nužingsniavę prie J. Jurgaičio trobelės. V. Mulikas pasiliko kieme, o L. Šeškauskas išėmė stiklą, atkabino langą, pradėjo kumščiais daužyti kambario duris, reikalaudamas tūkstančio rublių, grasindamas papjauti. Staiga V. Mulikas išgirdo variantį L. Šeškausko riksmą. Iš trobelės jis išlindo skaudžiai sužeistas, negavęs tūkstančio rublių. V. Mulikas savo sėbrą pirmiausia nutempė pas Kuzmaičius, pasiskundė, kad juos užpuolė chuliganai. Iš ten L. Šeškauskas buvo nugabentas ligoninėn. Senukas J. Jurgaitis, nešinas aprūdijusiu geležiniu virbu, vidaus reikalų skyriuje pareiškė: "Paženklinau vieną. Naktį, pro durų plyšį paženklinau. Ligoninėje dabar, Vilkaviškyje . . ." L. Šeškauskas, du kartus teistas už chuliganizmą ir vagystes, buvo uždarytas šešeriems metams griežto režimo pataisos darbų stovykloje, V. Mulikas susilaukė laisvės atėmimo ketveriems metams.

PAMINKLAS ŽUVUSIEMS

Centrinė Vaškų kolchozo gyvenvietė Pasvalio rajone susilauks žuvusiems vaškiečiams skirto paminklo, kurį k u r i a skulptorius Antanas Dimžys. Trumpame pranešime rašoma, kad didelis būrys vaškiečių 1944 m. išėjo į frontą. Jie buvo sovietų mobilizuoti, įjungti į XVI-ją diviziją, vadinamą lietuviškąja, bei kitus sovietinius dalinius. Be jokio rimtesnio paruošimo tie vaškiečiai dalyvavo kovose prie Liepojos, Prahos, puolė Berlyną. Nenuostabu, kad net 30 jų žuvo. Kolchozo pensininkas Kazys Bielozarevičius, buvęs karys, pasiūlė žuvusių atminimui pastatyti skulptūrą, jai paskirdamas asmeninių santaupų. Propagandiniame sovietų pranešime pabrėžiama, kad ta skulptūra bus susieta su sovietinės pergalės keturiasdešimtmečiu ir okupuotos Lietuvos sovietinimo 45 metų sukaktimi. Tai bus liudijimas lietuvių tragedijos, kurioje jų vyrai buvo priversti kovoti už Lietuvos pavergėją ir žūti už tautos vergiją.

TELEFONAS GREITKELIUOSE

Problemą sudarydavo Lietuvos keliuose įvykusios eismo nelaimės, automobilių gedimai. Pagalbai prisišaukti kartais reikėdavo kelių valandų. Šią problemą dabar bandoma išspręsti didžiųjų kelių telefonizavimu. Telefono ryšys jau veikia greitkelyje Vilnius—Kaunas—Kryžkalnis ir Klaipėdos ruože. Žaliosios juostos viduryje kas trys kilometrai yra išdėstyti oranžiniai telefono stulpeliai. Jie yra paprastos konstrukcijos, turi tik mikrofoną ir mygtuką, kurį paspaudus, atsiliepa budintis pagalbos atsiuntėjas. Jam reikia pranešti, kas atsitiko, kokios reikia pagalbos. Džiaugiamasi, kad tai yra pirmas toks ryšys visoje Sovietų Sąjungoje. Vilniuje netgi buvo sušauktas sąjunginis pasitarimas kelių telefonizavimo tema, pritaręs tokiai sistemai. Dabar telefonai ant betoninių stulpelių įvedami plente Vilnius—Panevėžys—Šiauliai—Klaipėda. Jie statomi dešinėje pusėje specialiai įrengtose aikštelėse. Prie kiekvieno kilometrinio ženklo nurodomas atstumas iki artimiausio telefono stulpelio. Norima sudaryti ryšio žiedą Vilnius—Kaunas—Klaipėda—Šiauliai—Panevėžys—Vilnius.

DU NAUJI DAKTARAI

Danutės Tureikytės pranešimu "Literatūros ir meno" sausio 19 d. laidoje, 1984 m. lapkričio 12-14 d.d. įvykusioje Filosofijos, sociologijos ir teisės instituto sesijoje apgintos dvi doktorato disertacijos. D. Tureikytė rašo: "Instituto dabartinės buržuazinės filosofijos kritikos skyriaus vadovo A. Gaidžio disertacija 'Katalikiškojo klerikalinio antikomunizmo filosofinių pasaulėžiūrinių pagrindų kritinė analizė' — pirmas monografinis filosofinis tyrimas, kuriame pateikta katalikiškojo klerikalinio antikomunizmo teorinių koncepcijų genezė, evoliucija (nuo XIX a. vidurio iki šių dienų), parodytas jų vaidmuo ideologinėje kovoje. To paties skyriaus mokslinis bendradarbis B. J. Kuzmickas disertacijoje 'Katalikiškojo modernizmo filosofinės koncepcijos' kritiškai analizuoja šios idėjinės srovės filosofines koncepcijas, atskleidžia katalikiškojo modernizmo idėjines ištakas. Darbe išsamiai nagrinėjamos katalikiškojo modernizmo formos, jų metodologiniai pagrindai ir vystymosi problemos, taip pat mažai tyrinėtos klasikinio modernizmo, 'naujosios teologijos', neomodernizmo filosofinės koncepcijos . . ." Pasak D. Tureikytės, tos apgintos disertacijos yra ilgamečio jų autorių darbo rezultatas. Jos turi didelės reikšmės filosofinės minties raidai ne tik okupuotoje Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje. **V. Kst.**

Toronto Maironio mokyklos mokiniai, dalyvavę Lietuvos vėliavos pakėlime vasario 16 dieną prie miesto rotušės, kur toji vėliava plevėsavo net ketetą dienų **Nuotr. St. Dabkaus**

HAMILTON, ONT

TIKINČIOSIOS LIETUVOS DIENA, kuri čia bus paskutinė Šv. Kazimiero metų iškilmė, ateitininkų yra rengiama kovo 3, sekmadienį, 4 v.p.p. Ta diena bus paminėta religiniu koncertu AV šventovėje. Programą atliks Toronto vyrų choras "Aras" su solistu V. Verikaičiu. Tai bus jau šeštasis mūsų ateitininkų surengtas religinis koncertas. Jų koncertai visada būna augšto meninio lygio. Į juos visada prieina pilna šventovė tautiečių.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS šventę hamiltoniečiai paminėjo vasario 10 d. su didelėm iškilmėm. Tą sekmadienį pamaldose visos organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis. Ateitininkų buvo suorganizuotas aukų nešimas prie altoriaus. Buvo padėtas ir vainikas kritusiems kovose dėl Lietuvos laisvės. Giliai patriotinį pamokslą pasakė par. klebonas kun. J. Liauba. AV par. choras turėjo paruošęs tai dienai tinkamų giesmių. Jaunimo centro salėje buvo renkamos aukos Kanados Lietuvių Bendruomenei, VLIKui, o prie įėjimo į minėjimą aukų lapus turėjo dar ir apylinkės valdyba.

Iškilmingas aktas įvyko 4 v.p.p. Scott Park gimnazijos auditorijoje. Minėjimą pradėjo apylinkės valdybos pirm. B. Mačys. Kun. J. Liauba sukalbėjo invokaciją. Apylinkės lietuvius šios šventės proga pasveikino Hamiltono miesto burmistras R. Morrow, Hamilton-Wentworth regijono pirm. A. Jones ir parlamento nario vakariniame Hamiltone motina Mrs. Peterson, kuri, anam negalint atvykti, perdavė savo sūnaus ir ministerio pirm. B. Mulronio sveikinimus. Taipgi sveikino miesto daugiakultūrės tarybos pirm. Mrs. P. Jones, Kanados lenkų kongreso atstovas G. Wieszcyck ir Hamiltono ukrainiečių bendruomenės atstovas I. Cherenko. Paskaitininkė buvo jauna veikėja Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė. Ji savo paskaitoje ragino visus po 67 metų Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paminėjimo sukakties atnaujinti pažadus savo tautai. Baigdama padeklamavo ištrauką iš Mykolaičio-Putino "Prologas į Gedimino sapną".

Meninę dalį pradėjo Vysk. Valančiaus mokyklos mokiniai. Mokytojos S. Raudienės vadovaujami, jie padainavo ketvertą dainelių. VIII sk. mokinys Stasiukas Bakšys skambiai, su gražiu lietuvišku ištarimu padeklamavo patriotinį eilėraštį. Mergaičių choras "Aidas", vad. muz. J. Govėdo, padainavo keturias harmoningai nuskambėjusias daineles. Trys "Gyvataro" taut. šokių grupės, vad. V. Beniušienės, J. Jokubynaitės ir G. Breichmanienės, pašoko tautinių šokių, o AV par. choras, vad. muz. D. Deksnytės-Powell, galingai nuskambėjusiu "Ramovėnų maršu" užbaigė minėjimą. Minėjimo programą sklandžiai lietuvių ir anglų kalbom pranešinėjo Angelė Krivinskaitė.

KAUKIŲ BALIUS, surengtas AV par. choristų ir J. Krištolaičio iniciatyva, praėjo neblogai. Žmonių buvo dar tiek, kad vakaras davė ir pelno. Buvo taip pat nemažai ir kaukių. Pirmą kartą per kaukių balių turėta ir meninė programa. Ją atliko Toronto Lietuvių namų dainos vienetas, vad. muz. D. Deksnytės-Powell. Šis sekstetas davė labai įdomią programą, jos padainavo Beethoveno, Šimkaus, St. Gailevičiaus, Gorbulskio ir kitų kompozitorių dainų. Publika stipriai plojo ir prašė pakartojimo. Priedo jos padainavo V. Mamaičio "O ramunėle!" Artistiškai vieną eilėraštį padeklamavo L. Mačionienė. Po koncerto dainininkės buvo apdovanotos gėlėmis.

Geriausiom kaukėm išrinkti bei premijuoti buvo sudaryta 5 asmenų komisija: J. Krištolaitis, M. Kazlauskienė, B. Mačys, G. Kažemėkienė ir K. Mileris. Skiriant premijas, buvo atsižvelgta į kaukių meniškumą, artistiškumą, originalumą ir tautinį motyvą. Laimėjo I premiją "Dievo karvutė" (E. Bajoraitienė), II — "Pingvinai" (L. Zubaitė ir I. Zubienė), III — "Ispanai ir ispanės" (Toronto Liet. namų dainos vienetas), IV — "Vienuolė" (R. Jusytė) ir V — "Vyras su lempa" (J. Bajoraitis). Užsigavėjimas prie svajingos muzikos, gero baro ir D. Mačienės paruošto bufeto užsitęsė ligi pat vidurnakčio.

Į TOBAGO SALĄ praleisti žiemos atostogų išskrido H. Žilvytienė su mama H. Rickuviene ir seserim J. Narušiene. St. Petersburge atostogauja G. P. Breichmanai.

E. A. LIAUKAI IR ADOMAS BUINYS paskyrė II kaukių premiją — $60 AV par. choro rengtam kaukių baliui. J. B. Marlatt davė $100 paruošti dviem laimės staliukams. Choras savo geradariams už aukas nuoširdžiai dėkoja. **K. M.**

KAZIUKO MUGĖ. "Širvintos-Nemuno" tunto ruošiama Kaziuko mugė įvyks sekmadienį, kovo 10, Jaunimo centro salėje. Mugė atidaroma po pirmųjų pamaldų. Kviečiame Hamiltono bei apylinkių lietuvius ir draugus kitataučius joje apsilankyti, pasivaišinti lietuviškais valgiais, išmėginti laimę loterijoje, apžiūrėti skautiškų vienetų paruoštus darbelius. Veiks įvairūs žaidimai mažiems ir suaugusiems. — Steigiamas Liepsnelių ir Giliukų būrelis 4-6 m. amžiaus vaikučiams. Kviečiame jaunuosius tėvus su vaikučiais į mugę atvykti ir minėtu reikalu pas vadovus pasiinformuoti.

"Širvintos-Nemuno" tunto vadija

Sault Ste. Marie, Ont.

BENIUS IR ELFRIDA DABULSKIAI persikėlė į Floridą. 1984 m. pavasarį per 400 žmonių buvo susirinkę viename gražiausių miesto restoranų (G. Verdi Hall) pagerbti išeinačio iš "Algoma" plieno įmonės pensijon plačiai žinomo tautiečio B. Dabulskio, kuris šia proga gavo keletą dovanų ir plaketę su atitinkamu įrašu.

Dabulskių nuopelnas, kad jų 8 vaikai ir 4 vaikaičiai buvo gražiai auklėjami ir dauguma iš jų lankė šeštadienio mokyklą. Pagyrimo užsitarnauja Elfrida, dar ir už tai, kad nors gimusi Norvegijoje, greitai išmoko lietuvių kalbą. Dar nepamirštinas Elfridos nuopelnas, kad ji išgelbėjo skęstantį jai nepažįstamą vaiką. Šiuo metu Dabulskiai džiaugiasi saulėtos Floridos (Sunnyhill, Panama) oru ir jau statosi net žiemai pritaikytą namą. **Korespondentas**

Rodney, Ontario

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo sukaktis buvo gražiai paminėta vasario 16, šeštadienį, Lietuvių klube. Kun. I. Mikalauskui sukalbėjus invokaciją, pirm. J. Statkevičius tarė atidarymo žodį. Algis Rastapkevičius skaitė turiningą paskaitą. Algis yra jaunosios kartos atstovas, baigęs agronomiją. Meninę dalį atliko kvartetas: L. Mockienė, M. Jocienė, J. Narbutienė ir P. Gaidauskas. Padainavo: "Lietuva brangi", "Daug daug dainelių", "Tėviškėle", "Leiskit į tėvynę", "Prie verkiančio smuiko" ir "Du broliukai". Akordeonu palydėjo J. Statkevičius. Eilėraščius padeklamavo T. Ciparienė ir L Mockuvienė. Stasys Paketuras paskambino pianinu daug puikių lietuviškų melodijų. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Visi minėjimo dalyviai, apie 30 asmenų, buvo pavaišinti skaniais patiekalais. Rytojaus dieną, sekmadienį, buvo atanašautos Mišios už Lietuvą, prašant laisvės. **Koresp.**

SVEIKINAME

savo mielus tėvelius

DANUTĘ ir PETRĄ VAITIEKŪNUS

jų 25-rių metų vedybinio gyvenimo sukakties proga ir linkime daug laimės bei džiaugsmo —

Vida ir Rita Vaitiekūnaitės

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	6%	nekiln. turto pask.	10¾%
santaupas	7½%	asmenines paskolas	12½%
kasdienines palūkanas už santaupas	7%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	10¼%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	10¾%		
reg. pensijų fondo	9¼%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	9%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $10.000.*	

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

AUDRA Travel

Kviečia keliauti kartu!!!

1985 metų

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Balandžio 3	Balandžio 21
Gegužės 8	Gegužės 22
Gegužės 24	Birželio 2 arba birželio 9
Birželio 24	Liepos 10
Liepos 12	Liepos 29 (Dainų šventė)
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11

BRAZILIJĄ, ARGENTINĄ - datos bus skelbiamos

* * *

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai iškvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant **automobilius, kooperatinius butus** bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia

AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Floridos laikraščiai "Florida Catholic" sausio 18 d. ir "St. Petersburg Times" sausio 31 d. plačiai aprašė iškilmes, kuriose VLIKo valdybos pirm. dr. K. Bobelis buvo pagerbtas Šv. Gregoriaus ordinu, atsiųstu Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II. Aprašyta dr. K. Bobelio veikla Lietuvai bei jo nuopelnai visuomenei. Nuotraukoje matyti ir prel. J. Balkūnas, artimas dr. K. Bobelio bendradarbis.

Dienraštį "Draugas" Čikagoje leidžia Lietuvių katalikų spaudos draugija, kurios direktoriato pirmininkas yra dr. A. Razma. Į sausio 11 d. įvykusį posėdį buvo sukviesti ne tik leidėjų draugijos nariai, bet ir lietuviškų organizacijų atstovai. Priežastis — naujų elktroninių mašinų įsigijimas "Draugo" spaustuvei. Ji jau turėjo modernias mašinas, kurios paseno ir dabar negaminamos. Kai reikia kokios nors dalies, jos tenka ieškoti iš darbo išimtose mašinose. Susirinkimo dalyviai pritarė naujų mašinų įsigijimui. Šiuo reikalu bus pradėtas lėšų telkimo vajus, kurį tikimasi užbaigti iki liepos 1 d., nes tada pasibaigs ir "Draugo" deimantinės sukakties metai.

Plk. ltn. D. Norgele (Dominikas Nargelevičius) 1984 m. gruodžio 21 d. Vašingtone, Georgetown universitete, gavo politinių mokslų daktaro laipsnį. Jis yra JAV marinų karininkas, disertacijai pasirinkęs artimą temą: "Sovietų karo laivyno pėstininkai kaip valdžios instrumentas". Iš tikrųjų ta disertacija yra ilgų metų studija, padedanti geriau suprasti ne tik laivyno pėstininkų išsivystymą, jų operacijas, politinę veiklą, bet ir pačią Sovietų Sąjungą, jos pažiūras į karą, naujus jo vedimo būdus, įskaitant branduolinius ir cheminius karo variantus. Plk. ltn. dr. D. Norgele 1971-74 m. teko būti laivyno atstovu karinėje JAV ryšių misijoje prie Sovietų Sąjungos vyriausio kariuomenės vado R. Vokietijoje, susipažinti su įvairiais varžtais tokiems atstovams. Plk. ltn. dr. D. Norgele du kartus dalyvavo Vietnamo kare, 1982 m. buvo paskirtas JAV krašto apsaugos departamento atstovu Dominikonų respublikoje. Pastaruoju metu dirbo Pentagone. Pensijon išėjo š. m. vasario 1 d.

Lietuvių fronto bičiulių tradicinė studijų ir poilsio savaitė šiemet įvyks Dainavoje liepos 28 — rugpjūčio 4 d.d. Dalyviai maloniai kviečiami registruotis jau dabar. Registracijos mokestis — $10 šeimai. Registruoja Juozas Baužys, 7225 W. Higgins Rd., Chicago, IL 60656, USA.

Valstybės sekr. G. P. Shultzas Vasario 16 proga atsiuntė sveikinimą Lietuvos atstovui dr. Stasiui Bačkiui, skirtą visiems lietuviams. Jame primenama, kad JA Valstybės nepripažįsta priverstinio Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Tai pareiškė prez. R. Reaganas, kai buvo minima 1922 m. JAV suteikto oficialaus pripažinimo Baltijos valstybėms sukaktis, užtikrindamas, kad amerikiečiai pritaria nepriklausomybės siekiams. Remiama laisvo tautinio apsisprendimo teisė be išorinės priespaudos. Pasak G. P. Shultzo, rūpestį ir toliau kelia tebevykstantis žmogaus teisių ir laisvės pažeidimas Lietuvoje ir kitose kaimyninėse Baltijos valstybėse. Dėl to reiškiama simpatija ir moralinė parama vyrams, moterims ir jų šeimoms, kenčiantiems persekiojimą dėl jų religinių bei politinių įstikinimų. Kova lietuviams ir jų bičiuliams atgauti laisvę buvo sunki ir greičiausiai bus sunki. Tačiau tokios patriotų pastangos XIX š. pasibaigė nepriklausomybės paskelbimu 1918 m. vasario 16 d. Tikėkimės, kad dabartinė kova dėl Lietuvos laisvo apsisprendimo taip pat pasibaigs teisėta pergale ateityje.

Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos narių suvažiavimas įvyks Klivlande gegužės 25-26 d.d. Suvažiavimu rūpinasi Ohio lietuvių gydytojų draugijos valdyba su pirm. dr. J. Stankaičiu, talkinama gydytojų žmonų/valdybos narių — A. Maurutienės ir D. Puškorienės, mokslinės programos ruoša — dr. J. Daugirdas ir dr. A. Vanagūnas, gyvenantys Čikagoje. Rengėjai kviečia visus laisvajame pasaulyje gyvenančius lietuvius gydytojus dalyvauti suvažiavime. Gegužės 24 d. bus atidaryta dailės paroda, suvažiavimas prasidės gegužės 25 d. Numatomi du posėdžiai, visuomeninės ir mokslinės paskaitos, korporacijų pasitarimas, pamaldos sekmadienį ir vainko padėjimas prie paminklo. Pabartinę Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos valdybą sudar: pirm. dr. J. Šonta, vicepirm. d. J. Skrinska, sekr. ir iždi. dr D. Degėsys.

Australija

ALB krašto taryba Kanberoje 1984 m. gruodžio 26-30 d.d. įvykusioje sesijoje priėmė keletą rezoliucijų. Australijos vyriausybė ir visi parlamento nariai prašomi ir toliau neripažinti okupacinio Baltijos krštų įjungimo Sovietų Sąjungon, priimti senatoriaus Peter Baume rezoliuciją, kuria oficialiai būtų pasisakyta prieš sovietinę Baltijos kraštų okupaciją, žmogaus teisių pažeidimus. Australijos vyriausybė ir parlamentonariai taipgi skatinami reikalaui laisvo apsisprendimo teisės Lietuvai, Latvijai ir Estijai Jungtinėse Tautose. ALB tarybos pirm. dr. A. P. Kabaila šiais klausimais pasiuntė laiškus Australijos darbiečių premjerui I. J. Hawke'ui, opozicijos vadui A. Peacockui bei kitų partijų vadams, Jungtinių Tautų dekolonizacijos komiteto pirm. ambasadoriui A. G. Koromai. Laiškas pasiųstas ir JAV prez. R. Reganui. Jame reiškiamas ALB tarybos susirūpinimas OSI instituto cijos karo nusikaltėlių pajiegomis, jų bylomis, kurioms kaltinamoji medžiaga gaunama iš Sovietų Sąjungos.

Sydnėjaus ramovėnų skyrius telkdamas lėšas jų vajų paskelbusiam Lietuvių klubui, surengė kultūrinę popietę sausio 26 d. Koncertinę programą atliko iš Newcastle atvykę vyrų ir moterų kvartetai, vadovaujami muz. Stasio Žuko. Kai jie dainuoja kartu, yra vadinami mišriu "Dainos mylėtojų" oktetu. Koncerte skambėjo kompozitorių — B. Gorbulskio, T. Makačino, M. Noviko, M. Vaitkevičiaus, A. Raudonikio, A. Bražinsko, V. Telksnio estradinės dainos. Buvo ir loterija, kurios bilietų traukime dalyvavo Juozas Klimas, svečias iš Kanados. Popietės pelną ramovėnai atidavė Lietuvių klubui.

P. Afrikos respublika

Vincentas Kuisis, gyvenantis sostinėje Pretorijoje, savo parapijos šventovei finansavo šv. Kazimiero vitražo įrengimą, pagerbdamas mirusių savo tėvų atminimą. Vitraže šv. Kazimieras matomas jojantis ant žirgo kovoje prieš rusus. Nepriklausomos Lietuvos laikotarpyje Kuisių šeima buvo tapusi lietuviškos veiklos ž i d i n i u Pretorijos-Johannisburgo srityje. Vincento motinos nuopelnus lietuvybei Lietuvos vyriausybė įvertino Gedimino ordinu, kurį jai atvežė ir įteikė gen. V. Nagevičius. Vincentas šeimą yra sukūręs su olandų kilmės afrikiete. Jo žmona Jess yra pramokusi lietuviškai, sugeba pagaminti lietuviškų patiekalų. Domėdamasi Lietuva, ji skaito "Lituanus", "Bridges", "Baltic Bulletin", priklauso Baltiečių laisvės lygai.

Britanija

A. a. Ona Simokaitienė, 93 metų amžius, mirė 1984 m. gruodžio 20 d. senelių namuose Mančesteryje. Velionė yra kilusi iš Suvalkijos, Britanijon atvykusi 1947 m. iš V. Vokietijos. Dirbo skalbykloje. Lietuviams buvo mažai žinoma. Liko trys liūdintys sūnūs ir dukra. Palaidota gruodžio 28 d. Mostono kapinėse. Gedulines Mišias atnašavo ir laidotuvių apeigas atliko kan. V. Kamaitis.

Lietuvių namuose Londone sausio 26 d. įvyko pasitarimas "Europos lietuvio" reikalais. Dalyvavo leidėjai, trys redakcinio kolektyvo nariai, spaustuvės vedėjas ir savaitraščio administratorius. "Europos lietuvis" yra sunkioje finansinėje būklėje, kurią pasunkino metinių pašto išlaidų pakilimas iki 8.000 sv. bei pabrangę reikmenys. Apie 160 prenumeratorių dar nėra atsilyginę, kai kurie labai įsiskolinę. Skaitytojai prašomi iš anksto užsimokėti už prenumeratas. Naujiem skaitytojam telkti, ieškoti platintojų ir prenumeratų rinkėjų užsienyje pakviestas redakcijos kolektyvo narys M. Bajorinas. Nuo 1986 m. metinė "Europos lietuvio" prenumerata bus 17 sv., užsienyje — $25 JAV. Užsienin savaitraštis siunčiamas oro paštu. Pasitarimo dalyviai nutarė paspartinti spaustuvės sumoderinimą, kuris palengvins ir pagreitins darbą. Bus stengiamasi didinti "Nidos" fondą, šiuo metu turintį 29 narius, pilnai sumokėjusius savo įnašus. Fondo iždė yra 1.767 sv., įskaitant palūkanas.

Aukos Tautos fondui

Vasario 16-sios aukos Tautos fondui Toronte-Mississaugoje

Šiemet iš viso surinkta $14,207, t.y. $1,103 daugiau negu 1984 m.

Atskiruose rinkimų punktuose surinkta:

Toronto Lietuvių namuose ..... $ 700.00
Pensininkų "Vilnius Manor" namuose 1105.00
Prie evangelikų Išganytojo šventovės 510.00
Prie Lietuvos kankinių šventovės 1233.00
Prie Prisikėlimo šventovės 3617.00
Anapilio salėje 5837.00
Iš anksto gauta vokais 1205.00

Ypatingu dosnumu pasižymėjo negausūs "Vilnius Manor" namų pensininkai, suaukoję daugiau kaip tūkstantį dolerių.

Ačiū visiems!

Tautos fondo atstovybė Toronte

Kanados Lietuvių Bendruomenė

Aukos, surinktos Hamiltone ir Toronte-Mississaugoje Vasario 16 proga

Hamiltono apylinkėje Vasario 16 minėjimo proga KLB veiklai paaukojo **$55.00:** St. Dalius; **$50.00:** P. Bosas; **$25.00:** V. G. Agurkiai, R. J. Pleiniai, F. Urbaitis, J. Liaugminas, G. Melnykas, A. Saunoris, E. Lengnikas; **$20.00:** V. Pilkauskas, J. Steiblys, S. Rakštienė, B. A. Steponavičius, K. Mileris, A. Keliačius, P. Sakalas, Z. Didžbalis, A. Mingėla, A. Tėvelis, A. Garkūnas, M. J. Gimžauskai; **$15.00:** A. Jankauskas, A. Verbickas, E. Apanavičius, Zita Bersėnaitė, J. Bersėnas, V. Grikietis, V. Sakas, J. Svilas, P. Latauskas; **$10.00:** M. Lazdutis, V. Perkauskas, S. M. Raupėnai, V. Lukoševičius, L. Skripkutė, G. Paukštys, A. O., A. Prunskus, J. Sadauskas, K. A. Bungarda, J. Kareckas, J. Baronas; **$5.00:** J. Lesčius, N. N., A. Kerutytė, K. Gudinskas, J. Pyragius, P. Kareckas, P. Kanopa, V. Kėžinaitis, K. Mikšys, B. Latauskienė, B. Venslovas, K. Rulys, A. Parėštis, A. Mažulaitis, A. Mačiulaitienė, S. Matukaitis, A. Didžbalienė, D. Stukas, K. Meškauskas, V. Blauzdys, G. Breichmanas, P. Šiūlys; **$2.00:** K. Jurgelys.

Iš viso Hamiltone Vasario 16 proga surinkta $818.00.

KLB valdyba dėkoja visiems aukojusiems jos veiklai. Artimoje ateityje bus pasiųsti kvitai, tinkami nurašyti nuo pajamų mokesčių visiems, kurie yra aukoję $15.00 ar daugiau.

KLB krašto valdybai aukas galima siųsti paštu į valdybos būstinę 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8, arba KLB iždininkui J. Krištolaičiui, P. O. Box 446, Waterdown, Ont., L0R 2H0.

Toronte-Mississaugoje

Toronto-Mississaugos apylinkėje aukojo **$250.00:** Osvaldas Delkus; **$100.00:** dr. J. Sungaila, J. Starkevičius, E. Punkris, G. & H. Lapai, A. Brazys; **$75.00:** A. J. Lajukai; **$60.00:** P. Basys, J. Pikelis; **$50.00:** H. Stepaitis, M. Zubrickas, A. E. Sagevičius, G. & D. Sakus, J. Bukšaitis, B. Bijūnas, J. Danaitis, S. Kuzmickas, A. Plenys, T. pranciškonai, B. J. Vaidotai, V. I. Ignaitis, V. Sinkevičius, A. Banelis, V. Montvilas, O. J. Gustainis; **$40.00:** A. Ledas, E. Čuplinskas, J. Šergalis, D. Zulonas, J. Vaičeliūnas, N. N.; **$35.00:** R. Z., E. Šlekys.

$30.00: L. G. Kurpis, V. Sendžikas, A. Šeškus, J. Ignatavičius, A. M. Bumbuliai, prel. J. Tadarauskas, S. Čepas, M. F. Yokubynas, J. Stravinskas, V. Šaltmiras, P. B. Saplys, V. K. Stirbiai, L. Daunienė, V. Aušrotas, A. Žilėnas, A. J. Lukošiūnas, V. J. Plečkaitis, J. Aukštaitis, J. A. Jurcevičius.

$25.00: A. Jakaitis, kun. P. Dilys, G. Maurušaitis, A. Aperavičius, E. E. Miliauskai, J. M. Zubrickas, G. Baltrūnas, V. Simonaitis, M. S. Meškauskas, C. K. Jonys, S. Rukša, J. Z. Didžbalis, J. G. Mickevičius, J. Kasperavičius, O. V. Taseckas, D. A. Nausėdas, P. Dalinda, L. G. Vyšniauskas, V. V. Paškus, B. Stalioraitis, Mašalas, A. Banelis, A. Juozapavičius, M. Girčienė, M. V. Tamulaitis; **$20.00:** A. Langas, A. Sakus, A. Sprainaitis, L. Rudaitis, V. Jasinevičienė, J. Pacevičius, kun. Pr. Gaida, J. Ališauskas, L. V. Morkūnas, J. Kairys, J. Staškevičius, J. E. Girėnas, J. Ažubalis, J. Nacevičius, A. & L. Šeškus, A. Šiukšta, L. V. Balaišis, A. Jagėla, V. Bačėnas, M. Putrimas, F. Timukas, O. & R. Berentai, J. Gudelis, Z. Girdauskas, A. R. Ulbos, J. Pargauskas, M. L. Malinauskas, N. Preibys, B. Kišonas, A. Kuolas, K. Čepaitis, V. D. Anskis, A. A. Lukošiai, J. A. Petronis, B. J. Sriubiškis, L. Abromonis, L. Einikis, S. Povilenskis, J. A. Puteris, K. Konkulevičienė, V. Melnykas, P. L. Murauskas, V. A. Balsiai, F. Mockus, J. Baltakys, V. Krikščiūnas, K. Lukošius, V. Baliūnas, Irena Ehlers, L. Radzevičius, J. O. Balsiai, I. Meiklejohn, V. Matulaitis, O. Gailiūnaitė, P. L. Jurėnas, S. Krasauskas, L. L. Balsiai, P. Skablauskas, I. Antanaitis, S. A. Šergalis, J. A. Šulcas, J. Bacevičius, O. Juodišius, A. Čepaitis, E. Radavičiūtė, V. Paulionis, A. Saulis, B. Vaidila, S. Y. Poška, M. Petrulis, S. A. Venckus, A. Pranckevičius, E. Senkuvienė, A. Simanavičius, Br. Saulėnas, P. Jurkšaitis, B. Kerulienė, M. Gečienė, St. Paciūnas, P. Štuopis, V. & N. Liačas, J. M. Vaškevičiai, L. Tamošauskas, V. Marcinkevičius, J. Kirvaitis; **$17.00:** T. Stanulis.

$15.00: E. Bartminas, A. & P. Augaitis, J. Jasinevičius, S. J. Andruliai, V. Butkys, J. Pilipavičius, J. Morkūnas, G. Balčiūnienė, V. Skrinskas, A. Kalendra, E. Pamataitis, V. Matulevičius, V. K. Gapučiai, A. J. Vaškevičius, V. Daugėlavičius, L. Dūda, J. A. Ranonis, A. Barkauskas, dr. K. J. Liutkus, V. Abramavičius, D. Chornomaz, S. Noreika, V. Pečiulis, J. A. Žemaitis, J. Vitkūnas, V. A. Bubelis, V. O. Skukauskas, V. Urbonas, J. Dabrowski, V. L. Nakrošius, S. Mazlaveckas, V. & L. Kolyčius, K. Otto; **$12.00:** A. Diržys; **$11.00:** J. S. Jagėlos.

$10.00: S. Stankevičius, J. Venslovaitis, M. Jankus, M. Preikšaitis, V. Šarka, G. Tarvydienė, V. Balčiūnas, A. Bacevičius, P. O. Dabkai, J. Rovas, F. Kasperavičius, G. Adomaitienė, J. Rimšaitė, A. Pažeriūnas, L. Adomavičius, S. E. Markauskas, P. F. Stirbys, E. Jaškus, S. Valickis, V. Dubickas, M. D. Regina, A. K. Vaidila, A. Valiūnas, P. Adomaitis, J. Šablinskas, P. Gaidelis, J. S. Sinkevičius, J. Strazdas, V. A. Ramanauskas, S. Grigaliūnas, R. Mažeikaitė, E. Čepienė, I. Raškevičienė, A. Matulionienė, L. Stosiūnas, B. Mackevičius, J. Palys, O. T. Krasauskas, V. Kecorius, A. D. Keršiai, P. Z. Jonikai, A. Peleckis, E. Dubininkas, K. Bubliauskienė, M. Valaitis, G. Petryla, J. Žiurinskas, Z. Kučinskas, A. Seliokas, A. Ivanauskas, J. Maniuška, P. Morkūnas, A. Martišius, V. Pevcevičius, J. Zakas, A. B. Beresnevičius, V. O. Beresnevičius, N. A. Slivinskas, V. Vaidotas, Basalykas, B. Jonynienė, J. Petravičius, A. Pūkas, J. J. Kriščiūnas, A. Zalagėnas, L. E. Vaštokai, A. Petryla, S. O. Dačkai, H. Sukauskas, D. Juozapavičiūtė; **$8.00:** O. Jakimavičienė.

$5.00: M. Račys, A. Kairys, V. Miškinis, S. Varanka, M. Adomavičius, M. Žėkienė, A. Vanagas, S. Kryževičius, P. Vilutis, V. Ruslys, R. Bekeris, M. Statulevičius, J. J. Valiuliai, P. Čečys, V. Sonda, K. Pajaujis, A. Ciplijauskas, P. Čeponkus, V. Nausėda, S. Škėma, Panevėžietis, N. Karosaitė, A. Vaišvilienė, V. Karmelavičius, E. A. Underiai, J. Brakus, Z. Mažonas, V. Norkus, S. V. Jurevičius, P. Imbrasas, E. Kvederienė, A. Vaitonienė, A. Rūkas, H. V. Radėnas, A. Norkus, V. Bartonas, B. & M. Rickevičius, B. Trukanavičius, B. Pačkauskas, A. Stankus, S. Barančiukas, A. Dramantienė, V. Pačkauskas, G. Baltaduonis, O. Velyvienė, M. Raškauskienė, J. Zabulionis, A. J. Venslovaitis, K. D. Batūra, K. Činčikas, J. Kalniškis, V. Naruševičius, J. Rack . . ., A. Vinge . . .; **$3.00:** S. Juškevičius; **$2.00:** B. Prakapas, A. Povilaitis, W. Neumann, A. Dilkus, K. Indriūnas; **$5.00:** B. Norkus, J. Jablonskis; $4.00 rasti vokuose be pavardžių.

Aukos paskirose vietose

KLB veiklai Vasario 16 proga iki šiol suaukota Toronto-Mississaugos apylinkėje $6,508.00.

Aukų surinkta sekančiose Toronto-Mississaugos vietose: Anapilio salėje $3,217.00, prie Prisikėlimo parapijos šventovės $2,113.00, Išganytojo parapijoje $418.00, Lietuvių namuose $165.00, prie Lietuvos kankinių šventovės $595.00.

Labai atsiprašau, jeigu sąraše Jūsų pavardė įrašyta klaidingai, nes iš parašo kartais labai sunku atspėti tikslią pavardę.

KLB valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems ir supratusiems svarbą savo krašto Bendruomenės veiklos.

KLB krašto valdybai aukas galima siųsti ir paštu į jos būstinę: Lithuanian Canadian Community, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 arba iždininkui: J. Krištolaitis, P. O. Box 446, Waterdown, Ont. L0R 2H0.

KLB krašto valdybos iždininkas

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" valdyba, kredito ir revizijos komisijos. Pirmoje eilėje iš kairės: ižd. St. J. Dalius, pirm. J. Stankus, narys J. Krištolaitis; antroje eilėje: J. Bajoraitis, J. Sadauskas, A. Jonika, sekr. R. Kontenis, K. Mileris, A. Patamsis, vicepirm. A. Stanevičius, F. Enskaitis; trūksta J. Gedrio

Nuo centų iki milijonų

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo 30 metų sukaktis

STASYS DALIUS

Bėgančių dienų sūkuryje nepastebimai ateina sukaktys. Vieną tokių sėkmingo ir svarbaus kooperatinio darbo sukaktį mini Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka", įsteigtas 1955 m. vasario 13 d. Taigi dabar mini 30 metų darbo sukaktį. Su jo įsteigimu Hamiltono lietuvių kolonijoje prasidėjo naujas ekonominio gyvenimo laikotarpis, kuriame kooperatinė "Talka" paliko labai ryškius pėdsakus. Steigėjai, kurie sudarė pirmąjį branduolį — J. Kšivickis, E. Lengnikas ir E. Sudikas, sušaukdami steigiamąjį susirinkimą turėjo daug drąsos.

Sunkiausi metai

Steigiamajame susirinkime į narius įsirašė 31 asmuo, iš kurių sudaryta pirmoji valdyba: pirm. plk. J. Giedraitis, vicepirm. A. Vainauskas, sekr. P. Vaitonis, ižd. E. Lengnikas, narys A. Repčys. Kredito komisija — pirm. J. Mikšys, K. Stanaitis, A. Šukaitis. Revizijos komisija — pirm. A. Jankūnas, P. Lukošius, P. Savickas. Šiems asmenims teko sunkiausią naštą pakelti, nes pradžia buvo tikrai sunki. Iš tų pirmųjų veteranų 6 jau iškeliavę į amžinybę.

Pradžioje nebuvo nei kapitalo, nei nuosavos pastogės, nei samdomų tarnautojų. Valdybos ir komisijų nariai, pasikeisdami sekmadienių popietėmis Aušros Vartų parapijos kambarėlyje priimdavo narius ir pinigus. Tokiose sąlygose "Talkos" augimas vyko labai pamažu. Didžiausią problemą sudarė kapitalo stoka. Tais laikais nariai dar nebuvo finansiškai pajėgūs. Pirmas darbo mėnesis buvo užbaigtas su 43 nariais ir $350 kapitalo!

Lėtas augimas

Taipgi reikėjo nugalėti lietuvių abejingumą. Reikėjo įsigyti lietuvių pasitikėjimą savai įstaigai. O tai vyko labai pamažu. Pradžioje buvo operuojama mažais skaičiais, ir pirmoji paskola išduota tik $300 1955 m. balandžio 3 d. Visos paskolos buvo išduodamos tik iki $500, nes išdė nebuvo pakankamai pinigų. Pirmieji darbo metai buvo baigti jau turint 95 narius ir $10,177.31 balansą. Kredito komisija per tą laiką leido išduoti 24 nariams paskolas $9,179.10.

Toks merdėjimas truko ilgesnį laiką, nes narių įnašai ir balansas didėjo labai pamažu. 1958 m. valdyba nusprendė dirbti tris kartus savaitėje. Prieglauda buvo gauta notaro A. Liūdžiaus kontoros prieangyje, kur antradienių ir penktadienių vakarais buvo atliekamos visos finansinės operacijos.

Po trejų metų buvo pasiektas $100,000 kapitalas. Paskolos jau išduodamos 1956 m. po $1,000 nariui, 1958 m. — po $2,000 nariui, o 1959 m. pradedamos išdavinėti nekilnojamo turto paskolos iki $5,000 iš 7%. "Talkos" įsisteigimo penkmetis paminėtas pirmąkart spaustuvėje išspausdinant metinius pranešimus ir sieninį lietuvišką kalendorių. Penkmetį minint, buvo 389 nariai su $215,753 kapitalo.

Stipresniais žingsniais

Pagaliau po įtempto šešerių metų darbo, atliekamo valdybos ir komisijų narių laisvalaikio laiku, "Talkos" kooperatyvas išaugo iki tokio pajėgumo, kad jau galėjo pasamdyti nuolatinį tarnautoją. Tai buvo didelis laimėjimas, nes pasamdžius tarnautoją išd. E. Lengniką, kooperatyvas pradėjo dirbti normaliai dienos metu pilnas valandas. Jau buvo įmanoma ir atskirą kambarėlį išnuomuoti vis dar pas notarą A. Liūdžių.

Pradėjęs kasdien dirbti, bankelis galėjo geriau savo narius aptarnauti. Tada ir kapitalas greičiau augo. 1961 m. įvestas nariams čekių patarnavimas, o 1963 m., pasiekus pusės milijono dol. balansą, pasamdytas viešasis revizorius E. P. Nolan. Taipgi padidintos išduodamų nariams paskolų normos: asmeninių iki $5,000, nekilnojamo turto iki $15,000.

Minėdama darbo dešimtmetį, "Talka" turėjo 811 narius ir $804,908.30 kapitalo. Paskolom naudojosi 268 nariai $646,554 sumai. Iš gauto pelno lietuviškai veiklai paremti per tą laikotarpį jau buvo pajėgta paskirti aukų $4,791.20. Darbo dešimtmetis buvo sujungtas su metiniu narių susirinkimu 1965 m. vasario 20 d. "Hillcrest" salėje su vaišėmis, orkestru ir šokiais.

Po vienuolikos darbo metų (1966 m.) "Talka" pasiekė ir pirmąjį milijoną dolerių. Tada jau vyko stipresnis augimas. Vienas tarnautojas nebepajėgė atlikti visų darbų — buvo pasamdytas antras tarnautojas, išnuomota Hamiltono miesto centre didesnė patalpa, nupirkta elektrinė buhalterijos mašina vesti atskaitomybei.

Nuosavose patalpose

Benuomuojant raštinei patalpas, buvo susirūpinta nuosavos pastogės įsigijimu. Tuo tikslu metinis narių susirinkimas 1969 m. išrinko namų pirkimo komisiją. 1971 m. buvo surasti tinkami namai ir nupirkti. Padarius remontą ir pritaikius patalpas bankiniams reikalams, "Talkos" raštinė buvo iškilmingai prel. J. Tadarausko pašventinta 1972 m. sausio 15 d. Nuosavose patalpose prasidėjo ir spartesnis bankelio augimas, nes raštinė buvo įsikūrusi patogioje miesto dalyje, su pakankamai didele autoaikšte. Dvidešimtieji veiklos metai baigti turint 1750 narius ir $5,480,783 balansą. Lietuviškiem reikalam paremti per tą laikotarpį išmokėta $44,601.00.

Pastarajame dešimtmetyje "Talka" stipriai augo ir 25-rių metų balansas pasiekė $14,345,-591 su 2,205 nariais. Minėjimas su iškilminga vakariene įvyko 1980 m. kovo 15 d. Jaunimo centro salėje, dalyvaujant 300 narių su svečiais — Toronto "Paramos" ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvų pirmininkais. 25 metų sukakties proga buvo išleistas 64 psl. leidinėlis su informacija apie bankelio veiklą, istoriją ir kt. Vakarienėje meninę programą atliko "Aukuro" dainininkių vienetas, vadovaujamas E. Dauguvietytės-Kudabienės.

Žemyn ir vėl aukštyn

Vos paminėjus šią sukaktį, Kanadoje prasidėjo ekonominis atoslūgis. Kredito unijos tai stipriai pajuto — dėl nuolatinio palūkanų kilimo teko išmokėti didesnes sumas negu gaunama pajamų. Trejus metus iš eilės "Talkos" kooperatyvas grūmėsi su sunkumais, kai indėlininkams reikėjo išmokėti net iki 93% nuo visų gautų pajamų. Valdybai teko su ypatingu taupumu mažinti visas išlaidas, bet per dvejus metus nebuvo išvengta metinio operacinio nuostolio.

Sunormalėjus palūkanų kilimui, bankelis įėjo vėl į normalaus darbo vėžes. 1981 m. nupirktas naujas skaitytuvas (kompiuteris) su trim ekranais, į taupymo knygutes automatiškai rašančia mašina ir su visais reikalingais priedais už $70,000. Darbas su nauja sistema raštinėje pradėtas 1982 m. pradžioje, įvedant nariams daugiau patrauklių ir įvairesnių taupymo sąskaitų.

Plėtimosi linkme

Darbo krūviui ir narių skaičiui augant, "Talkos" raštinėje prasidėjo didelis kasdieninis judėjimas, taip kad kartais susidarydavo spūstis. Kai bankeliui buvo nupirkti namai 1971 m., turint 3 mil. dol. balansą ir 1300 narių, tai užteko vietos ir erdvės. Tačiau kooperatyvui įsikūrus savoje pastogėje ir stipriau augant, jau 1976 m. reikėjo atlikti papildomą remontą praplečiant raštinės patalpas. Su šiuo remontu padėtis tik laikinai buvo pagerinta, nes greit raštinės plotas pasidarė perankštas, o vietos plėstis daugiau nebuvo.

"Talkos" valdyba 1982 m. nusprendė, kad reikia pristatyti priestatą, kuris turėtų erdvų laukiamąjį, vedėjui kambarį, raštinę ir kt. pagalbinius kambarius. Statybos projektą paruošė architektas A. Švedas, o rangovas "Oakington Construction Ltd." savininkas A. Liaukus 1983 m. birželio 24 d. pradėjo statybą. Vasaros mėnesiais statyba buvo su uždelsimais atlikta, ir "Talkos" raštinė pradėjo darbą naujose patalpose 1983 m. lapkričio 19 d. Patalpos buvo iškilmingai atidarytos ir pašventintos gruodžio 16 d. Atidarymo kaspiną perkirpo Hamiltono miesto valdybos narys Bill McCullock, kuris pavadavo burmistrą, o kaspino perkirpimui asistavo visa "Talkos" valdyba — J. Stankus, St. J. Dalius, R. Kontenis, J. Krištolaitis, A. Stanevičius. Raštinės patalpų pašventinimą atliko Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Juvenalis Liauba, OFM. Dalyvavo "Paramos", Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvų pirmininkai H. Stepaitis ir dr. S. Čepas, kanadiečiai pareigūnai, lietuviai advokatai, architektas, rangovas, apyl. pirm. K. Deksnys, kitų lietuviškų organizacijų pirmininkai ir didelis būrys "Talkos" narių. Vėliau atvykę tęsė raštinės patalpų apžiūrėjimą, kurių atsilankė keli šimtai asmenų. Visi atsilankiusieji buvo pavaišinti.

"Talkos" kooperatyvui per 30 metų pirmininkavo plk. J. Giedraitis, A. Vainauskas, E. Sudikas, J. Bulionis, V. Leparskas, J. Krištolaitis ir nuo 1982 m. J. Stankus. Vedėjais buvo E. Lengnikas, P. Vaitonis ir nuo 1980 m. R. Sakalas.

Po 30 metų

Minint 30 metų veiklos sukaktį, metinis balansas suvestas $21,239,052 su 2089 nariais. Kredito komisija per tą laikotarpį leido išduoti nariams paskolų $47,675,982. Nariams už laikomus pinigus bankelyje išmokėta dividendų ir palūkanų už indėlius $13,343,842. Lietuviškiems

(Nukelta į 9-tą psl.)

PLB VALDYBOS IR PLB FONDO TARYBOS PAREIŠKIMAS

MIELI PASAULIO LIETUVIAI,

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba, vykdydama PLB seimo nutarimą, 1981 metų lapkričio mėnesio 20 dieną pasirašė sutartį su Ilinojaus universitetu Čikagoje steigti pirmąją ir amžiną laisvajame pasaulyje LITUANISTIKOS KATEDRĄ (The Endowed Chair of Lithuanian Studies) su 750,000 dolerių fondu, kurio palūkanos finansuos jos darbą. Pagal sutartį, pats universitetas skyrė 150,000 dolerių, o PLB pažadėjo surinkti 600,000 dolerių iš pasaulio lietuvių per penkerius metus.

Iki šiol daugiau kaip 1200 lietuvių iš pasaulio kraštų suaukojo apie 300,000 dolerių ir JAV Lietuvių fondas pridėjo 60,000 dolerių. Lituanistikos katedra pradėjo savo mokslinį darbą 1984 metų rugsėjo mėnesį su pirmuoju jos vedėju prof. dr. Bronium Vaškeliu ir pirmaisiais lituanistikos studentais, siekiančiais magistro bei doktorato laipsnių.

Jau veikianti Lituanistikos katedra yra didžiulis kultūrinis bei mokslinis laimėjimas, garbė ir pasididžiavimas ne tik išeivijos lietuviams, bet ir visai lietuvių tautai. Katedra yra visų pasaulio kraštų lietuvių institucija, už kurios steigimą ir jos pažadų įvykdymą yra atsakinga Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Kadangi Lituanistikos katedros įsteigimo sutarties išpildymui dar turime surinkti apie 240,000 dolerių, PLB valdyba ir PLB Fondo taryba sausio 26-27 d.d. posėdžiuose nutarė **1985 metus skelbti Lituanistikos katedros metais** ir kviesti visą lietuvių išeiviją bei jos organizacijas prisidėti prie šio vajaus įgyvendinimo iki šių metų galo.

Katedros steigimu, lėšų telkimu, teisiniais ir kitais jos reikalais jau nuo 1979 metų rūpinasi PLB valdybos tiems tikslams specialiai įsteigtas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės fondas (Lithuanian World Community Foundation). Šio fondo dabartinės vadovybės pusę narių sudaro JAV LB pareigūnai, ir kitą pusę — PLB pareigūnai. Lėšom telkti yra sudaryti ir jau veikia komitetai JAV-ėse, Kanadoje, Australijoje, Anglijoje, Kolumbijoje, Šveicarijoje ir V. Vokietijoje. Pasižadėtą Ilinojaus universitetui 600,000 dolerių sumą galutinai įmokėjus ir Lituanistikos katedros steigimo darbą baigus, PLB valdyba tarsis su JAV Lietuvių Bendruomene dėl tolimesnės katedros globos. PLB seimas bus prašomas susitarimą patvirtinti.

Dėkojame visiems pavieniams aukotojams, organizacijoms, klubams, spaudai, radijui, parapijoms, katedros lėšų telkimo komitetams ir įgaliotiniams, Kanados ir JAV Lietuvių fondams, ir kraštų Bendruomenėms už surinktas aukas, ypač JAV LB švietimo tarybos pirmininkui Jonui Kavaliūnui už nuoširdų darbą vadovaujant JAV LB lėšų telkimo komitetui, ir tikimės tolimesnės visų paramos iki katedros steigimo darbas bus užbaigtas.

Tad dar kartą kviečiame visus jungtis į Lituanistikos katedros galutinio įgyvendinimo lėšų vajų. Visos aukos JAV ir Kanadoje gali būti nurašomos nuo mokesčių (IRS I.D. No. 36-3097269). Čekius ir testamentinius palikimus rašyti LITHUANIAN WORLD COMMUNITY FOUNDATION vardu ir siųsti **5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636, U.S.A.**

PLB VALDYBA IR PLB FONDO VADOVYBĖ:

***Vytautas Kamantas**, PLB valdybos ir PLB fondo tarybos pirmininkas*
***Dr. Tomas Remeikis**, PLB valdybos pirm. pavaduotojas ir PLB fondo tarybos narys*
***Nijolė Balzarienė**, PLB fondo reikalų vedėja*
***Rimantas Dirvonis**, PLB valdybos vicepirmininkas*
***Mykolas Drunga**, PLB valdybos vicepirmininkas ir JAV LB tarybos narys*
***Algimantas Gečys**, PLB valdybos vicepirmininkas ir JAV LB tarybos narys*
***Gintaras Grušas**, PLJS pirmininkas ir PLB valdybos narys*
***Birutė Jasaitienė**, PLB valdybos vicepirmininkė, PLB fondo tarybos narė ir JAV LB tarybos narė*
***Stasys Jokūbauskas**, PLB vicepirmininkas, PLB fondo tarybos narys ir iždininkas*
***Raimundas Kudukis**, PLB valdybos vicepirmininkas ir JAV LB tarybos narys*
***Kazys Laukaitis**, PLB fondo tarybos narys, JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirm. ir JAV LB tarybos narys*
***Milda Lenkauskienė**, PLB valdybos vicepirmininkė*
***Dr. Antanas Razma**, PLB fondo tarybos narys, Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas ir JAV LB tarybos narys.*

GINKIME LIETUVIŲ TEISES!

Nepamirškite savo aukos Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: ***5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA***

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui..... US $ .....

Pavardė, vardas .....

Adresas .....

AUKA PAREMKIME LIETUVOS LAISVINIMO DARBĄ

Jau daug metų jį dirba Lietuvių Bendruomenė visuose laisvojo pasaulio kraštuose. Amerikoje ji iškovojo Lietuvos Diplomatinės Tarnybos tęstinumą, Australijoje susigrąžino jau atimtą Pabaltijo kraštų okupacijos nepripažinimą, vėl Amerikoje išsaugojo Valstybės departamento žemėlapiuose ketinamą išimtį pastabą, jog JAV nepripažįsta Pabaltijo valstybių Sovietų Sąjungos teritorijom. Visuose kraštuose leidiniais, radijo bangomis, raštais, memorandumais bei žodžiu įvairių apsilankymų progomis, ji informuoja įvairias valdžias apie sunkią Lietuvos padėtį ir prašo jai pagalbos. Visam tam darbui reikia daug darbininkų, bet dar daugiau lėšų, kurių Lietuvių Bendruomenė visur ir visada labai stokojo.

Todėl ir kreipiamės į jus, mieli tautiečiai, prašydami neužmiršti jos ir šios Lietuvos nepriklausomybės šventės proga. Paremkime ją nors ir kuklia auka. Vasario mėnesį laikykime Lietuvos laisvinimo reikalams lėšų telkimo mėnesiu ir jo metu atiduokime savo auką Lietuvių Bendruomenei. Įteikime ją savo krašto vadovybei minėjimų ar kitokių progų metu arba siųskite tiesiog Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai šiuo adresu:

LITHUANIAN WORLD COMMUNITY
5620 So. Claremont Ave.
Chicago, IL 60636, USA

Aukas siųskite pasinaudodami šia atkarpa:

Vardas ir pavardė .....

Adresas .....

PLB valdybai Vasario 16 proga aukoju .....

Čekį rašykite: Lithuanian World Community

Ontario parlamento narys YURI SHYMKO sveikina lietuvius Anapilio salėje Vasario 16 iškilmėje. Jo pasiūlymu Ontario parlamentas, pritariant visom partijom, įpareigojo vyriausybę skelbti pavergtų tautų nepriklausomybės dienas. Remiantis tuo nutarimu, pirmą kartą istorijoje šių metų vasario 16 buvo paskelbta visoje provincijoje Lietuvos nepriklausomybės diena Nuotr. St. Dabkaus

Užgavėnių diena ir vakaras

Užgavėnių karnavalas įvyko 1985 m. vasario 9 d. Toronto Lietuvių namuose. Rengė LN visuomeninės veiklos komitetas, vadovaujamas pirm. Aldonos Jankaitienės. Dalyvavo 9 organizacijos, kurios Mortos svetainėje ir Mindaugo salės balkone buvo įrengusios savo skyrius. Karnavalą sudarė du pagrindiniai renginiai: jaunimo popietė nuo 1 iki 5 v.p.p. ir kaukių vakaras nuo 7 v.v. iki 1 v.r.

Jaunimo popietėje dalyvavo per 400 jaunosios ir vyresniosios kartos svečių ir 150 koncertinės programos atlikėjų. Skyrius balkone buvo įrengusios šios organizacijos, laimėjusios premijas: "Gintaras" — $50, Kng. Birutės skaučių draugovė — $30, "Atžalynas" — $20. Čia pat buvo paruošę rodinių stalus: Toronto pensininkai, kurių meniškus rodinius sudarė Adelės Katelienės medžio drožiniai ir Stefos Dervinienės mezginiai; filatelistai supažindino su šv. Kazimiero ženklais ir vokais, moksleiviai ateitininkai viliojo mažuosius su elektroniniais žaidimais, Maironio mokykla ir "Aras" supažindino lankytojus su savo veikla nuotraukose. Šiltus vyniotinius ir pyragus parūpino LN moterų būrelis, o gėrimais aptarnavo LN vyrų būrelio nariai.

Jaunimo popietės programą Mindaugo menėje pradėjo 3 v. A. Jankaitienė, pakvietusi pranešėja "Vilniaus" karalaitę Indrę Čuplinskaitę. Pirmieji scenoje pasirodė mūsų mažiausieji — N. Pr. Marijos seselių vaikų darželio 30 auklėtinių, kuriems vadovavo Nijolė Benotienė, diriguodama, dainuodama ir pritardama akordeonu. Tai buvo įdomiausia 10 minučių programa, kurios atlikėjai 2-5 metų mergytės ir berniukai deklamavo, vaidino ir dainavo. Jų pastangas publika, o ypač jų tėveliai, palydėjo karštais plojimais. "Atžalyno" mažųjų ir viduriniųjų grupės salės centre smagiai pašoko trejetą šokių, kuriuos atliko 32 šokėjai. Maironio mokyklos 40 vaikų choras, vadovaujamas D. Viskontienės, akompanuojant J. Govėdui, atliko septynių dainų pynę. Programą užbaigė "Gintaro" vaikų ir jaunių grupių 50 šokėjų, atlikę penkis linksmus šokius.

Kaukių vakaras įvyko Mindaugo menėje ir Mortos svetainėje. Dalyvavo per 200 svečių ir 100 programos atlikėjų. Koncertas pradėtas 7.30 v.v. Pranešėja buvo "Vilniaus" karalaitės pavaduotoja Zita Gurklytė. Salės centre pasirodė "Gintaro" vyresniųjų 50 šokėjų grupė, kuri labai judriai pašoko tris linksmus šokius. "Atžalyno" 32 vyresnieji šokėjai irgi atliko tris smagius šokius. Abi grupės šoko ritmingai, judriai, nesuklupo šokių eigoje. Tai nuopelnas ansamblių vadovių: "Gintaro" — R. Karasiejienės ir "Atžalyno" — L. Pacevičienės, kurioms talkina grupių mokytojos. Koncertą užbaigė galingasis "Aras", vadovaujamas V. Verikaičio, akompanuojamas J. Govėdo. Savo programą dainininkai paįvairino vaidyba, inscenizacija lietuviško kaimo pasilinksminimo. Vakaro koncertas užtruko apie valandą.

Po koncerto, grojant "Tzygani" orkestrui, vyko linksmi šokiai. Dalyviai vaišinosi Užgavėnių patiekalais ir bandė laimę loterijoje, kuriai laimikius padovanojo lietuviškos organizacijos. Į kaukių balių atvyko tik keletas skirtingomis aprangomis, bet nė vienas neturėjo kaukės. Jiems, skirtingai apsirengusiems, buvo paskirtos 7 premijos, iš viso $310.

J. Varčius

Žemaitijos sūnus - prelatas Kanadoje

Prelatinės kunigo Justino Bertašiaus pagerbtuvės Winnipege

EV. FEDARAS

Š. m. kovo 3 d. Winnipego lietuviai turės didelę šventę — klebono kun. Justino Bertašiaus prelatines pagerbtuves — įvilktuves. Dalyvaus vietos arkivyskupas A. Exner, vysk. V. Brizgys, miesto burmistras W. Norrie, įvairių kitų tautinių grupių atstovai ir daug svečių iš Kanados bei J.A.V.

Žemaitijos sūnus

Kun. J. Bertašius gimė Žemaitijoje 1915 m. kovo 21 d. Buvo vyriausias keturių brolių ir vienos sesutės šeimoje. Tėvai — ūkininkai. Mažasis Justinas pradėjo eiti į savo gimtojo miestelio Mosėdžio mokyklą. Baigęs Skuodo gimnaziją, įstojo į Telšių kunigų seminariją, kuri, sovietams užėmus Lietuvą, buvo uždaryta. Tada jis studijavo kunigų seminarijoje Kaune. Ją baigęs 1942 m. gegužės 14 d., vyskupo Vincento Borisevičiaus (Sibiro tremtinio ir kankinio) Telšių katedroje buvo įšventintas kunigu.

Pirmąsias Mišias naujasis kunigas atnašavo Mosėdžio miestelio šventovėje. Po to buvo paskirtas vikaro pareigomis į Viekšnius. Bet neilgai teko jam dirbti savo pamiltąjį darbą gražiojoje Lietuvoje.

Karo išblokštas

Karo audra bei rytų frontas artėjo, ir 1944 m. spalio 9 d. jis pasitraukė į vakarus.

Jau pirmą kelionės naktį jam teko išgyventi audringą Klaipėdos miesto bombardavimą. Vokietijoje jis buvo paskirtas pastoraciniam darbui prie Fuldos katedros, vėliau — kitose parapijose ir ligoninėje Neuen Beken, Vestfalijoje.

Ligoninėje bombardavimo metu ligoniai ir tarnautojai sueidavo į rūsį. Kartą keletas gydytojų ir kun. J. Bertašius per oro puolimą nėjo į slėptuvę, bet liko valgyti vakarienės. Bomba sprogo ligoninės kieme. Be kitos padarytos žalos buvo apverstas karštos žirnių sriubos puodas, buvęs ant stalo, ant kun. Justino drabužių. Visi išsigandę skubėjo į rūsį. Tik ant laiptų sugriebė jį gailestingoji sesuo ir norėjo guldyti į neštuvus, nes manė, kad sprogusios bombos skeveldra sužeidė jam vidurius. Įrodymas — garuojantys žirniai ant jo sutanos priekio. Nuėjus į slėptuvę, visų nuotaika pagerėjo išgirdus šį linksmą nutikimą.

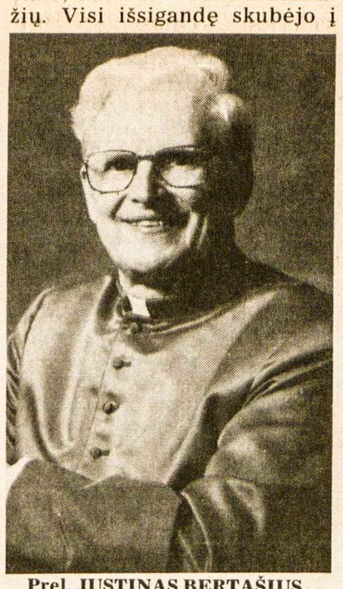

Prel. JUSTINAS BERTAŠIUS, Winnipego lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas, kuriam š. m. kovo 3 d. rengiamos prelatinės įvilktuvės Nuotr. Signature

Pasibaigus karui, kun. J. Bertašius aptarnavo keletą pabėgėlių stovyklų; kiek ilgiau — Osnabriuke. Vėliau buvo paskirtas CMWS/CMLO kariuomenės dalinių kapelionu, o 1949 m. spalio 10 d. — kapelionu visų dalinių britų zonoje. Tuo pat metu, nuo 1945 m., savaitės dienomis jis lankė istorijos, tautotyros ir liturgijos paskaitas Miunsterio universitete, kurias baigė 1949 m. su atitinkamu pažymėjimu.

1951 m. sausio 25, kun. J. Bertašius atvažiavo į Kanadą ir buvo paskirtas į St. Jean, vėliau į St. George parapijas Kvebeko provincijoje.

Lietuvių pranciškonų kunigui išvykus iš Winnipego, buvo pasiūlyta kun. J. Bertašiui atvykti, nors laikinai. Jis sutiko ir 1951 m. šaltą žiemos dieną atvažiavo į Winnipegą.

Parapijos steigėjas

Po 1949-50 m. šaltos žiemos ir didžiulio upių potvynio pavasarį daug lietuvių išvažinėjo į kitas vietoves, bet likusieji šį naują kunigą sutiko labai šiltai, juoba, kad jis, nesant jokių finansinių išteklių, pradėjo kalbinti tautiečius statyti nuosavą šventovę. Sutelkus šiek tiek lėšų, buvo nupirktas žemės sklypas ir 1953 m. pradėta statyti šventovė. Per keletą metų buvo užbaigta, o švenčiant šio pastato 20 metų sukaktį, jau nebuvo jokių skolų. Dabar ta Šv. Kazimiero šventovė (432 Elgin Ave.), esanti pačiame miesto viduryje ir išpuošta lietuviškais motyvais, patraukia kiekvieno praeinančio žvilgsnį. Ji praturtina ir miesto vaizdą, nes jeigu jos nebūtų, tikriausiai tik tuščias plotas ar autoaikštė riogsotų jos vietoje. Dabar yra lietuvių veiklos ir susitikimo centras. Rūsio salė naudojama minėjimams, vaidinimams, susirinkimams. Čia ruošiama mūsų metinė parapijos mugė "bazaras" ir jau plačiai pagarsėjusios, kasmetinės Folkloramos "Vilniaus" paviljonas. Pačioje šventovėje sekmadieniais laikomos dvejos Mišios lietuviams ir angliškai kalbantiems. Daug jų susirenka į šias pamaldas. Ir jeigu šiame rajone nebūtų katalikų maldos namų, kai kurie jų retai arba visiškai neitų į toliau esančias šventoves.

Kun. J. Bertašius daug yra keliavęs po kitus kraštus. Daug keliavo jis ir po vakarų Kanadą — plačiąją savo "parapiją" — nuo Thunder Bay, Ont., iki Vankuverio. Ir šiame plote gyvenantys lietuviai dažnai reikalingi mūsų kunigo patarnavimo. Telefonu tautiečiai jį pasiekia ir iš tolimiausių vietovių. Kartais telefonas skamba po vidurnakčio, kai kurioj nors ligoninėj silpnas ligonis prašo lietuvio kunigo patarnavimo. Ligoninėse jis dažnai lanko sergančiuosius. Kalėdų laikotarpyje aplanko beveik visas šeimas mieste ir provincijoje.

1984 m. apie kun. J. Bertašių buvo parašyti straipsniai "Wpg. Free Press" laikraštyje trijose laidose. Ten korespondentas Vern Fowlie rašė ir apie momentą, kai kun. Bertašius prašė vietos vyskupą leisti statyti šventovę. "Juk jūs nieko neturite" — sakė jam vyskupas. Kun. Justinas atsakė: "Mes turime žmones, kurie nori savos šventovės".

Kun. J. Bertašius rūpinasi ir dažnai važiuoja į lietuvių vasarvietę Oak Pointe — 90 km. nuo Winnipego. Tai 80 akrų žemės plotas su įrengtais pastatais. Ten būna vasarojama, rengiamos jaunimo stovyklos, parapijos iškylos ir pažuvavimas.

Winnipego miestas ir jame bei vidurio ar vakarų Kanadoje gyvenantys lietuviai yra laimingi, turėdami tokį daug dirbantį ir pasišventusį kunigą, kuris dabar oficialiai vadinamas Right Reverend Monsignor Justinas Bertašius PH (Prelate of Honor).

Vasario 16 proga KLB krašto valdyba suruošė priėmimą kitataučiams svečiams bei viešnioms Toronto Prisikėlimo salėje. Dalyvavo gana daug įvairių pareigūnų ir tautinių grupių atstovų. Nuotraukoje prie vaišių stalo — "Vilniaus" karalaitė INDRĖ ČUPLINSKAITĖ ir JAV konsulo žmona L. TREMBLAY (lietuvaitė) Ntr. St. Dabkaus

SKAITYTOJAI PASISAKO

NETIKSLUMAS

Esu dėkingas KLB Toronto apylinkės pirmininkui A. Vaičiūnui už manęs viešą pagerbimą Vasario 16 minėjimo auditorijoje.

"Tėviškės žiburiuose", rašant apie šį pagerbimą, prierašas, kad aš pasitraukiau iš Tautos fondo atstovybės Kanadoje pirmininko pareigų yra netikslus. Šiose pareigose dar tėbesu ir kai pasitrauksiu, aš pats padarysiu viešą pareiškimą visuomenei.

A. Firavičius,
Tautos fondo atstvybės Kanadoje pirmininkas

NUSIKALTĖLIŲ JIEŠKANT

Siunčiu iškarpą iš amerikiečių laikraščio. Ji liečia Kanadą ir visus baltiečius ryšium su nacių gaudymu ir žydų spaudimu. Darykite spaudimą į Kanados valdžią, kad toji "raganų medžioklė" neprasidėtų ir Kanadoje ir kad joje galėtų rasti prieglaudą nekaltai nubausti JAV-se ir deportuoti.

B. Skuodis,
Palm Beach, Fla.

KLAIDINGOS PAVARDĖS

"TŽ" 1985 m. 5 nr., 6 psl., po Pavardžių ir vietovardžių atlietuvinimo komisijos fotografija yra dvi klaidingai parašytos pavardės. Pirmoje eilėje viduryje, vietoje A. Gaška, turi būti **Jurgis Griška** (jis baigė gimnaziją Prienuose, universitetą Prancūzijoje, dirbo ELTOJE Lietuvoje ir V. Vokietijoje). Antroje eilėje, viduryje, vietoje Kregždys, turi būti **Antanas Paukštys** (apie 1955 ? mirė Pietų Amerikoje, Kolumbijoje).

Jurgis Mikaila,
St. Petersburg, Fl.

GAUNU NEREGULIARIAI

Šią savaitę (1985.I.27) per 3 dienas gavau 3 "TŽ" numerius, įskaitant ir sausio 22 d. laidą. Dabar gal vėl visas mėnuo praeis, kol gausiu kitą numerį. JAV ir Kanados paštai visai nesirūpina savo pareigomis. Ta pati bėda ir su "Draugu" — gaunu pavėluotai 3-4 numerius iš karto. Visos reklaminės "šiukšlės" gauna pirmenybę prieš tautybių spaudą.

Pranas Joga,
Akron, Ohio

PAREIŠKIMAS

Iš kelių šaltinių esu painformuotas, kad "Gimtasis kraštas" 1985 m. 6 nr., skiltyje "Tautiečiai sveikina", išspausdino tokį laišką: "Gimtojo krašto redaktoriui, Sveikinu redakciją ir "Tėviškės" draugiją su Naujaisiais metais. Dėkoju už laikraštį, kuriame randu aktualių informacijų apie Lietuvą ir visą pasaulį. Geriausios sėkmės! Bronius Nainys, Chicago, Il. JAV"

Visuomenei pranešu, kad "Gimtojo krašto" niekada negaudavau ir dabar negaunu, jo neskaitau ir juo nesidomiu. Jokio sveikinimo nei šiam laikraščiui, nei "Tėviškės" draugijai niekada nerašiau. Kaip mano vardu ir pavarde pasirašytas laiškas "Gimtajame krašte" atsirado, neturiu nė mažiausio supratimo. Gal jį parašė koks nors kitas Bronius Nainys, tačiau man neteko girdėti, kad Čikagoje toks mano bendravardis gyventų. O jeigu to laiško autorius, jį rašydamas, turėjo galvoje mano asmenį, tai tokį jo pasielgimą laikau provokacija ir šmeižtu, nepaisydamas, ar jis buvo paruoštas okupuotame Vilniuje, ar kur nors laisvame pasaulyje, sakykim, kad ir Čikagoje gyvenančių Lietuvių Bendruomenės griovėjų.

Bronius Nainys
"Pasaulio lietuvio" redaktorius,
Lemont, IL

LAIKRAŠČIO VĖLAVIMAS

Perskaičius "Skaitytojai pasisakę" skyriuje mūsų tautiečių verkšlenimus apie "Tėviškės žiburių" pavėluotą prisiuntimą, kilo sekanti mintis: tegul "TŽ" dėl pašto nesklandumų ir dvi ar tris savaites vėliau atkeliauja, Jūsų redaguojamas laikraštis teikia didį džiaugsmą jį skaitant ir yra labai mielai laukiamas, nes taisyklinga lietuvių kalba bei gilios mintys dėl to visai nenukenčia.

Gyvuokite dar ilgus metus lietuviško žodžio išlaikyme ir gaivinkite mus gyvastingomis mintimis. Priedas — $50.00 auka.

Laima Stepaitienė,
Arlington Heights, IL

PAVĖLUOTAI

"TŽ" gaunu nelabai gerai — po du ir po vieną numerį, bet pavėluotai. Bet tai ne jūsų kaltė, o paštų. Tai didelis nesąžiningumas.

Stasys Latirūnas,
Wolcott, Conn.

GAUNU TIK 20 NUMERIŲ

"TŽ" nebeprenumeruosiu. Labai gaila, kad tenka atsisakyti taip mielo laikraščio, bet su 20, kartais ir mažiau, laikraščio egzemplorių per metus . . . Nepadėjo ir vokuose siuntimas, ta pati mizerija.

E. Cinzas,
Belgija

Red. pastaba. Jums, kaip ir visiems prenumeratoriams užsieniuose "TŽ" buvo išsiunčiami kas savaitę antradieniais, išskyrus Kalėdų ir vasaros atostogas. Taigi per vienerius metus turėjote gauti 49 "TŽ" numerius. Paštui buvo sumokėta už juos visus po 36 ct., t.y. $17.64. O metinis prenumeratos mokestis — tik $20.00. Tai matote kokią skriaudą daro paštai mūsų spaudai — nepristato skaitytojams apmokėtų siuntų ir negrąžina siuntėjui. Jūs nesate vienintelis atvejis — tokių yra daug. Jie visi liudija paštų nesąžiningumą ir jų patarnavimų brangumą.

SAMARIJIEČIAI

1984 m. gruodžio 30 d., parėjęs iš šventovės, žengiau per laikraščių reklamą ant šaligatvio. Popierius paslydo, ir kritau vos ne ant nosies. Atrodė nieko blogo, bet kitą dieną — dieglys šone, kvapo neatgaunu. Vienas namuose. Radau "TŽ" V. Kulnio telefoną. Paskambinau. Pagalba — kiekvienu momentu. Bet aš toks silpnas — nenorėjau važiuoti į ligoninę. Paėmiau anksčiau prirašytų vaistų ir įsikoriau į lovą. Užmigau . . . Rytą pasidarė lengviau. Atvyko V. Kulnys. Sakau išsilaikysiu. Dabar jau daugiau kaip mėnuo. Aš dėkingas jam ir gerb. Andriui, kurie mane aplankė.

Prisiminiau K. Barono straipsnį "TŽ" 1984.IX.25 apie pagalbą vienuolei Michaelei už jos ilgą darbą lietuvių Katalikų Bendrijai bei jos paramą mūsų mylimai Nijolei Sadūnaitei. Pridedu jai mažą auką.

K. Činčius

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.**

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros

1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

KELIONĖ nr. 1 balandžio 12 d. iki balandžio 27 d.
11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje
Iš Niujorko $1,481.00
Iš Montrealio ..... $1,850.00 kanadiškais

KELIONĖ nr. 2 liepos 15 iki liepos 31 d.
11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje
Iš Niujorko $1,788.00
Iš Montrealio ..... $2,225.00 kanadiškais

KELIONĖ nr. 3 rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 18 d.
11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje
Iš Niujorko $1,669.00

KELIONĖ nr. 4 gruodžio 20 iki sausio 4 d.
11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje
Iš Niujorko $1,467.00
Iš Montrealio ..... $1,835.00 kanadiškais

Nakvojant dviese kambaryje, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius ("Presidentti Hotel" Helsinkyje), maistą, operos, teatro arba baleto bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 4 suderinta su grandioziniu Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius, kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus iškvietimams. Informacijų ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163, CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA
TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702
KANADOJE (416) 534-3120 arba 767-4991
Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais

FINNAIR
Simple elegance...by Finnish design

The Marlatt
The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd.
615 Main Street East (East of Sanford)
laidotuvių namai ir koplyčia
Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

Su Lietuvos globėju

Kazimierinis vaizdelis scenai ir radijui

Pranas Pusdešris

Dalyvauja: Programos jungėja, Pirmasis ir Antrasis jaunuoliai, Mindaugas — vyresnės kartos, Karalius Kazimieras, Goštautas — Vilniaus vaivada, Kazimieras — šventasis, Tarnas.

JUNGĖJA: Labas rytas visiem, ypač lietuviškam jaunimui, švenčiančiam savo dangiškojo globėjo — šv. Kazimiero šventę.

PIRMASIS: O iš kur tas globėjas atsirado? Mes renkame valdybas, bet ne dangiškuosius globėjus.

ANTRASIS: Žinome . . . Jaunimą visi nori globoti, mokyti, patarti . . . O dabar dar dangiškas globėjas atsirado.

MINDAUGAS: Norėčiau ir aš įsiterpti . . . Nesuprantu, kodėl jūs jauni taip bijote globos? Pasaulis jau taip sutvarkytas, kad žmogus nuo pat atsiradimo minutės yra reikalingas globos. Pirmoji gimusio žmogaus globėja yra jo motina.

PIRMASIS: Tai, kūdikiui motina ir globa yra reikalinga . . . Bet mums? . . .

MINDAUGAS: Nuo globos nė vienas net demokratiškame krašte nesame laisvi. Mokykloje globoja mus mokytojai, įstaigoje dirbant — bosai, gatvėje — policija, namuose — kaimynai, kartais vidurnaktyje belsdami į duris ir prašydami pritildyti muziką.

ANTRASIS: Taip kartais jau būna . . .

MINDAUGAS: O jei esame krikščionys, tikime Dievą ir amžiną gyvenimą, mes tuo pačiu tikime ir Dievo globa, nes be Jo žinios, kaip Biblija sako, nė plaukas nuo žmogaus galvos nenukrinta. Jei tikime Dievą, tai tikime, kad Jo sukurtame amžinajame gyvenime, kurį vadiname Dangumi, amžinai gyvena nemirtingos sielos tų žmonių, kurie gyvendami Žemėje to nusipelnė.

PIRMASIS: Tai jau teologija . . . Bet grįžkime prie šv. Kazimiero. Argi jis pats pasisiūlė globoti lietuvių jaunimą?

MINDAUGAS: Bažnyčia, ištyrusi šv. Kazimiero gyvenimą, pripažino, kad jis, gyvendamas Žemėje, tikrai buvo vertas Dangaus ir jį paskelbė šventuoju. Bažnyčia oficialiai patvirtina žmonių tikėjimą, kad šv. Kazimieras po mirties tikrai yra Danguje — Dievo artumoje.

ANTRASIS: Na, gerai — Dievo artumoje . . . Bet kuo jis artimas lietuviškam jaunimui?

MINDAUGAS: Jis kilęs iš lietuvių tautos. Jo tėvas — karalius Kazimieras tikras lietuvis. Jis, kaip ir jūs, gyveno nelietuviškoje aplinkoje ir jaunas mirė. Visu kuo yra artimas lietuvių janimui. Tais motyvais remdamasis, popiežius Pijus XII 1948 m. šv. Kazimierą ir paskyrė lietuvių jaunimo globėju ir rugpjūčio 27 d. įrašė bažnytinime kalendoriuje šv. Kazimiero — lietuvių jaunimo globėjo šventę.

JUNGĖJA: Iš jūsų pasikalbėjimo atrodo, kad šv. Kazimiero — lietuvių jaunimo globėjo šventė yra linksma. Pajieškokime ir linksmesnės muzikos. O kaip jums patinka . . .

(Muzikos įtarpas)

PIRMASIS: Ė . . . moteriški balsai . . . Su šv. Kazimieru vyrams reikia vyriškai pasikalbėti.

JUNGEJA: Na, ir pasikalbėkite.

MINDAUGAS: Jauniems fantazijos niekad netrūksta . . . Inscenizuokit . . . Tu, Algi, būk šv. Kazimieru, o tu, Pauliau, pabūk dabartinio lietuvių jaunimo atstovu . . . Įsivaizduok — eini vakare apytamsia priemiesčio gatve ir sutinki šv. Kazimierą.

ANTRASIS: O kaip aš jį pažinsiu, kad tai šv. Kazimieras?

JUNGĖJA: Jis toks, kaip jį piešia: su ilgu apsiaustu, su lelija rankoje.

MINDAUGAS: Ir ką jam sakai?

ANTRASIS: Turbūt nuo "labas vakaras" reikia pradėti . . . Labas vakaras, draugužė. Į kokį maskaradą žygiuoji? Net su lelija.

PIRMASIS: Į tą patį, kur ir tu žengi. Tas maskaradas vadinamas gyvenimu.

ANTRASIS: Gyvenimas — ne maskaradas. Taip vadinami tik labai retai ruošiami vakarai su ypatinga apranga — "fancy dress".

PIRMASIS: Tik tau taip atrodo, nes tu į gyvenimą žiūri tik kūno akimis.

ANTRASIS: Tas dvi akis ir turiu.

PIRMASIS: Netiesa. Tu turi taip pat ir sielos akis. Tik tu vengi tomis akimis žvelgti, ypač į save . . . O pažiūrėk, tik pažiūrėk į save . . . Kartais apsivelki melu, kartais neapykanta, o kartais pavirsti gyvuliu, kuris neturi proto kontroliuoti savo veiksmų ir juslių . . . Ar tai ne maskaradas?

ANTRASIS: Pridėk dar, kad tėvų neklausau . . .

PIRMASIS: Matai, jau praveri savo sielos akis.

ANTRASIS: Gerai, Kazimierai, bet kuo apsivilkęs tu? Ką reiškia tavo ilgas apsiaustas ir lelija?

PIRMASIS: Taip mane aprengė tie, kurie mano paveikslus piešia. Nepasakysiu, kad jie daug suklydo . . . Gyvendamas aš buvau apsivilkęs Dievu. Tai mano apsiaustas, kuris mane šildė ir dengė nuo pagundų lietaus ir audrų.

ANTRASIS: Jei aš būčiau karaliaus sūnus, jokių pagundų neturėčiau. Juk karaliams viskas galima — puikiausi restoranai atviri, gražiausios moterys . . .

PIRMASIS: Taip, visos nuodėmės atviros . . . Bet Dievas yra ne tik vargšų, bet ir karalių karalius. Prisimink Jo įsakymus. Tarp jų yra 8 "ne" ir tik 2 "taip" . . . Gyvendamas aš žinojau, kad Dievo įsakymai ne tik kitus, bet ir mane saisto . . . Ar tu žinai, kad tie patys įsakymai duoti ir tau?

ANTRASIS: Matai, dabar laisvė, demokratija . . .

PIRMASIS: Bet tos laisvės baigiasi Žemės gyvenimu. Aš nesuklydau jomis nepasinaudojęs. Trumpa minutė nemainoma į laiko begalybę.

ANTRASIS: Na, žinoma . . . Tavo jubiliejai . . . Iškilmės Romoje . . . Iškilmės Toronte . . . Tiek daug šventovių ir organizacijų pavadinta tavo vardu.

PIRMASIS: Ir vėl žiūri kūno akimis . . . Jei pažvelgtum siela, pamatytum, kad visa tai tik menkas smilkalo grūdelis Tvėrėjo, Atpirkėjo ir Jo motinos Marijos garbei. Ir aš pats ten esu tik menkas smilkalo grūdelis.

ANTRASIS: Na jau per daug nesikuklink . . . Dabar apie tave tiek daug kalbama ir rašoma. Tau priskiriama karališkas neturtas, angeliška skaistybė, klusnumas Dievo valiai, gyvenimo disciplinuotumas, pasiaukojimas artimui . . .

PIRMASIS: Aš gyvenau taip, kaip kiekvienas gyventi gali. Malonu girdėti, kad tu vis tik apie mane šiek tiek žinai. Tas žinojimas tebūna tau laiptai palypėti dar aukščiau.

ANTRASIS: Mano žinojimu nesistebėk — juk tu esi lietuvių jaunimo globėjas . . . Tiesa, o kur tu pramokai lietuviškai? Argi ir tavo tėvo dvaruose ant sienų kabojo užrašas "KALBĖK LIETUVIŠKAI"? . . . Aš tai lietuviškai išmokau mokykloje ir iš senelės.

PIRMASIS: Mano senelė, tėvo motina Sofija, mirė, kai aš buvau trejų metų. Tai mano nelaimė. Lietuviškai galėjau kalbėti tik su tėvu karalium, o jis tam nedaug laiko turėjo . . . Su motina kalbėjau vokiškai, su dvariškiais — lenkiškai, o mokytojai išmokė lotynų kalbos. Iš visų tų kalbų turbūt geriausiai ir kalbėjau lotyniškai. Bent kiti taip sakydavo.

ANTRASIS: O kuria kalba susikalbi su Dievu Danguje?

PIRMASIS: Ten yra tik viena kalba — meilės kalba. Ji yra visiems suprantama ir Žemėje.

(Muzikos įtarpas)

JUNGĖJA: O dabar — istorijos detalė. 1478 m. įvykusiame Brastos seime Lietuvos didikai trukšmingai ir ultimatyviai reikalavo, kad arba karalius Kazimieras, arba vienas iš jo sūnų nuolat gyventų Vilniuje. Karalius pažadėjo ir nuo to laiko jo sūnus Kazimieras — būsimasis šventasis daugiausia ir gyveno Žemutinėje Vilniaus pilyje prie katedros. Aplankykime jį tenai.

JUNGĖJA: Pietų metas. Skliautuotoje menėje prie ilgo stalo sėdi Kazimieras ir jo tėvas karalius, kuris tik vakar vakare netikėtai atvyko į Vilnių. Už masyvių kėdžių stovi tylūs tarnai. Tačiau į stalą niekas neatneša valgių. Karalius piktai apžvelgia tuščią stalą.

KARALIUS: Kazimierai, koks tu, po šimts kelmų, karaliaus vietininkas, jei savo tėvą ir karalių sodini prie tuščio stalo . . .

KAZIMIERAS: Tarnai, atneškite valgius! Šiandien turime svečią, todėl nesilaikysime savo papročio.

KARALIUS: Kokio papročio? Karalių versti badauti?

(Indų barškėjimas)

KAZIMIERAS: Ne, tėve. Badauti aš Vilniuje nebadauju, o ypač neleisčiau svečiui . . . Čia su namiškiais pietaudamas įvedžiau tokį paprotį . . . Ne mano tai išradimas. Taip daroma ir pranciškonų vienuolynuose . . . Susėdame prie stalo ir nepradedame pietų, kol tarnai gatvėje nesuranda pavargėlio. Jį atvedęs tarnas jam plačiai atidaro duris ir garsiai pasako: "Kristus ateina". Tada sodiname elgetą prie stalo garbingiausioje vietoje ir kartu pietaujame.

KARALIUS: Gražus paprotys. Motina tave tikrai pagirtų . . . Iš kitos pusės — kur tu rasi didesnį elgetą už karalių? Gyvenu Lenkijoje — lietuviai pyksta, atvažiuoju į Vilnių — lenkai nepatenkinti . . . Na, dabar tą padėtį gal tu, Kazimierai, pataisysi?

KAZIMIERAS: Nei šernui, nei vilkui nėra linksma besistumdant viename miške.

KARALIUS: Vytautui buvo lengviau . . . Bet geriau prieš savo tėvą Jogailą nekalbėti . . . Prašau paduoti dar vieną gabalą stirnienos.

KAZIMERAS: Jaučiu, lietuviai nenusileis. Jie nori turėti savo karalių — Lietuvos karalių. Tam jie turi ir teisę.

KARALIUS: Manai, kad karalius to nežino? Žinau . . . Juk tam ir tave Vilniuje laikau, kad įaugtum į lietuvių tautą, kad pažintum jų rūpesčius ir džiaugsmus . . . O atėjus laikui, kad galėtum juos tėviškai valdyti kaip didysis Lietuvos kunigaikštis, o gal . . . o gal ir kaip karalius . . . Viskam reikia laiko . . . Tik laiko.

TARNAS: Jūsų Šviesybe, Jus nori matyti Vilniaus vaivada Goštautas.

KARALIUS: O, Goštautas. Įleiskite . . . Sveikas, Albertai. Malonu tave matyti . . . Sėsk prie stalo — neblogų kąsnelių dar yra likę.

GOŠTAUTAS: Atleisk, karaliau, kad drįstu tave trukdyti prie pietų stalo. Tik dabar išgirdau, kad tu vakar atvykai į Vilnių. Neiškenčiau neatėjęs tavęs pasveikinti.

KARALIUS: Eikš arčiau. Apsikabinkime . . . Juk jau bus pora metų, kai nesimatėme.

GOŠTAUTAS: Dveji metai, trys savaitės ir viena diena . . . Matai, karaliau, skaičiuoju net dienas.

KARALIUS: Gražu iš tavo pusės . . . Na, sėsk prie stalo. Įpilkite vyno.

GOŠTAUTAS: Skaičuoju dienas, kiek mums tenka išbūti be karaliaus. Kaip ilgai mums, lietuviams, reikia būti našlaičiais . . . Neužsigauk, karaliau, kai tu gyveni Krokuvoje, mano supratimu tu esi lenkų karalius. Lietuvos karaliai gyvendavo Lietuvoje . . . Tiesa, dabar karalaitis Kazimieras . . .

KAZIMIERAS: Atleiskite, turiu išeiti.

GOŠTAUTAS: Pasilik, karalaiti, nežadu nieko blogo apie tave kalbėti. O jei ir norėčiau, nieko blogo nesurasčiau.

KAZIMIERAS: Dėkoju vaivadai už gerą žodį . . . Turiu išeiti. Atleiskite. (Išeina).

GOŠTAUTAS: Puikus vyras. Norėčiau ir aš tokį sūnų turėti. O ir kanceliarijoje tvarkosi kaip įgudęs valdytojas . . . Džiaugiuosi kad su Vengrija taip išėjo . . . Atsimeni, karaliau, aš jau tada sakiau, kad mums, lietuviams, reikia didžiojo kunigaikščio, bet ne vengrams. Juk tikrai būtų buvę nelabai protinga tokį gabų jaunuolį, kaip Kazimieras, atiduoti svetimiems.

KARALIUS: Neverta apie praeitį kalbėti.

GOŠTAUTAS: Kalbėkime apie dabartį. Juk ir dabar Lietuvai reikia didžiojo kunigaikščio.

KARALIUS: Reikia . . . Sutinku . . . Bet reikia ir laiko, kol tai bus galima įgyvendinti.

JUNGĖJA: Ir taip tarp karaliaus ir Vilniaus vaivados vyniojosi ilgas pasikalbėjimas. Tik atėjus vakaro prieblandai, kai tarnai uždegė žvakes, karalius pasigedo Kazimiero. Paklaustas tarnas išėjo pajieškoti ir grįžęs paslaptingai pranešė, kad karalaičio, išeinančio iš pilies, sargyba nematė.

KARALIUS: Ir kur jis galėjo dingti?

GOŠTAUTAS: Iš tarnų laikysenos nujaučiu kur jis galėtų būti. Jeigu nori, karaliau, ir tave ligi jo palydėsiu.

KARALIUS: Ar tai kokia paslaptis? Gerai, parodyk kur jis slepiasi.

JUNGĖJA: Pakilo karalius su Goštautu nuo stalo. Tarnas priekyje nešė deglą . . . Praeinant keletą skliautuotų salių, vaivada, gal išgerto vyno linksmiau nuteiktas, karaliui pasakojo:

GOŠTAUTAS: Ligi šiol tau gyriau Kazimierą, o dabar noriu ir pasiskųsti. Jis šeimose kelia nesantaiką.

KARALIUS: Moterys?

GOŠTAUTAS: Taip, moterys . . . Tik ne ta prasme, karaliau, kaip mes suprantame. Štai, kad ir mano žmona: "Žiūrėk, koks karalaitis kuklus . . . Pasimokyk iš jo nuolankumo . . . Įmesk elgetai pinigą, nes Kazimieras niekad nesušelpęs nepraeina, ir t.t. ir t.t. Vis Kazimieras ir Kazimieras . . . O kai tas grizinimas tęsiasi visą laiką, gyventi kartu darosi sunku stipresnio žodžio nepasakius.

JUNGĖJA: Į tuos kaltinimus karalius nieko neatsakė. Abudu ėjo toliau. Jų žingsnius aidu kartojo menių skliautai. Goštautas pasuko į koridorių, kuriuo pilis buvo sujungta su katedra.

GOŠTAUTAS: Dabar tyliau. Tarnas su deglu lai pasilieka.

KARALIUS: Nutversime nusikaltimo vietoje.

GOŠTAUTAS: Tyliau, karaliau. (Pauzė).

KARALIUS: Girdžiu kažkas kalba . . . Kazimiero balsas . . .

GOŠTAUTAS: Š . . . Š . . . Š . . .

KAZIMIERAS: (Iš toliau) Viešpatie, prie užrakintų katedros durų meldžiu Tave — neleisk man nuodėme užrakinti vartų į Tavo Dangaus karalystę . . . Meilingoji Marija, padaryk mane karaliumi mano paties kūno ir minčių karalystėje . . . Apvainikuok mane vainiku amžinos skaistybės . . .

KARALIUS: (Tyliai) Grįžkime . . . Iš kur tu žinojai, kad jis čia?

GOŠTAUTAS: Vilniuje tai niekam ne paslaptis. Prie katedros durų jį net užmigusį tarnai ne kartą yra radę . . . Aš manau, kad jis šventas . . . Gerai, kad su Austrija taip jau išėjo. Dabar ne ji, bet Lietuva turės šventąjį.

(Galingos giesmės įtarpas).

ALGIS GRIGAS, operos solistas Čikagoje, išleisdinęs savo įdainuotą įvairių operų arijų plokštelę su palyda orkestro "Philharmonia Hungarica"

Filatelijos paroda – "Baltpex VIII"

Tradicija — kas treji metai ruošti bendrą estų, latvių ir lietuvių filatelijos parodą tęsiama toliau. BALTPEX VIII paroda įvyks Toronto Lietuvių namų Mindaugo salėje kovo 2-3 d. d.

Parodoje bus išstatyta 120 rėmų filatelinių rodinių, kurių didesnę dalį sudarys Estijos, Latvijos ir Lietuvos pašto ženklai. Kiekviena filatelinė draugija gaus po 40 rėmų. Toronto lietuviai filatelistai, nors turi labai gerų filatelistų, bet pasikviečia iš JAV žymių filatelistų, kurie atsiveža puikius savo rinkinius. Čia bus gera proga pasimokyti ir tiems filatelistams, kurie nėra organizuoti ir savo pašto ženklų rinkinių parodose niekad nerodė.

Parodai prisiminti yra paruoštas suvenyrinis vokas, kuris simboliškai vaizduoja suplėšytą Europą, kur iš gražaus Europos bendruomenės žiedo yra išplėšti trys žiedo lapeliai — Estija, Latvija ir Lietuva.

Suvenyriniai vokai parodos metu per abi dienas bus antspauduojami Toronto pašte su specialiu pašto antspaudu, kuris turės tokį įrašą: BALTIC STATES STAMP EXHIBITION, EXPOSITION – PHILATELIE, ETATS BALTES, BALTPEX VIII MARCH 2-3 MARS.

Vokų bus antspauduota daugiau, kad jų galėtų įsigyti ir tie, kurie gyvena toliau nuo Toronto. Vokų kaina: 5 už $1.00; su pašto ženklu ir specialiu Baltpex VIII pašto antspaudu — 75 cent. Suvenyrinių vokų galima užsisakyti šiuo adresu: K. Kaminskas, 25 Norma Cres., Toronto, Ont. M6P 3G9, Canada.

K. K.

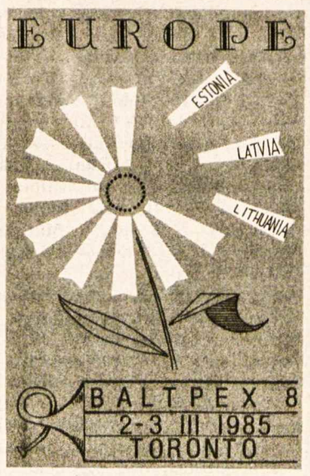

Skambėkite giesmės!

Plokštelių su lietuviškomis giesmėmis pokarinėje Lietuvoje nėra išleista nė vienos. Bet ir laisvuose Vakaruose jų yra išleista labai mažai. Giesmės ir jų puoselėjimas turėtų rasti tokį pat dėmesį, kaip ir dainos. Deja, giesmės lietuviškame gyvenime buvo ir yra apleistos nuo seno . . . Taigi giedojimo akcija yra pirmasis tikslas, kurį prieš akis turėjo naujos plokštelės parengėjai. Jie ir pavadinimą jai parinko, kuris primins giedojimo bei giesmių reikalingumą.

Kitas svarbus tikslas — plėsti, palaikyti paramos akciją Vasario 16 gimnazijai, visų pirma joje besimokantiems, kurių tėvai neturtingi. Taigi pelnas už plokštelę "Skambėkit, giesmės" eis pirmiausia šios lietuviškos mokslo įstaigos naudai. Tikimasi, kad kiekvienas, kuriam yra suprantama didelė lietuviškos gimnazijos svarba, nedels ir pasistengs plokštelę nusipirkti.

"Skambėkit, giesmės" yra ilgo grojimo plokštelė, išleista V. Vokietijoje, su trylika giesmių. Jos kaina: DM 20, plius persiuntimas. Gaunama pas platintojus. Taip pat ją galima užsisakyti šiuo adresu: Litauisches Gymnasium (Lipschis), 6840 Lampertheim 4, W. Germany, arba: Rev. K. Senkus, Schubartstrasse 16, 7000 Stuttgart 1, W. Germany.

• RAŠYTOJAS negali nematyti, kad religijos jėga, ypač tikėjimo į apreiškimą, šiandieną yra silpnesnė kaip betkurioje žmonijos istorijos epochoje. Vis daugiau ir daugiau vaikų auga be tikėjimo į Dievą, be tikėjimo į atlygį ir bausmę, į sielos nemirtinguma ir net etikos galiojimą (Nobelio laureatas Isaac Bashevis Singer).

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Poetė Zenta Tenisonaitė-Hellemans, gyvenanti Belgijoje, šiuo metu studijuoja tapybą meno akademijoje Lies mieste, mažiau besireikšdama lietuvių poezijoje. Jos pavardė (Tenison) yra įrašyta pasaulio rašytojų enciklopedijos "Leetuur Repertorium 1968-78" IX-tame tome.

Dailininkai Anastazija ir Antanas Tamošaičiai, gyvenantys Ontario Kingstone, ruošia visą eilę leidinių. Pirmiausia jiedu stengiasi užbaigti knygą anglų kalba apie tautines juostas "Lithuanian Sashes", kurios paruošimui gavo finansinę federacinės Kanados valdžios paramą. JAV LB kultūros tarybai yra pažadėję paruošti leidinį apie lietuvių liaudies meną. Lietuvių tautodailės institutui jiedu ruošia knygą "Lithuanian Folk Art" ir yra pasiryžę suredaguoti dvi knygeles apie margučius ir šiaudinukus.

Jūratė Kazickaitė, lig šiol pasižymėjusi žurnalistikoje, yra įsteigusi filmų bendrovę "Viltis Productions". Jos dokumentinis filmas "Running High" 1984 m. lapkričio 15 d. buvo rodomas puošniame "MGM" kino teatre Niujorko Manhatane. Dvidešimties minučių filmas atskleidžia psichologinius efektus, kuriuos patiria ilgų nuotolių bėgikai. Filmui panaudoti pokalbiai su bėgikais, spalvingi judesio vaizdai su humoro ataudais. Jo premjeroje dalyvavo jon pakviesti žiūrovai, kurių eilėse buvo didžiųjų televizijos tinklų atstovai. J. Kazickaitė pranešė, kad šio filmo teisės jau parduotos "HBO" bendrovei, turinčiai didžiausią kabelinės televizijos tinklą Amerikoje. J. Kazickaitės bendrovė "Viltis Productions" netolimoje ateityje žada pagaminti kitų filmų.

Lietuvių rašytojų draugija paskelbė tradiciniu tapusį Aloyzo Barono novelės konkursą 1985 m. premijai laimėti. Tai premijai $500 parūpino Cicero mieste gyvenantys mecenatai dr. Petras ir Stefanija Kisieliai. Novelės temą pasirenka autorius, tačiau pageidaujama, kad ji turėtų lietuvišką siužetą ir veikėjus. Mašinėle su tarpais tarp eilučių parašyta novelė negali būti ilgesnė kaip 20 laiškų formato puslapių. Rankraščiai pasirašomi slapyvardžiu. Užklijuotame vokelyje įdedama autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Premiją paskirs trijų vertintojų komisija, kuri ją gali atidėti sekantiems metams, jeigu nebus rasta premijuotinos novelės. Konkursui skirtas noveles iki š. m. gegužės 4 d. reikia atsiųsti vertintojų komisijos pirm. Julijai Švabaitei-Gylienei, 7142 S. Troy Ave., Chicago, IL 60629, USA. Kiti du nariai bus paskelbti vėliau.

Sydnėjaus lietuvių choras "Daina" Australijoje savo veiklos trisdešimtmetį paminėjo sukaktuviniu koncertu 1984 m. gruodžio 1 d. Koncertą pradėjo ir užbaigė mišrus choras, į vidurį įvesdamas atskirus moterų ir vyrų chorų pasirodymus. "Dainos" vadovas yra Bronius Kiveris, kuriam talkina jaunesnės kartos atstovė Birutė Aleknaitė, vadovaujanti moterų chorui. Mišriam chorui pasikeisdami dirigavo abu, vyrų chorui — B. Kiveris, moterų — B. Aleknaitė. Buvo atliekamos harmonizuotos bei originalios dainos kompozitorių — J. Švedo, J. Zdaniaus, M. K. Klajūno, A. Mikulskio, J. Karoso, A. Bražinsko, M. Noviko, N. Martinonio, J. Naujalio, J. Dambrausko, K. V. Banaičio, S. Šimkaus, V. Jakubėno, S. Gailevičiaus, S. Sodeikos, J. Siniaus. Tai liudija, kad "Daina" turi didelį repertuarą. Sukaktuviniam koncertui vadovas B. Kiveris buvo specialiai sukūręs naują dainą "Sapnas pajūry". Koncerte atlikta ir kita jo daina "Man skamba toliuos", kuriai panaudotas velionies poeto V. Kazoko eilėraštis. Po koncerto prasidėjusiems sveikinimams vadovavo "Dainos" valdybos pirm. Antanas Kramilius, pirmiausia pakvietęs šio choro steigėją Praną Sakalauską. Trisdešimties metų laikotarpyje keitėsi ne tik choristai, bet ir "Dainos" vadovai. Amžinybėn iš pastarųjų grupės jau yra iškeliavę K. Kavaliauskas ir A. Plūkas, be steigėjo P. Sakalausko, tebėra gyvi — J. Gaižauskas, Z. Belkutė, S. Žukas. Nuo veiklos pradžios chore tvirtai laikosi devyni choristai — I. Daniškevičienė, A. Kolbakienė, Cecilija ir Povilas Protai, E. Lašaitis, Vytautas ir Juozas Stasiūnaičiai, A. Kapočius ir A. Šidlauskas.

Romualdo Augūno nuotraukų paroda buvo surengta Taline Lietuvos fotografijos meno draugijos ir Talino fotoklubo iniciatyva. R. Augūnas jai sutelkė 100 savo darbų. Didžioji jų dalis buvo atrinkta iš ciklų "Kalnai ir žmonės", "Draugystės akimirkos Konge", "Susitikimas su Indija". Trisdešimt nuotraukų vaizdavo Lietuvos gyvenimą.

Meno darbuotojų rūmai vilniečius pakvietė į rašytojo Jokūbo Skliutausko kūrybos vakarą. Dalyviams jis kalbėjo apie kūrybinę savo veiklą, buvo skaitomos jo kūrinių ištraukos. Vakare dalyvavo: literatūros kritikai S. Lipskis ir P. Bražėnas, poetas V. Reimeris, aktoriai — K. Kymantaitė, V. Kybartas, J. Čepaitis, smuikininkas R. Katilius ir pianistė L. Lobkova.

Poeto Antano Miškinio 80 metų gimimo sukaktis specialiu vakaru paminėta Meno darbuotojų rūmuose Vilniuje. Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pirmininko pavaduotojas A. Pocius kalbėjo apie A. Miškinio kūrybinio palikimo reikšmę lietuvių literatūrai, didelį jo poezijos populiarumą. Velionies kūrybos kelią nušvietė filologijos mokslų kandidatas K. Nastopka, tos kūrybos įtaką jaunesnių kartų rašytojams — poetai E. Matuzevičius, A. Baltakis, J. Šiožinys. Vakare skambėjo A. Miškinio poezijos posmai, styginio Vilniaus kvarteto atliekama muzika.

Memorialinis Balio Sruogos muziejus, įsteigtas beveik prieš du dešimtmečius Kaune, netoli Ąžuolyno, susilaukė pagrindinio atnaujinimo. Tą medinį dviejų aukštų namą jaukiame sodelyje pasistatė pats B. Sruoga, talkinamas bičiulių ir giminių, jame su šeima gyveno iki 1940 m. Atnaujinimas atliktas artėjant devyniasdešimtosioms B. Sruogos gimimo metinėms 1986 m. vasario 2 d. Literatūriniams rodiniams paruošti architekto V. Šepkaus suprojektuoti medžio ir stiklo įrenginiai. Juose išdėstyta literatūrinė bei dokumentinė medžiaga, lankytojus supažindinanti su B. Sruogos gyvenimu, daugiašake jo veikla, kūrybos palikimu. Ją papildė iš archyvų gauti rankraščiai, dokumentai, programų kopijos, įdomios nuotraukos. Tarp jų yra B. Sruogos Maskvos ir Miuncheno studijų pažymėjimai, pirmųjų eilėraščių faksimilės, periodiniai to meto leidiniai, kuriuose jis bendradarbiavo. Koncentracijos stovyklą Štuthofe primena autentiška kalinio pižama, geležinis indas maistui, krematoriumų ir kartuvių nuotraukos, paties B. Sruogos pieštas stovyklos kiemas, pastatai, spalvoti žemėlapių maketai, rašytojo daiktai. Dar šių metų pradžioje "Vaga" išleis B. Sruogos atsiminimų knygą "Dievų miškas", iliustruotą dail. Edmundo Žiauburio. Aštuoniolika iliustracijų, sudarančių paveikslų ciklą, atlikta kartono raižybos technika.

Baletmeisterio Broniaus Kelbausko (1904—1975) aštuoniasdešimtąsias gimimo metines Vilniaus operos ir baleto teatras paminėjo L. Delibo baletu "Kopelija". Prieš 59 metus "Kopelijos" premjera pirmuosius žingsnius žengė profesinis Lietuvos baleto teatras. Šiam spektakliui B. Kelbauskas buvo paruošęs savo pirmą pagrindinį vaidmenį. Sukakties proga apie B. Kelbauską kalbėjo dabartinis vyr. baletmeisteris V. Brazdylis, buvusioji velionies mokinė A. Ruzgaitė. Choreografijos meno B. Kelbauskas mokėsi baleto studijose Charkove, Kaune, tobulinosi Londone ir Paryžiuje, atlikdavo pagrindinius vaidmenis visuose ano meto baleto spektakliuose. Jam teko gastroliuoti Monte Karle, Londone, Prancūzijos, Italijos, Alžerijos miestuose. 1937-38 m. B. Kelbauskas susipažino su Maskvos ir Leningrado teatrais. Grįžęs Kaune paruošė B. Asafjevo baletų spektaklius "Bachčisarajaus fontanas", "Kaukazo belaisvis", J. Pakalnio "Sužadėtinės". Pokaryje B. Kelbauskui beveik iš naujo teko suburti baleto grupę, naujai atkurti repertuarą Kaune ir Vilniuje. Išugdė nemažą būrį šokėjų, kurie dabar ruošia kitus. Šiandien teatre jau dirba baleto artistų, šiai profesijai paruoštų B. Kelbausko mokinių. Jo atminimui skirtame "Kopelijos" spektaklyje šoko trečioji ir dar jaunesnė baletininkų karta. Pagrindinius vaidmenis atliko V. Kudžma, L. Bartusevičiūtė, N. Beredina, P. Skirmantas, orkestrui dirigavo V. Viržonis.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 26 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	uždaryta
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	8½%
180-185 d. termin. ind.	9 %
term. indėlius 1 metų	9½%
term. indėlius 2 metų	10 %
term. indėlius 3 metų	10½%
pensijų s-tą	10 %
spec. taup. s-tą	8 %
taupomąją s-tą	7½%
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11½%
mortgičius nuo	10½% – 12¼%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

LILIJA PACEVIČIENĖ
West Insurance Brokers Ltd.
(416) 846-4888 – dienomis
853-3652 (519) – vakarais
Namų, automobilių ir komercinė drauda

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite **Linai Kuliavienei** arba **Vidai Šiaučiulienei**

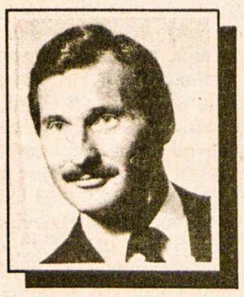
Agentas, kuris rūpinasi jumis
1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.
Antanas Genys (416) 231-2839
Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – **RIČARDAS KYBARTAS,**
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Pakeliant Lietuvos vėliavą prie Toronto miesto rotušės. Kairėje — KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. A. VAIČIŪNAS, dešinėje — Ontario parlamento narys TONY RUPRECHT kalba susirinkusiems St. Dabkus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

mas kaltinimas, kad Kanadoje yra 218 ukrainiečių SS karininkų, priklausiusių "Galicijos" divizijai, prižiūrėjusiai žydų stovyklas. Į kaltinimus atsiliepė tos divizijos veteranų skyriaus Edmontone pirm. M. Kucheris. Skyrius turi 70 narių. M. Kucheris prisipažino, kad "Galicijos" divizija 1943 m. buvo įjungta SS kontrolėn ir su vokiečiais kovojo prieš sovietus, siekdama laisvės Ukrainai. Jokių karinių nusikaltimų ji nėra padariusi. Karui pasibaigus, divizijos nariai buvo ištirti ir paleisti iš karo nelaisvės be jokių kaltinimų. Pasak M. Kucherio, nepagrįstais kaltinimais siekiama sukelti nesantaiką tarp Kanados žydų ir ukrainiečių, kurie iš tikrųjų nesiekia ir nenori tokio susikirtimo, bet gali būti priversti pradėti bylą prieš S. Wiesenthalio centrą ir jo atstovą Kanadai S. Littmaną. Panašiai reagavo ir Kanados ukrainiečių komitetui atstovaująs advokatas O. Rudzikas, buvęs šios organizacijos pirmininkas. Jo nuomone, tokia žydų pradėta "raganų medžioklė" gali pažeisti visus ukrainiečius bei jų organizacijas. Jis pareikalavo pateikti nusikaltėlių pavardes su jų kaltes įrodančia medžiaga arba nutilti.

Spaudos atstovams O. Rudzikas išdalijo Kanados žydų kongreso jungtinio komiteto pirm. D. Satoko raštą, kuriame pabrėžiama, kad S. Littmanas tėra S. Wiesenthalio centro Los Angeles mieste atstovas, neturintis teisės kalbėti Kanados žydų kongreso vardu. Pasak O. Rudziko, S. Littmanas primena mirusį JAV senatorių Joe McCarthy, kuris vedė aštrią kovą prieš komunizmo rėmėjus, neturėdamas konkrečių įrodymų. "Galicijos" divizijos tyrimus pokario metais atliko Britanijos ir Kanados pareigūnai. Esą tie vyrai buvo išsijoti du kartus be jokių priekaištų. Klausimas seniai išspręstas ir užmirštas. Apie karo nusikaltėlių jieškojimą Kanadoje prašneko du konservatorių parlamentarai — D. Blenkarnas ir ukrainiečių kilmės dr. A. Kindy. Jiedu reikalauja, kad teisėjo J. Deschenes sudarytas komitetas karo nusikaltėliams jieškoti ir tirti būtų atsargus. Esą Kanados vyriausybė turi užtikrinti, kad tokiose pajieškose nebus padaryta žalos etninių grupių kanadiečiams. Jeigu būtų rasta nusikaltėlių, priklausančių kuriai nors etninei grupei, jie neturi būti susieti su visa grupe. Negalima užmiršti tokios grupės teigiamo įnašo Kanadai. "Raganų medžiotojai" reikalavo, kad būtų patikrinti kariniais nusikaltimais įtariamų asmenų įvažiavimo Kanadon dokumentai — jų atsakymai į pateiktus klausimus, galintys atskleisti tarnybos naciams nutylėjimus. Tas reikalavimas neįgyvendinamas, nes imigracijos departamentas tokius ateivių dokumentus sunaikina po dvejų metų.

Hamiltoniečių aukos Tautos fondui

Tautos fondo atstovybės Hamiltone aukos, gautos per 1984 metus

DLK Algirdo šaulių kuopos valdyba — **200.00 dol.**, Kredito kooperatyvas "Talka" — **150.00 dol.**, Giedraičio medžiotojų-žūklautojų klubas — **100 dol.**, SLA 72 kuopos valdyba — **100 dol.**, KLK moterų draugijos Hamiltono skyriaus valdyba — **20 dol.**, Alf. Patamsis — **140 dol.**, J. E. B. — **120 dol.**, J. Asmenavičius — **115 dol.**, J. G. Skaisčiai — **120 dol.**, A. Fr. Povilauskai — **110 dol.**, St. Senkus — **110 dol.**, J. Lekutis — **100 dol.**, J. E. Bajoraičiai — **90 dol.**, L. N. Pliuros — **80 dol.**, A. Obcarskis — **75 dol.**, V. Matukaitis — **70 dol.**; po **65 dol.** — S. S. Rakščiai, Pr. Z. Sakalai; po **60 dol.** — J. Bubnys, Vl. Perkauskas, F. Rimkus, J. Sadauskas; po **55 dol.** — P. Kanopa, V. Leparskas, A. M. Pusdešriai, B. A. Steponavičiai; **50 dol.** — M. Juodis, V. A. Januškos, P. Ročys, J. E. Stebliai, B. V. Vidugiriai, St. Fredas, J. Svilas; **45 dol.** — A. M. Garkūnai, M. D. Jonikai, J. Liaugminas, M. I. Repečkos, A. S. Šukaičiai; **40 dol.** — A. Kamaitis, B. Vengris, G. Melnykas, K. Mileris, Z. Pulianauskas; **35 dol.** — B. R. Pakalniškiai, Br. Grajauskas, V. Kvedaras.

30 dol. — P. O. Budvydžiai, A. Deksnienė, J. Lesčius, kun. J. Liauba, OFM, E. Lengnikas, Al. D. Jankūnai, Jon. Kažemėkas, P. Žulys, K. M. Kvedarai.

25 dol. — V. G. Agurkiai, M. Borusienė, P. Breichmanas, J. St. Domeikos, St. Dalius, R. Geidukytė, S. Geidukytė, J. E. Mažulaičiai, P. Masys, V. Norkevičius, A. St. Petkevičiai, J. Rickus, V. Saulis, A. Saunoris, A. Vinerskis, V. Br. Morkūnai, V. J. Svilai, J. R. Pleiniai, L. E. Klevai; **22 dol.** — St. Stanevičius.

20 dol. — J. Andriukaitis, P. E. Brasai, R. Bulovas, J. K. Blekaičiai, J. O. Deveikiai, Z. Didžbalis, A. Didžbalis, K. E. Gudinskai, Z. Ad. Gedminai, L. V. Halmis, A. O. Jusiai, Kl. Jurgėlys, J. L. Kriaučiūnai, Al. Keliačius, A. Lukas, Al. G. Lukai, A. Laugalis, K. L. Meškauskai, Katr. Meškauskienė, K. H. Norkai, V. Pilkauskas, J. Povilauskas, D. Stukas, Al. Šilinskis, J. Tarvydas, Ig. Varnas, Br. Venslovas, Pr. Vitienė, A. St. Verbickai, P. I. Zubai, dr. O. Valaitienė, St. Labuckienė, K. Mikšys, A. Mingėla, Br. E. Milašiai, J. J. Stanaičiai, Vl. Stabingis, A. B. Šilgaliai, J. S. Pyragiai, A. Prunskus, J. Romikaitis, Al. G. Repčiai, V. Beniušis, J. Stonkus, Alb. J. Adomaičiai; **18 dol.** — Pr. Enskaitis.

15 dol. — Z. Čečkauskas, V. Kėžinaitis, P. Kareckas, M. Šniuolis, A. Muliuolis, P. Volungė; **12 dol.** — S. Bilevičius.

10 dol. — J. A. Ališauskai, J. Astas, R. Bagdonas, J. Čegienė, Al. Erštikaitis, P. Eismantas, S. Elvikienė, A. Godelis, O. Gurgždienė, S. Goldbergas, A. Gedrimas, P. Girnius, V. Gelžinis, D. Jonikaitė, St. Kalvaitienė, St. Karalėnas, P. Latauskas, A. Liaukus, St. Matulionis, B. Orvydas, G. Paukštys, Ad. Petraitienė, Al. Parėštys, B. Šopys, J. Samušis, J. Tolys, V. Zadurskas, F. Urbaitis, P. Lukošius, A. Mikšienė, K. Mankauskienė, P. Šimelaitis, J. Stungevičius, J. Raguckas, D. Bartulienė, K. Baronas, K. Žilvitis, R. Šniuolis, R. Sakalas.

$5 dol. — Al. Aponavičius, V. Blauzdys, J. Butkevičius, P. Gužas, Al. Grajauskas, B. Kaminskas, B. Kronas, A. Kerutytė, J. Mačiukas, R. Murauskas, C. Rulys, Br. Stanius, M. Trumpickas, V. Vitkevičius, St. Žvirblys, P. Zabarauskas, T. Falkauskas, J. Kažemėkas.

Dėkojame visiems aukotojams už aukas mūsų kovai, tikėdamiesi, kad ir 1985 m. mes vėl visi būsime dosnūs savo tėvynės Lietuvos reikalams.

Hamiltono apylinkės Tautos fondo atstovybė

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Skautų veikla

• "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai organizuotai dalyvavo Vasario 16 minėjimo iškilmingose Mišiose Prisikėlimo par. šventovėje, kur jas atnašavo dvasios vadas kun. A. Simanavičius, giedojo "Volungės" choras, vad. ps. D. Viskontienės. Skaitymus atliko skautėstai. Buvo padėtos gėlės prie paminklinės lentos žuvusiems kariams už Lietuvos laisvę. Baigta Lietuvos himnu.

• Kovo 4 d., 7.30 v.v. skautų būkle šaukiamas posėdis Romuvos stovyklai aptarti. Dalyvavimas visų vadovų būtinas. Bus planuojama stovyklos programa ir kiti reikalai. **D. Barzdžiūtė**

SPORTAS

GOLFO ŽINIOS

Toronto lietuvių golfo klubo metinio susirinkimo metu naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Jeronimas Rusinavičius, vicepirm. ir sekr. Sigitas Krašauskas, varžybų vadovas Antanas Stauskas, ižd. Romas Vaitkevičius, narys Adomas Grigonis. Revizijos komisija — Jonas Danaitis ir Denis Laurinavičius.

1985 m. sezono golfo turnyrų tvarkaraštis

1. Hornby Towers, bal. 27 d., 11.30 v.
2. Pine Ridge, geg. 11 d., 10.00 v.
3. Golf Haven, geg. 18 d., 11.00 v. (sezono atidarymas).
4. Glen Eagles, geg. 26 d., 12.00 v.
5. Rolling Hills, birž. 9 d., 10.30 v.
6. Pine Ridge, birž. 15 d., 10.00 v.
7. Golf Haven, birž. 30 d., 11.00 v.
8. Bolton, liepos 14 d., 11.00 v.
9. Glen Eagles, liepos 21 d., 12.00 v.
10. Royal Downs, rugp. 3 d., 10.00 v.
11. Bonaire, rugp. 4 d., 11.00 v.
12. Georgetown, rugp. 18 d., 11.00 v.
13. Golf Haven, rugp. 25 d., 11.00 v.
14. ŠALFASS rugp. 31 — rugs. 1 d.d. Čikagoje.
15. Georgetown, rugs. 15 d., 11.30 v.
16. Glen Eagles, rugs. 21 d., 12.00 v.
17. Golf Haven, rugs. 28-29 d.d., 11.00 v. (sezono uždarymas).
18. Woodlands, spalio 13 d., 12.00 v.

Šiuo metu klubo nariams yra siuntinėjama informacija apie ateinančio sezono varžybų suplanavimą. Taip pat ir informacija apie nario mokesčių sumokėjimą.

Š. m. vasario 4 d. po sunkios ligos mirė ilgametis klubo iždininkas Antanas Klimas. Žmoną, sūnų atvykusį iš Lietuvos ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Sig. K.

Mūsų rėmėjams, kurie gausiai parėmė "Vytį" visuotinio susirinkimo metu, nuoširdžiai dėkojame: P. Berneckui, J. Nacevičiui, J. Budriui, L. Kirkiliui, J. Balsiui, St. Jokubaičiui ir H. Stepaičiui.

A.S.

Delhi, Ontario

DR. ROMAS ALELIŪNAS – PROFESORIUS. Delhi lietuvių parapijos ribose, St. Williams apylinkės miškų glūdumoje, Antano ir Elenos Aleliūnų šeimoje išaugo du sūnūs, kaip to miško ąžuolai, grynai lietuviškai kalbantys jaunuoliai.

Iš jų vienas — Romas Aleliūnas, pasižymintis išimtinais gabumais, pasiekė Waterloo universitete 1982 m. daktaro laispnį skaitytuvų (kompiuterių) srityje. Tėvai ir sūnūs, pasižymintys kuklumu, iki šiol spaudoje nebuvo paminėti. Tebūnie ir man atleista, kad drįsau šį Aleliūnų šeimos džiaugsmą ir laimėjimą, nors ir pavėluotai, spaudoje iškelti. Delhi lietuvių kolonijoje jau ne pirmas lietuvis jaunuolis yra pasiekęs akademinio išsilavinimo.

Daktaras Romas Aleliūnas, ne vien profesoriauja Waterloo universitete, bet ir yra jo vadovybės neretai siunčiamas moksliniais tikslais į kitus universitetus. 1984 m. dalyvavo tolygaus mokslo profesorių suvažiavime Švedijoje, po to Japonijoj. O Kalifornijoje, tame skaitytuvų lopšyje, dr. R. Aleliūnas dažnas svečias. **V. Č.**

Los Angeles, Calif.

"AŠ ČIA GYVA" KONCERTAS. Sausio 12 d. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga suruošė visų, ypač jaunimo, ilgai lauktą koncertą-balių. Koncerto proga — jauno kompozitoriaus Dariaus Polikaičio naujos plokštelės išleidimas. Susirinko 225 svečių pasiklausyti modernių lietuviškų melodijų. Programoje buvo poetų Brazdžionio, Putino-Mykolaičio, Vaičiulaičio, Tysliavos, Bradūno, Žičkaus eilėraščiams pritakytos kompozicijos. Prieš programą svečiai buvo vaišinami skania jaunimo mamyčių pagaminta vakariene. Pasisotinę, visi klausėsi koncerto ir gausiais plojimais įvertino jaunuolio kūrybą. Po to, orkestrui grojant, visi galėjo smagiai pasišokti.

Sausio 13 d. po pamaldų toje pat salėje susirinko 150 žmonių išklausyti pakartotinio koncerto. Čia poetas B. Brazdžionis sveikino Darių, jo kūrybą. Poetas priminė, kad moderni lietuvių muzika jau seniai girdima Lietuvoje ir kad atėjęs laikas ir čia visus prikelti iš miego. Tikimės, kad Darius Polikaitis koncertuos Toronte 1985 m. rudenį. **Rita Bureikaitė**

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:

8½%	už 90 dienų term. indėl.
9 %	už 6 mėn. term. indėlius
9½%	už 1 m. term. indėlius
10 %	už 2 m. term. indėlius
10½%	už 3 m. term. indėlius
10 %	už pensijų planą
9½%	už namų planą
8 %	už specialią taup. s-tą
7½%	už taupymo s-tas
6 %	už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11½%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	11¼%
2 metų	12 %
3 metų	12¼%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	10½%
(variable rate)	

AKTYVAI virš 42 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

AL GARBENS REALTOR
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
Įstaiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų
A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
Telefonas 773-6480
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6
Alfonsas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgičių. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investacijų ir kituose nekilnojamo turto reikaluose.

A. E. LePAGE
Daiva T. Dalinda, B.A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
*** Nemokamas namo įkainojimas ***
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1566 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 769-9424

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258
Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — $32.50 arba $1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)
Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

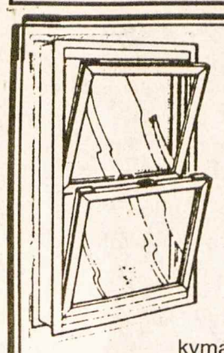
A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai
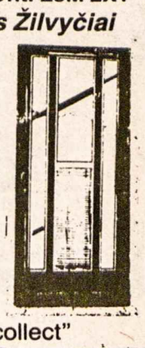
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. *Nemokamas įkainojimas.*
Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu (416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

TORONTONT

Estijos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis paminėta vasario 22 ir 24 d.d. Penktadienį estų bendruomenė surengė Toronto Estų namuose priėmimą kitataučiam svečiam, o sekmadienį universiteto salėje — iškilmę savo tautiečiam. Penktadienio priėmime dalyvavo KLB pirm. adv. A. Pacevičius, prof. R. Vaštokas, KLB Toronto apylinkės pirm. A. Vaičiūnas, dr. J. Čuplinskienė, inž. E. Čuplinskas, St. Jokubaitis ir kt.

Tradicinį šiupinį vasario 19 d. Prisikėlimo salėje surengė Mažosios Lietuvos moterų draugija. Vakaro programą pradėjo Greta Baltaduonienė, sveikindama gausiai susirinkusius tautiečius (apie 200), ypač Elzę Jankutę, kuri atvykusi iš ligoninės, sėdėdama ratukuose dalyvavo šiupinyje, tarė taipgi pasveikinimo žodį ir prašė neužmiršti Mažosios Lietuvos. Programos pranešėja Asta Šernaitė pakvietė ev. kunigą Povilą Dilį palaiminti valgius. Po skanaus šiupinio ir kitų valgių visi klausėsi Donelaičio "Metų" ištraukų, skaitomų Irenos Meiklejohn-Šernaitės, gėrėjosi jauniausių atžalyniečių tautiniais šokiais, kuriuos akordeonu lydėjo Jonė Krikščiūnienė. Ansas Kymantas, "Lietuvos pajūrio" redaktorius, atvykęs iš Montrealio su žmona, papasakojo pluoštą atsiminimų apie Klaipėdą ir dabartinį jos gyvenimą. Pagaliau pasirodė "Aro" choras, vad. Vacio Verikaičio. Sudainavęs "Lietuviais esame mes gimę", jis džiugino susirinkusius skambiomis patriotinėmis ir humoristinėmis dainomis. Programos atlikėjams ir visiems šiupinio dalyviams padėkos žodį tarė rengėjų pirmininkė Jieva Adomavičienė. Daug ką aplankė ir gausios loterijos laimė, pašaukdama laiminguosius numerius.

"Aušros" skautų-čių tuntas Vasario 16 gimnazijoje yra pagausėjęs nariais ir sustiprėjęs ypač ten gyvenančios torontietės dail. Jūratės Batūraitės-Lemkienės pastangomis. Toronto skautai pasiūdino vėliavą ir pasiuntė Vasario 16 gimnazijos skautams. Piniginėmis aukomis parėmė Kanados rajonas, Kun. Birutės draugovė, "Šatrijos" tuntas, "Rambyno" tuntas, Vilkiukų draugovė, sk. vyčiai, vyr. skautės ir pavieniai rėmėjai. Iš viso surinkta $760, vėliavos gamintojams sumokėta $856. Sausio 27 d. p. Batūrų namuose susirinkusiems rėmėjams parodyta vėliava ir surašytas perdavimo aktas. Vaišes paruošė D. Batūrienė, nuotraukų padarė St. Dabkus.

Jaunų talentų popietę vasario 24 d. Anapilio salėje surengė koncertinio fortepijono vajaus komitetas, pirmininkaujamas dr. A. Pacevičiaus. Įžanginiu žodžiu 134 klausovus ir 22 programos dalyvius pasveikino komiteto narė D. Garbaliauskienė. Programą atliko šie dalyviai: Indrė Sakutė, Aidas Batūra, Indrė Viskontaitė, Daina Batūraitė, Kristina Sakutė, Darius Viskontas, Rita Sakutė, Linas Underys, Vaiva Underytė, Tomas Liačas, Vilija Bijūnaitė, Daina Gurklytė, Zita Gurklytė, Kristina Baršauskaitė, Vita Kairytė, Gailė Jonytė, Gintaras Batūra, Rima Alderdice, Kristina Alderdice, Arūnas Juodelė, Birutė Marcinkevičiūtė, Daiva Baršauskaitė. Gausiausia buvo piano mokinių grupė. Kai kurie jų yra toli pažengę ir maloniai stebino klausovus. Padėkos žodį programos atlikėjams, rengėjams, ypač sol. S. Žiemelytei ir D. Garbaliauskienei, tarė komiteto pirm. dr. A. Pacevičius ir įteikė jauniesiems talentams dovanas — po knygą. Po programos visi vaišinosi p.p. Petronienės ir Gurklienės paruošta kava. Visą koncertą garsinėn vaizdajuostėn įrašė inž. Č. K. Jonys.

Jolanta Vaičaitytė, gimusi Australijoje, užaugusi Kanadoje (Toronte gyvena jos motina), apsigyvenusi Prancūzijos Paryžiuje ir ten įsikūrusi kaip profesionalė psichologė, plačiai reiškiasi kaip dainininkė ir paskaitininkė. Yra koncertavusi įvairiomis progomis Prancūzijoje, Italijoje, Australijoje. Jos mėgstamiausia sritis — lietuvių liaudies dainos. Pastaruoju metu ji koncertavo lietuvių kolonijose Australijoje ir ten išleisdino savo dainų plokštelę "Lietuva a Paris". Plokštelė jau gaunama ir Kanadoje — Anapilio knygyne ir Prisikėlimo spaudos kioske. Galima užsakyti ir paštu: V. Aušrotas, 29 Sun Row Dr., Weston, Ont. M9P 3H5. Kaina — $10, plius persiuntimo išlaidos.

Vidi-Vidimantas Gustainis, gyvenąs Toronte ar kitur, prašomas atsiliepti sesers Lionės (D-6840 Huettenfeld, W. Germany).

A.a. Eleonorai Jurėnienei pagerbti bei atminti paaukojo "Tėviškės žiburiams" $23: Z. Kučinskienė, V. A. Katelės, O. Lapinskienė, D. B. Vaidilos, O. Vilimienė, M. Yurkštienė, J. Kozeris, K. Yurkštas, J. Bajoraitis, A. A. Zalagėnai, J. J. Vitkūnai, J. Čekelis, J. Klypas; Šiūlių šeima paaukojo $20 (vietoje gėlių laidotuvėms).

Kun. I. Mikalauskas, OFM, Londono, Ont., lietuvių parapijos klebonas, paaukojo "Tėviškės žiburių" spaustuvės mašinų vajui $50.

A.a. Juliaus Puodžiuko vienerių metų mirties prisiminimui žmona Elzbieta paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

A.a. Mečislovo Kojelio atminimui vietoje gėlių laidotuvėms Adelė ir Aleksas Dudoniai su šeima Hamiltone, Ont., paaukojo "Tėviškės žiburiams" $50.

Floridos Daytona Beach ir apylinkių Amerikos lietuvių klubas visuotiniame susirinkime š. m. sausio 27 d. paskyrė "Tėviškės žiburiams" $50 paramą. Ji gauta per valdybos iždininkę Vandą Majauskienę.

A.a. Romo Jociaus dešimtųjų mirties metinių proga Morta ir Pranas Jociai, Rodney, Ont, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $100.

Pagerbdamas a.a. Modestą Šimanskį, Bronė Dundzienė ir jo krikšto duktė Rūta Dundzytė, vietoj gėlių laidotuvėms, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

Stasys Daugėla iš Santa Monikos, Kalifornijoje "Tėviškės žiburių" spaustuvės mašinų vajui paaukojo $30.

A.a. Mykolo Trumpicko atminimui V. A. Januška Hamiltone, Ont., "Tėviškės žiburiams" paaukojo $20.

A. ir T. Kojelaičių stipendijų fondas, veikiantis prie Kanados Lietuvių fondo, duoda stipendijas studentams iki $1500, besiruošiantiem magistro ar daktaro laipsniui — iki $2000 ir $2500, o lankantiems Vasario 16 gimnaziją duoda iki $1000. Pirmenybė duodama aktyvesniems lietuviškoje veikloje. Be to, fondas moka premijas studentams, parašiusiems universitetui rašinių iš lituanistikos, moka už mokslą lankantiems PLJS-gos ryšiu centro rengiamus lituanistikos seminarus. Stipendijos bei premijos mokamos ir ne Kanados lietuviams. Prašymai priimami betkuriuo laiku. Norint smulkesnių informacijų, skambinti L. Tamošauskui Toronte tel. 531-4469. A. ir T. Kojelaičių stipendijų fondo adresas: 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6J 3E1.

St. Catharines, Ont.

NIAGAROS PUSIASALIO skaučių-skautų židinys rengia šv. Kazimiero minėjimą š. m. kovo 10, sekmadienį, St. Catharines mieste Tėvų pranciškonų misijos patalpose. Kovo 10 d., 10 v.r. bus iškilmingos pamaldos už mirusius skautus. Po pamaldų įvyks Kaziuko mugė, kurios metu bus parduodamas maistas. Pelnas skiriamas "Skautų aidui" paremti ir kitiems skautiškiems reikalams. Visi apylinkės lietuviai ir buvę skautai kviečiami šiame minėjime dalyvauti.

Valdyba

Nuo centų iki milijonų

(Atkelta iš 5-to psl.)

reikalams paremti išmokėta $131,711.00. "Talkos" valdyba didžiausią dėmesį skyrė lietuviškų mokyklų išlaikymui ir jaunimo organizacijoms. Tuo būdu iš paskirtų pinigų Vysk. M. Valančiaus lituanistinė mokykla Hamiltone gavo $43,635.00, Vasario 16 gimnazija Vokietijoje $25,660.00, o likusi suma $62,416 stambesnėmis sumomis išdalinta paremiant sporto klubą "Kovas", tautinių šokių grupę "Gyvataras", teatrą "Aukuras", mergaičių chorą "Aidas", KL jaunimo sąjungą, PLB, KLB, kazimierinį kongresą ir kitas organizacijas.

Be to, "Talkos" kooperatyvas netiesiogiai prisideda savo lėšomis ir samdydamas raštinei lietuvius tarnautojus, kurių šiuo metu yra 6 asmenys.

Dabartiniu metu "Talkos" kooperatyvo valdybą sudaro pirm. J. Stankus, vicepirm. A. Stanevičius, sekr. R. Kontenis, ižd. St. J. Dalius, narys J. Krištolaitis. Kredito komisija — pirm. K. Mileris, sekr. F. Enskaitis, narys J. Gedris. Revizijos komisija — pirm. A. Patamsis, sekr. A. Jonika, narys J. Sadauskas.

Žvelgiant į kooperatyvo atliktą darbą finansinėje srityje, matyti didelis jo įnašas į Hamiltono lietuvių gyvenimą. Pradėjęs veiklą su centais, kooperatyvas išaugo į stiprią finansinę įstaigą, turinčią virš 21 mil. dol. kapitalą ir pajėgiančią visokeriopai aptarnauti savo narius bei teikti nemažą paramą bendriem lietuviškiem reikalams. Linkėtina, kad sėkmė lydėtų ir ateinančiuose dešimtmečiuose!

SVEIKINAME
mielus tėvelius
JULIJĄ ir ANDRIŲ BAUMANUS,
švenčiančius 60 metų vedybinę sukaktį, linkėdami sveikatos ir ilgo bei laimingo gyvenimo.
Su meile –
dukros, sūnūs, vaikaičiai, provaikaičiai

Mielam choristui
A†A
VACLOVUI BARTUSEVIČIUI
mirus,
jo žmonai STASEI, sūnums, dukrai ir giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime –
Toronto lietuvių vyrų choras "Aras"

A†A
VALDUI DIKAIČIUI
netikėtai mirus,
nuoširdžiai užjaučiu jo žmoną, vaikus, tėvus ir visą giminę –
A. Žulys
St. Petersburg, Florida

Toronto Lietuvių namams reikalinga tarnautoja-jas
kartkartėmis teikti socialinius patarnavimus angliškai nemokantiems asmenims ir tarpininkauti valstybės bei savivaldybės įstaigose. Pareiškimai priimami Lietuvių namų raštinėje –
Toronto Lietuvių namų valdyba

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

Pianino technikas
A. BRIČKUS
gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant.
Skambinti 762-6128 Toronte.

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

the stepping stone
"gourmet" ir praktiškų virtuvei reikmenų, stiklo gaminių, dovanų, kambarių apšvietimo ir vertikalinių langų užuolaidų
krautuvė.
Didelė nuolaida.
Tel. 767-4286.
2465 Bloor St. W., Toronto,
prie Jane St.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Gerry Lougheed Funeral Home
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

1AX CASH $ BACK TRONIX
J.&L. SULIMIERSKI
Mes garantuojame:
- *Tikslų apskaičiavimą mūsų pačių skaitytuvais*
- *Nurašymą visų galimų atskaitų*
- *Puikus patarnavimas pigiomis kainomis*
- *Ištisų metų finansiniai patarnavimai bei patarimai*

2290 Bloor St. W. (at Runnymede)
Tel. 769-4558
(nuo 10 v.r. iki 19.30)

Toronto miestas

Svarbus pranešimas Toronto miesto nejudomo turto mokesčių mokėtojams

Jau dabar turėtumėte būti gavę 1985 m. laikiną nejudomo turto mokesčių sąskaitą. Jeigu dar nesate jos gavę, skambinkite tel. 947-7115 arba rašykite mokesčių rinkėjui (Tax Collector,) City Hall, Toronto M5H 2N2, arba užeikite informacijos įstaigon (Tax Information Counter), Main Floor, City Hall, kaip galint greičiau.

Atminkite, jeigu ir nesate gavę sąskaitos, vistiek turite mokėti nejudomo turto mokesčius. Pirmieji keturi mokėjimai už 1985 m. yra mokami vasario 15, kovo 15, balandžio 15 ir gegužės 15.

Šie 1985 metų mokėjimai yra nustatyti pagal praėjusių metų mokesčių pusę sumos. Gegužės mėnesį jūs gausite sąskaitą 1985 metų nejudomo turto mokesčių likusiai sumai, kuri turės būti apmokėta ir vėl keturiais mokėjimais.

G. H. Clarke,
miesto iždininkas

PERKATE AR PARDUODATE NAMUS?
SKAMBINKITE
BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI
MEMBER ALL POINTS RELOCATION SERVICE, INC.
BOSLEY
W. H. BOSLEY & CO. LTD. REALTOR
188 Eglinton Ave. E., Toronto, Ont. M4P 2E4
(416) 486-5777 445-9469

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **248-9458**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St.W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos **(416)231-4138**
namų **848-0234**

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Greitas ir tikslus patarnavimas!
533-1121 (416)822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
- *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
- *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
- *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
- *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
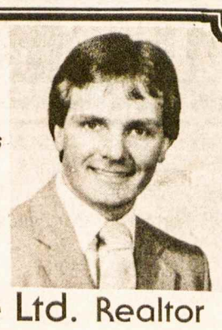
Kingsway Real Estate Ltd. Realtor
1614 Bloor Street West
(priešais Toronto Lietuvių namus)
Telefonas 535-2331, namų 532-5893

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

***1985 metų* ekskursijos**
į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus

1. Gegužės	*16 - 24*	*4. Rugpjūčio*	*21 - 29*
Gegužės	*16 - 29*	*5. Rugsėjo*	*5 - 13*
2. Birželio	*20 - 29*	*Rugsėjo*	*5 - 18*
3. Liepos	*16 - 24*	*6. Spalio*	*3 - 11*
Liepos	*16 - 29*		

Grupes 1, 3 ir 5 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius.
Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionėms dokumentai sutvarkomi pavieniams ar grupėms į visus pasaulio kraštus.
Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Ateitininkų vakaronė — kovo 2, šeštadienį, 7 v.v., Lietuvos kankinių parapijos salėje. Kviečiami dalyvauti ir svečiai. Bilietai — pas V. Aušrotą.

— Anapilio moterų būrelis kovo 10, sekmadienį, Anapilio salėje rodys skaidres — vaizdus iš Šv. Žemės.

— Pamokos besiruošiantiems Sutvirtinimo sakramentui prasidės kovo 10, sekmadienį po 11 v.r. Mišių, klebonijoje.

— Gavėnios rekolekcijos bus kovo 21-24 d.d. Vedėjas — kun. A. Tamošaitis, SJ.

— Wasagoje Tikinčiosios Lietuvos diena bus kovo 3, sekmadienį. Pamaldos — 11 v.r. Po jų — garsinis filmas apie kazimierines iškilmes Romoje.

— Susituokė vasario 16 d. Jurgis V. Kairys su Audrone Našlėnaite.

— Paaukojo religinei Lietuvos šalpai $100 Anapilio moterų būrelis vietoje gėlių a.a. A. Klimo laidotuvėms.

— Paaukojo parapijai: $200 L. Marcinkutė (a.a. Kotrynos Buzūnienės laidotuvių proga), $100 — J. Vaičaitis.

— Klebonas kun. J. Staškus vasario 22-24 vedė rekolekcijas moterims Putnamo seselių vienuolyne.

— Mišios kovo 3, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Tomą Užupį, 11 v.r. — už a.a. Kazimierą Galiauską ir Anelę Griškevičienę, Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Antaną Gružinską.

Bevardžių alkoholikų (Alcoholics Anonymous) konferencija įvyks š. m. kovo 1-3 d.d. Toronto "Hilton Harbour Castle" viešbutyje. Kviečiami dalyvauti ir lietuviai. Informacijų teirautis tel. 487-5591.

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių par. skyriaus narių susirinkimas — kovo 3, sekmadienį, po 11 v.r. pamaldų Parodų salėje. Kun. K. Kaknevičius kalbės apie žymiąsias krikščionių vietas Romoje, paįvairindamas nuotraukomis. Taip pat bus svarstomi ateities veiklos darbai. Valdyba kviečia visas nares su šeimomis ir viešnias dalyvauti.

Tikinčiosios Lietuvos dieną Kanados lietuvių katalikų šventovėse — kovo 3, sekmadienį. Tą dieną daroma rinkliava Lietuvos tikintiesiems. Dalyvauti šioje maldos dienoje yra pakviesti ir Kanados vyskupai su savo ganomaisiais.

Religinei Lietuvos šalpai paremti popietėje, kovo 24, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje kalbės rekolekcijų vedėjas kun. A. Tamošaitis, SJ. Tai dienai pritaikytą programą atliks Toronto Lietuvių namų moterų dainos vienetas, o šiltus pietus paruoš J. Bubulienė. Bilietų kainos: suaugusiems $10, vaikams — iki 6 m. nemokamai, nuo 6 iki 15 m. — $6. Bilietus prašome įsigyti iš anksto sekmadieniais po Mišių Anapilyje arba šiokiadieniais skambinant A. Pajaujienei tel. 277-1270, vakarais — G. Trinkienei tel. 762-9517, p. Pakštienei tel. 277-3270. Visus maloniai kviečia Lietuvos kankinių parapijos kat. moterų skyrius ir par. tarybos socialinė sekcija.

Kanados lietuvių dienos šiais metais rengiamos Toronte. Jų rengimu rūpinasi KLB Toronto apylinkės valdyba, kuriai pirmininkauja A. Vaičiūnas. Jau pradėtas planuoti Kanados lietuvių dienų leidinys ir sudaryta redakcinė komisija. Apylinkių valdybos prašomos atsiųsti savo apylinkių veiklos apžvalgas iki š. m. balandžio 1 d. šiuo adresu: KLB leidinio komisija, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Antanui Baltrūnui ir Vladui Paliuliui už nemokamą perkėlimą linotipų į kitą vietą spaustuvėje "Tėviškės žiburiai" nuoširdžiai dėkoja.

Vasario 16 gimnazijai ir jos berniukų bendrabučio statybai paaukojo po $500 J. Varkavičius ir St. Povilenskis, $20 — J. Z. Didžbaliai. Aukas gimnazijai prašom siųsti KLB švietimo k-jos nariui Vasario 16 gimnazijos reikalams L. Tamošauskui, 236 Dovercourt Rd., Toronto, Ont. M6J 3E1. Torontiškiai gali savo aukas įnešti į lietuvių bankeliuose esamas tos gimnazijos sąskaitas. Paaukojusiems $15 ir daugiau bus išduoti kvitai pajamų mokesčiams nurašyti.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Seneliai ir ligoniai lankomi iš anksto susitarus. Kryžiaus kelias Prisikėlimo šventovėje — 7 v.v., po to Mišios. Kovo 2, šeštadienį, 5 v.p.p., bus Mišios "Vilniaus" namuose.

— Parapijos rekolekcijos, kurias ves kun. dr. V. Cukuras, bus kovo 25-31 d.d.

— KLK Moterų Prisikėlimo skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Marcinėnienė, vicepirm. L. Senkevičienė, sekretorės D. Vaidilienė ir A. Malinauskienė, ižd. G. Kuchalskienė, parengimų vadovės I. Baziliauskienė, A. Jurcevičienė ir A. Škėmienė, specialių reikalų tvarkytojos R. Slapšienė ir O. Dirmantienė. Dvasios vadas — kun. A. Simanavičius.

— Tikinčiosios Lietuvos diena, kurią švenčia visos lietuviškos parapijos Kanadoje, bus kovo 3, ateinantį sekmadienį. Bus rinkliava religinei šalpai.

— Sutvirtinimo sakramentui pasiruošimo pamokos vyksta po 10.15 v. Mišių klebonijos patalpose. Ryšium su mokyklų žiemos atostogom, kovo 10, 17 ir 24 d.d. pamokų nebus.

— Skautų mugė — ateinantį sekmadienį. Atidarymas 10 v.r. Skautai ir skautės dalyvauja 10.15 v. Mišiose.

— Parapijai aukojo: L. G. Matukai $250, K. Z. Lembertai $100, E. Švėgždienė $100; $50: S. J. Milkintai, R. Ruslys, E. J. Sičiūnai, R. H. Simanavičiai; pranciškonų klierikų fondui — St. Povilenskis $1,000, M. Jasionytė $100; religinei šalpai — St. Povilenskis $1,000, M. Jasionytė $100; "Aušros" klubui — KLK moterų parapijos skyrius — $50.

— Mišios kovo 3, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Petrauskų ir Stočkų šeimų mirusius, 9.30 v.r. — už a.a. Alfonsą Skrebūną, 10.15 v.r. — už a.a. Jurgį Smolskį, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. Vincą ir Oną Malakauskus.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdyje vasario 14 d. priimti du nariai — Vytas Paulius ir Lina Einikis.

— Vasario 16 gimnazijai prašant, nutarta nupirkti 15 "Ar kalbate lietuviškai" vadovėlių ir taip pat pasiųsti iš LN bibliotekos knygų gimnazijos reikalams.

— Paskirtos aukos: "Taurui" $700, jūros šaulių kuopai "Baltija" $325.

— Valdyba patvirtino naują salių nuomojimo kainoraštį, aptarė LN visuotinio susirinkimo, kuris įvyks kovo 17 d., reikalus ir patvirtino 1984 m. apyskaitą.

— Vasario 24 d. LN visuomeninės veiklos komisijos posėdyje paskirstytas Užgavėnių karnavalo pelnas pagal anksčiau nustatytą taškų sistemą. Organizacijos, dalyvavusios karnavale, gali atsiimti čekius LN raštinėje.

— Dr. V. Stankus iš Klivlando padarys pranešimą apie OSI veiklos pavojus "Dirvos" rėmėjų būrelio pobūvyje kovo 3, sekmadienį, 5 v.p.p. LN Vytauto D. menėje.

— Ligoninėse gydosi arba namuose sveiksta — P. Eidukaitis, L. Parkauskas, K. Juzumas, B. Laučys. Praeitą savaitę sergančius lankė A. Bričkus, A. Statulevičius, S. Poderienė, A. Petryla. Žinantieji apie kitus sergančius prašomi pranešti V. Kulniui tel. 769-1266.

Kanados radijo ir televizijos komisija, kuriai pavesta peržiūrėti radijo bei televizijos panaudojimą etninėm programom, š. m. kovo 12-26 d.d. lankysis Hullio, Vankuverio ir Toronto miestuose ir viešoje apklausoje priims tuo klausimu įvairių asmenų bei organizacijų pasisakymus, pasiūlymus. Toronte lankysis kovo 26 d. ir posėdžiaus nuo 9.30 v.r. Toronto Metro Convention Centre, 255 Front St. W.

KURKIME TIK LIETUVIŠKAS ŠEIMAS! Piršlys "Vytenis" jums padės susirasti gyvenimo draugagę visuose pasaulio kontinentuose. Pridėkite adresą su slapyvardžiu arba pavardę, trumpą gyvenimo aprašymą, amžių ir ko pageidaujate. Laiškus rašykite betkuria kalba "Vytenis" laiškus sukeičia. Susirašinėjimo išlaidoms padengti prisiųskite auką. Adresas: "Vytenis", Box 4861, Melbourne 3001, Australia.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

JIEŠKAU AUKLĖS, kuri atvažiuotų į mūsų namus saugoti 3 mėnesių mergaitės. Gyvename prie Dundas gatvės, truputį į rytus nuo Eaton Centre. Skambinti Liucijai tel. 363-1642 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ.

MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel.(416) 533-8008.

ŠILTI ODINIAI BATAI, geros rūšies, parduodami urmo kaina vyrams ir moterims. Tel. 534-6803 Toronte.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronte.

KAZIUKO MUGĖ

Prisikėlimo salėse kovo 3, sekmadienį

- Skautiškos veiklos paroda
- Tėvų komiteto valgykla
- Draugovių paviljonai

Proga susitikti visiems su visais

Pradžia — 9,30 valandą ryto — *Rengia ir kviečia Toronto "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntai*

Š. m. kovo 10, sekmadienį, 2.30 valandą po pietų, Toronto Lietuvių namuose rengiamas

SIMPOZIUMAS

Tema: ***"Keturiasdešimt metų išeivijos veiklos apžvalga ir vertinimas"***

Bus gvildenama (1944 m.—1984 m.) visuomeninė, mokslinė ir politinė veikla

Pranešimus padarys bei simpoziumo diskusijose dalyvaus: ***L. Balsys, L. Beržinytė, J. Danys, D. Juozapavičiūtė, dr. A. Klimas, A. Rinkūnas***

Moderatorius — ***prof. R. Vaštokas***

Po pranešimų ir diskusijų bus atsakoma į klausimus. Įėjimas – laisva auka.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti — ***Rengia Lietuvių namų kultūrinė komisija***

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

pakartotinai praneša, kad metinis narių susirinkimas įvyks š. m. kovo 10, sekmadienį, 3 val.po pietų, parapijos salėje, 1021 College Street, Toronto, Ontario. Narių registracija prasidės 2.30 v.p.p.

MŪSŲ VEIKLA 1984 metais buvo sėkminga ir metai užbaigti su gražiais rezultatais.

BALANSAS per praėjusius metus paaugo $2,200,000 ir 1984 m. gruodžio 31 d. pasiekė $26,084.884.

PAJAMŲ per 1984 m. gauta $2,597,880.

PALŪKANŲ nariams už santaupas išmokėta $1,958,669.

PELNO apmokėjus mokesčius valdžiai, 1984 m. liko $252,346.

ATSARGOS KAPITALAS 1984 m. gale pasiekė $1,048,474. Tai kapitalas, priklausąs kooperatyvui ir užtikrinantis sėkmingą jo veiklą bei narių indėlių saugumą.

LIETUVIŠKAI VEIKLAI paremti paskirta įvairioms jaunimo, kultūrinėms, ir visuomeninėms organizacijoms bei vienetams per $20,000.

TAUPYKITE BEI SKOLINKITĖS tik savame lietuviškame kooperatyve, nes geresnių sąlygų kitur nerasite. Tūkstančiai mūsų narių tuo jau įsitikino. Ateikite, pasiteiraukite ir tikrai pasidarysite mūsų kooperatyvo nauju nariu.

IKI PASIMATYMO METINIAME SUSIRINKIME! — ***Kooperatyvo valdyba***

Operos solistų DANOS STANKAITYTĖS ir ALGIO GRIGO

KONCERTAS

Solistams akompanuoja muz. ***Alvydas Vasaitis***

Rengia ir visus dalyvauti kviečia

LIETUVOS KANKINIŲ PARAPIJOS TARYBOS KULTŪRINĖ SEKCIJA

kovo 31, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje

Įėjimas — $6.00

Metinis "PARAMOS" kredito kooperatyvo

narių susirinkimas

įvyks š. m. kovo 24, sekmadienį, 3 v. p. p., Toronto Lietuvių namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygutes.

VALDYBA

MONTREAL QUE

Vasario 16 minėjimas, įvykęs vasario 17 d., šiais metais sutraukė mažiau žmonių. AV šventovėje iškilmingas Mišias su atitinkamu pamokslu laikė kun. St. Kulbis. Kūrėjai-savanoriai, šauliai ir šaulės, skautai ir skautės bei katalikės moterys dalyvavo pamaldose su vėliavomis. Parapijos choras, vadovaujamas muz. A. Stankevičiaus, gražiai pagiedojo keletą giesmių. Dvi iš jų buvo visai naujos, kurių viena buvo atlikta su sol. A. Kebliu.

Po pietų Verdun katalikų gimnazijos salėje vyko oficiali ir meninė dalis. Įnešus vėliavas ir sugiedojus "O Canada", buvo iškviesti trys Montrealy gyveną kūrėjai-savanoriai: Č. Januškevičius, K. Sitkauskas ir J. Viliušis, iš kurių pasirodė tik K. Sitkauskas. Jam buvo prisegta gėlė. Vienos minutės susikaupimu buvo prisiminti visi žuvę dėl Lietuvos laisvės. Lietuvių informacijos centre Niujorke dirbanti Gintė Damušytė savo paskaitoje išryškino kas yra mūsų draugai ir priešai. Be to, pabrėžė, kad dabartinėje Lietuvoje nebėra trėmimų, bet vyksta kasdieninis diskriminavimas.

Sveikino šio rajono parlamento narys, Lasalle miesto burmistro atstovė, Baltiečių federacijos, estų, lenkų, ukrainiečių, vengrų ir latvių atstovai. Pastarasis dar įteikė dovaną — Latvijos vėliavą. Po to buvo priimta rezoliucija. Visą šio minėjimo dalį trimis kalbomis gražiai pranešinėjo D. Piečaitytė.

Meninę dalį atliko mergaičių choras "Pavasaris" ir vyrų choras. Abiem choram vadovavo ir akompanavo muz. A. Stankevičius. Po pertraukos Montrealio jaunimo ansamblis "Gintaras", vad. S. Akstinaitės-Staškevičienės, pašoko keturis šokius ir padainavo porą dainų.

Baigiamąjį žodį tarė šio minėjimo organizatorių vardu KLB Montrealio apylinkės valdybos pirm. A. Staškevičius. Pirmiausia jis įteikė KLB kultūros komisijos skirtą premiją Kristinai Kličiūtei, pasižymėjusiai savo lietuviška veikla skautuose bei "Gintare". Be to, trimis kalbomis padėkojo visiems šia proga sveikinusiems bei dalyviams. Minėjimas baigtas Tautos himnu bei vėliavų išnešimu.

Sol. Gina Čapkauskienė sėkmingai pasirodė su savo dainomis vasario 9 d. "Chateau Champlain" per vokiečių labdarybės organizacijos 150 m. sukaktį. Dalyvavo 450 asmenų, jų tarpe Kvebeko gubernatorius, V. Vokietijos ambasadorius, generalinis konsulas ir kiti. Šalia Ginos, meninėje dalyje dalyvavo jaunų šokėjų grupė. Šį balių smulkiai aprašė Montrealio "The Gazette" vasario 11 d.

Kun. J. Vaišnys, SJ, "Laiškai lietuviams" žurnalo redaktorius, ves rekolekcijas AV šventovėje nuo balandžio 1 d. iki Velykų.

Informacinė programa apie lietuvius televizijoje prancūzų kalba bus rodoma kovo 9 d., 10 v.v., per 10 kanalą. Ši programa yra atkelta iš vasario 9 d. Programoje dalyvauja I. Lukoševičienė, A. Drešerienė, K. Kličiūtė ir D. Piečaitytė.

Vysk. P. Baltakis lankysis AV parapijoje gegužės 5. Tą dieną bus pirmoji Komunija ir teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. Seselė Palmira tos dienos iškilmėms ruošia vaikus.

A.a. Emilija Matečienė-Gudaitė, 94 m. amžiaus, mirė vasario 12 d. Buvo didelė AV parapijos rėmėja. Palaidota vasario 15 d. iš AV šventovės Cote des Neiges kapinėse. Liūdi brolio vaikai ir kiti giminės. **B.S.**

Šv. Kazimiero parapijoje. — Kovo 3 — Tikinčiosios Lietuvos diena ir šv. Kazimiero šventė. Svetainėje — Kazimierų pietūs. Kviečiamas jaunimas — jų laukia staigmena. — Lietuvos nepriklausomybės šventėje buvo iškilmingos Mišios už Tėvynę. Jaunimas dalyvavo su vėliavomis. Už laisvę žuvusiems prie altoriaus padėtas vainikas. Pamaldos baigtos Tautos himnu. — Ch. ir I. Ambrazai choristų tarpe atšventė 54-tą vedybinio gyvenimo sukaktį. — Daug sveikinimų ir dovanų susilaukė Petras Adamonis iš savo šeimos ir artimųjų — jo 60-ties metų gimtadienio proga. — Kun. J. Gaudzė, šioje parapijoje buvęs vikaru, parašęs parapijos istorją, šiuo metu gyvena Meksikos Gvadalupėje. Yra įsteigęs parapiją ir suorganizavęs mažuosius pranciškonus, rūpinasi neturtingais vietos gyventojais. Kurį laiką sirgo, buvo priežiūros namuose, dabar, sveikatai pagerėjus, grįžo prie savo darbų. **Sk.**

KLK moterų draugijos Montrealio skyriaus narių susirinkimas įvyko Seselių namuose vasario 10 d. Maldą sukalbėjo ses. Palmira, pirmininkavo M. Malcienė, sekretoriavo G. Rudinskienė. Išklausytas praėjusio susirinkimo protokolas ir iždininkės pranešimas apie turimas lėšas. Kalėdų proga paaukota "Tėviškės žiburiams" ir "Nepriklausomai Lietuvai" po $50, Vasario 16 gimnazijai — $50, "Moters" žurnalui — $200, šalpai — $100. Po visų pranešimų paskaitą apie vitaminus ir sveiką maitinimąsi skaitė Kristina Kličiūtė. Po paskaitos įvyko valdybos rinkimai. Pirm. D. Staškevičienė pranešė, kad vietoje pasitraukusių dviejų narių į valdybą sutiko įeiti M. Vaupšienė ir A. Morkūnienė. Todėl šiuo metu valdyba susideda iš D. Staškevičienės, E. Kerbelienės, B. Rupšienės, A. Morkūnienės ir M. Vaupšienės. Buvo perskaityti laiškai — padėkos laiškas iš V. Dikaitienės už užprašytas šv. Mišias mirus sūnui, taip pat laiškas iš Toronto Lietuvos kankinių parapijos kat. moterų skyriaus ryšium su būsima jų išvyka į Montrealį. D. Staškevičienė pareiškė ypatingą padėką išėjusioms iš valdybos narėms už jų nuoširdų darbą. Po susirinkimo įvyko vaišės, kurių metu gausiai susirinkusios moterys dar turėjo progos aptarti šios organizacijos ateities planus.

Nijolė Bagdžiūnienė

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Certifikatus: min. $1,000.00	
1 metų	9.75%
Terminuotus indėlius:	
1 metų	9.50%
180 – 364 d.	9 %
120 – 179 d.	8.75%
30 – 119 d.	8.25%
Trumpalaikius indėlius už $20,000 ar daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios	6.75%
su draudimu	6.50%
kasdieninis %	6.50%
Čekių sąsk.	5 %

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki $10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč. 9.00 – 3.00	
Ketvirtadieniais 12.00 – 8.00	4.00 – 8.00
Penktadieniais 10.00 – 6.00	2.00 – 6.00